

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra managementu

Výzkum krize identity u současné generace
Bakalářská práce

Autor: Jakub Karl
Studijní obor: IM3

Vedoucí práce: PhDr. Věra Strnadová, Ph.D.

Odborný konzultant: Mgr. Jiří Haviger, Ph.D.
Katedra informatiky a kvantitativních metod

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 25.4.2019

vlastnoruční podpis

Jméno a Příjmení

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. Věře Strnadové, Ph.D za metodické vedení práce, vstřícný přístup a cenné rady.

Anotace

Tématem této bakalářské práce je výzkum krize identity u současné generace (neboli generace Z). V teoretické části jsou ujasněny pojmy spojené s touto problematikou (generace Z, identita apod.), dále je zde uveden náhled na identitu podle různých autorů a porovnání generací X, Y a Z. Uvádím zde i význam technologií, konkrétně sociálních sítí, na formování identity člověka. Jedna kapitole je věnována psychickým problémům, které mohou též ovlivnit vývoj jedince a jeho identitu. V praktické části se pak práce zaměřuje na hodnocení dotazníkového šetření na středně velkém vzorku respondentů. Z důvodu studia oboru „informační management“ jsem se rozhodl propojit bakalářskou práci s webovou stránkou, kde jsem zpracoval i dotazníkové šetření. Celý dotazník je anonymní. Údaje jsou pak též anonymně zveřejňovány v bakalářské práci a na webových stránkách. V závěru práce pak shrnuji celou práci, především praktickou část.

Annotation

Title: Research into the identity crisis within the contemporary generation

The bachelor thesis topic is “Research into the identity crisis within the contemporary generation” (in other words generation Z). In the theoretical part I defined some important terms connected with these problems (generation Z, identity etc.). Furthermore I concentrated on views on the identity according to different authors and comparison of generations X, Y, Z. I also mention the importance of technologies, especially social nets in forming the individual's identity. One chapter is devoted to psychical problems which can influence a person's evolution and his identity. In the practical part I focus on the evaluation of a questionnaire survey of a medium size sample of respondents. Since my specialization is in “information management”, I decided to combine my thesis with a website, where I elaborated the whole questionnaire survey. The data are anonymous as well as their publication in the work and on website. Finally, I concluded the whole work above all its practical part.

Obsah

1	Úvod	1
2	Cíl práce	2
3	Metodika zpracování	3
4	Teoretická část	6
4.1	Generace X, Y, Z	6
4.2	Definice identity	7
4.3	Krize identity	7
4.4	Teorie identity podle vybraných autorů	8
4.5	James Marcia	18
4.5.1	Popis skupin dle Jamese Marcii	18
4.6	Vývoj identity z hlediska vývojové psychologie	20
4.6.1	Střední školní věk	20
4.6.2	Dospívání	21
4.6.3	Adolescence	22
4.7	Metoda SEIQoL	23
4.8	Expresse sebepojetí a identity v rámci online sociálních sítí	24
4.8.1	Sociální sítě	25
4.8.2	Podoby online identity	27
4.8.3	Statistiky týkající se internetu	28
4.9	Psychické problémy v dospívání	30
5	Praktická část	32
5.1	Metodologie	32
5.2	Popis a hodnocení dotazníku	32
5.3	Výsledky výzkumu identity	34
5.3.1	Odpovědi	34

5.3.2	Výsledky dle pohlaví.....	36
5.3.3	Výsledky dle věku.....	38
5.3.4	Výsledky dle stupně studia a zaměstnání	45
5.3.5	Shrnutí výsledků	50
5.4	Výsledky hodnotového žebříčku respondentů	51
5.4.1	Hodnotový žebříček dle pohlaví.....	51
5.4.2	Hodnotový žebříček dle věku	52
5.4.3	Hodnotový žebříček dle stádia identity	53
5.4.4	Shrnutí výsledků	54
5.5	Výsledky zjišťování identity v online prostředí	56
5.5.1	Shrnutí výzkumu vlivu sociálních sítí.....	66
5.6	Ověření hypotéz	67
5.7	Webová aplikace pro zjištění identity	70
5.7.1	Popis	70
5.7.2	Zdrojový kód.....	72
6	Shrnutí výsledků výzkumných šetření.....	79
7	Diskuze.....	83
8	Závěr a doporučení.....	86
9	Seznam použité literatury	89
10	Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	92
10.1	Seznam obrázků	92
10.2	Seznam tabulek.....	92
10.3	Seznam grafů	93
11	Přílohy	95

1 Úvod

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo prozkoumat stupeň identity u zvoleného vzorku respondentů. U stejného vzorku byl dále zkoumán hodnotový žebříček a vliv internetu a sociálních sítí na život a identitu člověka. Účastníci průzkumu byli zkoumáni jako jeden celek a dále podle různých kategorií jako je pohlaví, věk či třeba dosažené vzdělání.

Identita je složkou člověka, která tvoří jeho osobnost a každý jedinec ji má. V teoretické části jsou zpracovány základní pojmy týkající se celé bakalářské práce. Těmito pojmy jsou například identita, krize identity, generace Z neboli současná generace. Uvádím zde názory různých autorů na formování identity, nezanedbám ani pohled na její vývoj z hlediska vývojové psychologie. Uvedeno je i téma vlivu sociálních sítí na člověka a psychických problémů, které působí při formování identity. K vypracování teoretické části bylo využito několika knižních, avšak i internetových zdrojů, jež jsem propojil a vytvořil tak ucelenou teoretickou část práce.

Praktická část bakalářské práce je spojena s dotazníkovým šetřením. První část dotazníku obsahuje 17 otázek, ke každé z nich je možný výběr ze 4 odpovědí, z nichž by měl respondent vybrat pouze jednu nejbližší odpověď. Každá z těchto odpovědí je bodově ohodnocena. Celková suma bodů pak udává vývojový stupeň identity. Pomocí tohoto výzkumu by měl být každý z respondentů zařazen do jedné z kategorií identity. Pro účely bakalářské práce byla využita kategorizace podle Jamese Marcii [3], která je podrobně popsána v teoretické části. Nadále je s tímto rozdělením pracováno v části praktické. Ve druhé části je uveřejněn seznam hodnot, které tvoří hodnotový žebříček. Úkolem respondentů je tento seznam seřadit podle subjektivně vnímané hodnoty. Třetí část je pak tvořena otázkami spojenými se sociálními sítěmi, které mají také vliv na formování identity jedince.

Bakalářská práce je propojena s webovou aplikací. V této aplikaci vytvořené převážně pomocí jazyků HTML, CSS a Javascript je uveřejněn dotazník. Respondentovi je zde po vyplnění dotazníku zobrazen výstup v podobě bodového ohodnocení a zařazení do některé ze 4 kategorií (i s popisem této kategorie).

2 Cíl práce

Hlavním cílem mé bakalářské práce s tématem „Výzkum krize identity u současné generace“ bylo seznámit se s touto problematikou, základními pojmy a získat povědomí o stavu identity u respondentů podle různých kategorií (pohlaví, dosažené vzdělání, věk apod.). V rámci těchto jednotlivých kategorií byla hlavním cílem kategorizace respondentů do čtyř kategorií, jež popsal James Marcia [3] a jež jsou podrobněji popsány v teoretické části mé bakalářské práce.

- Difúze identity
- Přejatá identita
- Moratorium
- Dosažená identita

Nejdůležitější částí mé bakalářské práce je vypracovaná statistika, ze které lze vyčíst faktory, které ovlivňují vývoj identity. Každý by měl vědět, kým je, jaká je jeho role ve společnosti a jakým směrem se tedy v životě ubírat. Cílem není určit respondentům tento směr, cílem je rozřazení respondentů do jednotlivých kategorií.

Dalším, ne však zcela primárním cílem bylo zjistit hodnotový žebříček u současné generace a vliv sociálních sítí a internetu na člověka.

3 Metodika zpracování

Prvním krokem bylo seznámení se s problematikou daného tématu, vymezení pojmů, jejich definice a výběr správné kategorizace stupňů identity.

Následovalo vytvoření dotazníku, který je složen z 3 částí:

1. otázky spojené přímo s výzkumem identity jedince
2. hodnotový žebříček
3. výzkum vlivu sociálních sítí na identitu jedince.

Při tvorbě dotazníkového šetření jsem vycházel z běžných situací v životě člověka. U první části dotazníku jsem pak k otázkám přiřadil odpovědi, které odpovídají chování charakteristickému pro kategorie vytvořené Jamesem Marciou [3]. U druhé části jsem se nechal inspirovat hodnotovým žebříčkem využívaným při metodě SEIQoL od Jana Křivohlavého. [14] Třetí část vycházela z vlastních zkušeností nabytých při využívání sociálních sítí a internetu.

Otázky první části jsou koncipovány jako výběr jediné otázky, který nejlépe odpovídá realitě. Každá z otázek má 4 možné odpovědi, a každá je obodována stupnicí 1-4.

Způsobem vyhodnocení dotazníkového šetření je statistická analýza dat, která je zobrazena pomocí grafů, tabulek a je doplněna slovním komentářem. Každému respondentovi je na základě vyplněného dotazníku vypočítán počet získaných bodů a je mu přiřazen jeden ze stupňů identity. Takto ohodnocení jedinci jsou následně rozdělováni do jednotlivých oblastí výzkumu.

Druhou částí je hodnotový žebříček. Respondentům byl dán seznam 10 položek, které měli seřadit podle subjektivně vnímané důležitosti.

Třetí část se zaměřuje na vliv sociálních sítí na identitu jedince. U většiny otázek při vyplňování dotazníku platí pravidlo výběru jediné odpovědi, nicméně odpovědi nejsou ohodnoceny body. U několika dalších otázek je možné vybrat více odpovědí. Hodnocení je provedeno převážně pomocí tabulek a grafů.

Metodický postup:

1. Prostudování odborné literatury a internetových zdrojů.
2. Výběr vhodných kapitol a klíčových informací z odborné literatury.
3. Zpracování informací v teoretické části BP.
4. Výběr vhodné kategorizace využívané při dotazníkovém šetření.
5. Vypracování otázek dotazníkového šetření.
6. Vypracování hodnocení a určení bodové dotace k jednotlivým odpovědím.
7. Vytvoření webové aplikace napomáhající při výzkumu.
8. Výběr vhodného vzorku respondentů s ohledem na věk, pohlaví apod.
9. Provedení výzkumu zasláním dotazníkového šetření vybrané skupině respondentů.
10. Analýza a zpracování dat.
11. Vyhodnocení dotazníkového šetření a provedení potřebných statistických úkonů.
12. Sepsání závěru a zhodnocení situace.

Hypotézy:

H1: U většiny jedinců je dosažena vlastní identita již během adolescence.

H2: Procentuální podíl respondentů s dosaženou identitou s přibývajícím věkem stoupá.

H3: Procentuální podíl respondentů s difúzí identity s přibývajícím věkem klesá.

Literární rešerše:

Ke zpracování teoretické části jsem čerpal převážně ze dvou publikací. První z nich je kniha Nová generace s podtitulem „Vybrané aspekty socializace a výchovy současných dětí a mládeže v kontextu medializované společnosti“ od autorů Leony Stašové, Gabriely Slaninové a Ivy Junové. Tato kniha byla velkým zdrojem informací. Z publikace jsem využil popis identity jako takové, vnímání její podstaty podle různých autorů a popis vlivu sociálních sítí na identitu člověka. [3]

Druhou publikací je kniha Psychické problémy v dospívání od Michaela Carr-Gregga. Z této knihy jsem doplnil teoretickou část o popis různých fází vývoje

člověka, především adolescence, která je s formováním identity spjata nejvíce a zároveň jak již název této publikace vypovídá o popis psychických problémů, jež mohou mít na tvorbu identity též vliv. [4] Tyto dva hlavní zdroje jsem doplnil o další internetové i knižní materiály.

4 Teoretická část

4.1 Generace X, Y, Z

Vymezení pojmu generace Z

Generace Z je pojem využívaný pro každého, kdo se narodil od poloviny 90. let (zhruba 1995) 20. století až do současnosti. Této generaci se též kvůli zaměření na média říká generace M či generace I. Písmeno M je odvozeno od anglického výrazu „multitasking“ a písmeno I od internacionálního slova „internet“. Dalším označením může být i generace 11. září. Toto pojmenování vzniklo jako odkaz na mladou populaci z doby teroristických útoků na věže Světového obchodního centra v New Yorku, USA. Osoby spadající do generace Z mají ve většině případů rodiče z generace X, avšak můžou mít i z následujících generací. Generace Z je jako každá jiná generace ovlivněna prostředím, ve kterém vyrůstá. V tomto případě se jedná o informační technologie. Příkladem je síť World Wide Web, která se začínala stávat dostupnější na začátku 90. let minulého století. Do technologií, které jsou běžně využívány současnou generací, spadá například internet, rychlé zasílání zpráv, mobilní telefony. Hlavní odlišností od ostatních generací je rok narození. Lidé patřící do této generace se narodili až po „boomu“ ve využívání masových technologií, které často využívají a mají je neustále u sebe. [1]

Vymezení pojmů generace X a Y

Přestože se má bakalářská práce zabývat současnou generací, tedy generací Z, je dle mého názoru důležité uvést i předchozí 2 generace a jen velmi stručně je charakterizovat.

Generace X je zastoupena lidmi, kteří se narodili zhruba v období od roku 1960 až 1980. Věkové rozpětí lidí z generace X je tedy něco mezi 40 až 55 lety. Tato generace se občas též označuje jako „generace konce studené války“. Zhruba 35% celkové světové populace patří do generace X. [1]

Generace Y je o něco málo méně početná - zahrnuje zhruba 29% populace. Data narození jedinců z generace Y spadají do období od začátku 80. let 20. století

do poloviny let 90. Tato generace už je též ovlivněna technologiemi, nicméně ne tolik jako generace Z. [1]

4.2 Definice identity

Pojem identita lze chápat jako osobní prožitek svého postavení ve společnosti či jako individua. Jedná se o místo, které jedinec zaujme ve společnosti a ve svém životě. Lze říci, že identita je to, kým člověk je. I přes více možných náhledů na tento pojem, se všechny shodují v jedné věci - identita každého jedince se vyvíjí podle socio-historického a kulturního prostředí, ve kterém se tento jedinec pohybuje. [2]

Identita se dá chápat dvojím způsobem. Jeden z těchto náhledů je pojmenován jako „proces“ a druhý je „obsah“. První s ním vyjadřuje vlastní sebepoznávání a tvorbu myšlenek a názorů, kdežto „obsahem“ se rozumí charakteristiky, které má osoba s ostatními společně a kterými se naopak liší. [2]

Identita člověka v raných fázích života je tvořena především díky interakcím s rodiči, což je při tvorbě identity stěžejní záležitost. V dalších fázích dospívání a adolescence je rozsah sociálního pole rozšířen zejména o vrstevníky. V tomto životním období může vystupovat do popředí afiliace (tzn. přidružení, připojení, přiřazení) k vrstevnické skupině. To může mít za následek změnu pohledu na sebe sama. Není to však nutné pravidlo. Dospívající může převzít pouze standardy nabitě v prvotní fázi života a nečinit žádné další významné změny. [3]

V současné době dochází však ke změně při pozorování změn probíhajících v těchto stádiích. Dříve byly tyto změny pozorovatelné pouze v živé realitě, nyní však i v rámci virtuální reality reprezentované nejčastěji sociálními sítěmi jako jsou Facebook, Instagram, Twitter a mnohé další. [3]

4.3 Krize identity

Jedná se o stav, kterým si projde každý dospívající či dospělý člověk - stav, kdy člověk hledá sám sebe, snaží si najít svou sociální roli a stát se členem určité sociální skupiny. Během krize jedinec porovnává objektivní a subjektivní stránky,

například jeho náhled na svět, problémy, jeho názory a myšlenky v porovnání s náhledem ostatních. [12]

Identita je z části vrozená a z části získaná. Určité dispozice nám jsou dány již při narození, velké množství však získáváme během života. A právě tyto získané charakteristiky by si každý při krizi identity měl ujasnit a zjistit, jakou cestou se bude v budoucím životě posouvat. [12]

Proces krize identity a její získávání se může lišit v závislosti na pohlaví, věku či třeba geografickém umístění jedince. Nejen obsah identity, ale i způsob jejího získávání a fungování se liší podle různých kultur. Lze však určit jakési univerzální chápání stejné u všech kultur, čímž může být například uvědomění si fyzické odlišnosti každého jedince. Při krizi identity si člověk prochází častým procesem rozhodování. Tento proces však nemusí u některých kultur existovat v takové míře, jako jej známe my. Též v historii bylo rozhodování při výběru vlastní cesty často znemožněno. Propojíme-li oba rysy dohromady, lze uvést například systém kast v Indii, kdy proces rozhodování, např. při výběru povolání, byl velice potlačen, respektive zcela znemožněn z důvodu předem daného zařazení do kasty (tj. společenské vrstvy). Naopak v současné době má generace Z mnoho možností při výběru, což při správném využití je ku prospěchu, nicméně jedinec si nemusí umět vybrat. Může na něj být vyvíjen vnitřní tlak, zdali se rozhodl správně, a tím pádem má tato škála možností spíše negativní charakter. [12]

4.4 *Teorie identity podle vybraných autorů*

Sigmund Freud

Jméno, které by měl znát každý, který někdy aspoň okrajově zavadil o psychologii, je rozhodně Sigmund Freud, autor mnoha teorií, významný psycholog, lékař a zakladatel psychoanalýzy. Pro účely této práce se zaměříme na jeho rozdělení do 5 základních stádií.

Nejprve je třeba zmínit pojmy Eros a Thanatos. Podle Freudovy teorie jsou to, co člověka pohání kupředu, jsou hybnou silou. Eros je symbolem pro život a sex, kdežto Thanatos naopak symbolizuje smrt a agresi. Jádrem osobnosti dle Freuda

byl podvědomý konflikt mezi sexuálními a agresivními pudy, společenskými pravidly a obrannými mechanismy. [3]

Diference jsou přičítány životním stádiím, ve kterých ke konfliktům dochází. Ve všech níže zmíněných stádiích jsou nositeli rozvoje jedince druzí lidé, např. rodiče. [3]

Stádia identity dle Freuda

1) Orální stádium

Je to fáze týkající se prvního roku a půl života. Hlavním znakem orálního stádia je potřeba mít u sebe rodičovské osoby, na kterých je dítě závislé. Orální stádium získalo svůj název z důvodu zaměření veškeré sexuální touhy na oblast kolem úst. [3]

2) Anální stádium

Stádium trvá v období od 18 měsíců až do 3 let jedince. Zdroj slasti se přesouvá z oblasti kolem úst na oblast kolem konečníku spojené s vyprazdňováním. [3]

3) Falické stádium

Stádium probíhající u jedinců starých 3 až 6 let. Dochází k dalšímu přesunu zdroje sexuálních tužeb dítěte. Tentokrát jsou soustředěné na oblast genitálií. Objektem touhy se stává rodič opačného pohlaví. Tomuto stavu se říká Oidipovský nebo též Oidipův komplex. Tento komplex se vyznačuje projevem lásky dítěte k rodiči opačného pohlaví. K rodiči stejného pohlaví cítí nenávist a žárlivost. Dalším druhem komplexu je pak Elektřin komplex, což je analogie k Oidipovskému komplexu, kdy dochází k přehnané fixaci dcery na otce a nenávisti k matce. [3]

4) Stádium latence

Freud popisuje v tomto stádiu zastavení vývoje sexuality a nespojoval ji již s pokračováním vývoje osobnosti. [3]

5) Stádium genitální

V tomto stádiu se objeví každý jedinec s minimálně jedním konfliktem mezi instinktivními touhami a tlaky společnosti. [3]

René Spitz

Spitz tvrdil, že kontakt s mateřskou osobou rozšiřuje vrozené vlastnosti dítěte. Vztah musí být reciproční (tj. vzájemně vyrovnaný), jinak by neposkytl dostatečný zkušenostní faktor dítěti. Roli v tomto vztahu hrají i emoce a osoba, která se v tomto vztahu s dítětem vyskytuje (matka). Další Spitzova studie se týká Ego funkce. Tato funkce je dětský prostředek pro uvědomění si mateřského partnera. Mateřská péče je ovlivněna samotnými schopnostmi matky, jejím vnímáním okolního prostředí a je velmi důležitá pro vývoj a život jedince. [3]

Margaret Mahlerová

Tato psychologka a pediatrička židovsko-amerického původu se narodila na konci 19. století a žila až do roku 1985. Jedná se o představitelku moderní egopsychologie. Její hlavní teorií, kterou bych rád zmínil v této práci je popis procesu, který nazvala „separace-individuace“. Tento proces je podle Mahlerové stěžejní, protože se při něm vytváří vědomí vlastní identity. Mahlerová rozlišuje 3 základní stádia, z nichž poslední, tedy třetí stádium, je složeno z dalších 4 subfází. Tato stádia se týkají vývoje dítěte od jeho narození do zhruba 3 let věku. Vývoj by dle jejího tvrzení měl být v případě správného průběhu zakončen získáním identity dítěte, kterou pak dále rozvíjí, aby během dospívání dosáhlo v nejlepším případě dokončené identity. [3]

Stádia dle Mahlerové

1) Fáze autismu

Tato fáze popisuje chování a vnímání nově zrozeného života, tedy novorozence. Dítě v tomto věku nedokáže odlišit smyslové vnímání (smyslové

percepty) od útrobních počitků. Dále není schopno rozlišit své funkce od funkcí mateřské osoby, která bývá novorozenci nejbližší - matky. Dalo by se říci, že dítě je „bezobjektní“. Tento pojem je chápán tak, že novorozenec nerozlišuje jednotlivé objekty z jeho vnějšího prostředí. U jedince tohoto věku se však již začíná pomalými kroky rozvíjet schopnost diferenciaci neboli odlišení všeho příjemného a nepříjemného. Není schopno reflexe (uvědomování si) pohody a nepohody. [3]

2) Fáze symbiotická

Fáze navazující na fázi autismu se nazývá symbiotická. Jak již název vypovídá, jedná se o symbiózu s objekty jeho potřeb, které si již na rozdíl od předchozí fáze začíná uvědomovat. „Bezobjektivnost“ pomalu vyprchává. Pokud je tato zkušenost pro dítě úspěšná, začne pokračovat jeho Ego vývoj. Základem pro něj je vnímání vlastního těla. [3]

3) Fáze separace-individuace

Tato fáze se dělí, jak je již výše zmíněno, na další 4 subfáze:

1. Subfáze diferenciacní
2. Subfáze praktikující
3. Subfáze znovusbližovací
4. Fáze objektivní stálosti

Závěrem k tomuto rozdělení je třeba říci, že pokud fáze symbiotická a subfáze fáze separačně-individuační proběhnou správně, dítě získává identitu. [3]

3a) Subfáze diferenciacní

Diferenciacní subfáze se zakládá na myšlence zkušenosti, že příjemné pocity jsou spojeny s mateřskou osobou. I přes toto dochází u kojenců ke zvýšení separace od matky a dítě začíná zkoumat více své okolí. Fáze se týká kojenců a trvá zhruba 4-5 měsíců. Postupně dochází ke zrození individuality dítěte, které mění chování v reakci na matčiny odpovědi. [3]

3b) Subfáze praktikující

Následuje subfáze praktikující a nazývá se též „milostná aféra s okolním světem“. V této fázi, která se týká dětí v období od 10 do 15 měsíců věku, se objevuje opět mateřská osoba. Dítě vyvíjí aktivitu pouze, pokud matka dá dítěti najevo, že něco udělalo dobře, že se jí něco líbí. Pokud není matka v blízkosti, dítě činnost nevyvíjí. [3]

3c) Subfáze znovusbližovací

V této fázi se nachází batolata v období od zhruba 14. do 20. měsíce věku. Svou roli pro batole zde opět hraje mateřská osoba, která má za úkol dávat svému dítěti emocionální odezvu na jeho chování. Oproti předchozí fázi dochází k posunu při vyvíjení aktivity i v nepřítomnosti matky. Batole testuje možnosti, jaké má možnosti, pokud matka není v dosahu. Z pozice mateřské osoby může jít o stresující záležitost, pokud je dítě přehnaně aktivní v její nepřítomnosti. Dítě též začíná dávat najevo nesouhlas s matkou. Objevuje se tu další rozdílný rys v porovnání s předchozí fází. Konkrétně se jedná o zapomínání na matčinu přítomnost, které je nahrazeno aktivním přibližováním. [3]

3d) Fáze objektivní stálosti

Dítě v období mezi 2. a 3. rokem získává konkrétní představy o své osobě i o osobách druhých. Oba objekty považuje za oddělené, nicméně však na sobě závislé objekty. Dítě získává schopnost sebeprezentace, která je oddělená od objektní reprezentace matky. [3]

Edith Jacobsonová

Jacobsonová hovoří o dvou schopnostech. První z nich je schopnost odlišovat objekty, druhá je diferenciací objektů od objektu Self. Jacobsonová tvrdí, že první ze zmíněných vlastností se rozvíjí rychleji. Toto tvrzení zdůvodňuje mnohem větší potřebou dítěte splynout s mateřskou osobou než s ostatními objekty. Zároveň je snadnější percepce vnějšího světa než percepce Self. Pokud dítě získá vlastní identitu, začnou růst objektní vztahy. [3]

Stykerova teorie identity v symbolickém interakcionismu

S touto teorií jsou spojeny pojmy self, společnost a role. Teorie je založena na vztazích mezi těmito pojmy. Pojem „self“ je systém internalizovaných (internalizace je proces, během kterého si člověk osvojuje objektivní svět, aby byl schopný přežít v lidské společnosti) hierarchicky řazených identit. Tyto identity neboli role jsou charakterizovány dvěma vlastnostmi - významnost a výraznost. [2]

Teorie sociální identity

Tuto teorii tvořili Henri Tajfel a John Turner v 70. a 80. letech 20. století. Jak název vypovídá - jedná se též o výzkum identity - tento pojem v sobě snoubí sociální a osobní identitu, které se člověk snaží udržet v pozitivním stavu. Rozvíjí především studie sociální identity, které lze charakterizovat jako místo jedince ve skupině a jeho sebehodnocení v sociálních skupinách. Jedinci je pak na základě příslušnosti ke skupině přiřazena relevantní identita. V teorii sociální identity (social identity theory) lze využít tzv. model minimální skupiny. Jedná se situaci, kdy jsou lidé rozčleněni na základě náhodného výběru do několika skupin a následně mají za úkol hodnotit ostatní skupiny. Přestože se jedná o zcela náhodné dělení, hodnotí většinou svou skupinu lépe než ostatní. [2]

Etnolingvistická teorie identity

Již z názvu můžeme usoudit, že se bude jednat o zkoumání identity na základě etnických a jazykových (lingvistických) příslušností jedince. Jazyk je významnou dimenzí lidské identity. V této dimenzi se pak porovnávají jednotlivé skupiny. Do této teorii je též zahrnut pojem „skupinová vitalita“ neboli schopnost přežití, která podle autorů závisí na statutu, demografické síle a institucionální kontrole a podpoře. [2]

Teorie vynořující se dospělosti

V předchozích textech jsme různá období ohraničovaly čistě z hlediska věku. Je to samozřejmě jedna z možností. Nicméně chování a vývoj jedince je velmi subjektivní záležitostí. V této situaci může hrát roli mnoho faktorů - dědičnost, pohlaví atd. Proto teda vyvstává otázka jednoho z hlavních mezníků - kdy se člověk stává dospělým? Na tuto otázku má spoustu lidí odlišný názor. Jeden z názorů je právě dosažení identity.

Určení dospělosti člověka je těžká záležitost. V současné době již nedochází k žádným rituálům, jež by oddělily dospělost od dětství. V dřívější době takovouto pomyslnou zkouškou mohla být pro muže vojna, která měla chlapce zocelit a utvořit z nich muže. Někdo by za takový rituál mohl považovat "zkoušku dospělosti", tedy maturitu. Dalšími rituály mohly být například nástup do zaměstnání či sňatek i mnoho dalších. [5]

Přímo pojem „teorie vynořující se dospělosti“ popisuje stav mezi adolescencí a dospělostí. Dalo by se říct, že v současné době u současné generace dochází k rozevírání pomyslných nůžek mezi těmito obdobími, a to ať už z hlediska subjektivního vnímání či vnímání objektivního. Jedinec ve věku zhruba od právně dosažené dospělosti (18 let) do 25 let cítí, že již není adolescentem, avšak necítí se být ani dospělým. Jedincovi se tak otevírá široká škála možností, především možnost experimentovat. [5]

Rysy lidí, kteří spadají do této oblasti, jsou následující:

- Prozkoumávání, experimenty - láska, práce
- Nestabilita
- Zaměření na sebe
- Pocit mezi, období přechodu
- Možnosti - možnost změny života
- Optimistické vidění do budoucna
- Socializace
- Stres

Erikson

Erikson patřil rozhodně mezi významné autory, protože ovlivnil mnoho lidí a mnoho dalších autorů na jeho teorie navazovali.

Erikson považuje za hlavní období vývoje identity adolescenci, popř. mladou dospělost. [3]

Adolescenci v jeho pojetí 8 věků člověka odpovídá 5. stádium, tedy identita vs. zmatení rolí. Dle mého názoru je popis tohoto stádium přesný a Erikson vystihl její podstatu. [5]

Tvrdí, že je třeba během adolescence dosáhnout identity vlastního Já, což nazývá jako Ego-identitu. [3]

Podstatu ego-identity vidí Erikson v dosavadní zkušenosti. Zároveň ji považuje za základ pro separaci a osamostatnění. [5]

Při dosažení tohoto stavu by měl jedinec cítit stabilitu, celistvost a jedinečnost vlastní osoby, mít pocit sociální hodnoty a mít podporu ostatních lidí ve svém okolí. Opakem pro dosažení tohoto stavu je difúzní identita, což by se dalo jednoduše nazvat jako „zmatek v tom, čím se jedinec cítí být“. [3]

Erikson zmiňuje 2 principy, které jsou spojené se získáváním identity. Jedním z nich je způsob identifikace mladých jedinců za pomoci sociálních procesů. Druhým je selektivní potvrzování a zavrhování individuálních dětských identifikací. Erikson zmiňuje termín „zmatení identity“. To je dle jeho názoru klíčová zkušenost formující identitu, která však může způsobit i poruchu identity. [5]

Erikson částečně navazuje na Freuda tím, že upravil jeho model vývoje člověka. Konkrétní úprava spočívala v přidání fáze formování identity ve věku od 12 do 19 let věku. Erikson též uvádí za důležitý aspekt při tvorbě identity společnost. Její role je taková, že člověk s dosaženou identitou by měl znát svůj vztah se společností a místo, ve kterém se pohybuje. Také tvrdí, že identita není záležitost stálého charakteru, ale v průběhu života se s přibývajícím zkušenostmi mění. [6]

Teorie Ego-identity podle Eriksona

Teorie je založena na psychoanalýze, nicméně připomíná i psychosociální podstatu identity. Na jeho teorii jsou postaveny základy mnoha dalších výzkumů. Z této teorie se vycházelo velmi dlouho. [2]

Identita je zde chápána jako celek skládající se ze současné identifikace (z dětství) a ze základních závazků v životě. Identitu rozlišuje dvojí. Jedná se o ego a self identitu. První zmiňovaná je charakterizována jako jistota, že způsob udržování vlastní rovnováhy bude vnímán stejně námi i ostatními. Druhá forma je definována jako aspekt sebevnímání, tj. jakým způsobem chápe člověk svoji podstatu. [2]

Stádia dle Eriksona

Eriksonovou význačnou teorií je rozdělení života na 8 věků člověka. Tato stádia popisují původ a vývoj jedince, což lze označit za ontogenický vývoj.

V každém ze stádií je možné získat a rozvíjet nějakou ze ctností. Tyto ctnosti jsou uvedeny níže u každého věku.

1) Základní důvěra vs. základní nedůvěra

Toto stádium je chápáno jako první úkol Ega. Splnění této fáze je možné pouze za předpokladu vytvoření v jedinci pocit důvěry pomocí různých způsobů, jako je například péče. Tento úkol má na starosti mateřská osoba. [3]

Věk, jímž je toto stádium ohraničeno zespoda, je narození dítěte, horní hranicí pak je 1 rok věku. Během tohoto stádia je ctností, jež si jedinec může odnést, naděje. [7]

2) Autonomie vs. stud a pochybnosti

V tomto stádiu je hlavní úkol stále závislý na rodičích, nicméně podstata úkolu se trochu mění. Je nutno, aby dítě získalo pocit autonomie a svobodné volby. Zprostředkování výše zmíněného záleží na rodičích dítěte. Je třeba pevné a ujišťující vnější kontroly. [3]

Druhé stádium začíná v jednom roce života a končí ve třech letech. Ctnost, která je rozvíjena nyní, je vůle. [7]

3) Iniciativa vs. vina

Dítě v tomto stádiu je klasifikováno tak, že je více sebou samým. Symbolicky se však rozděluje na 2 části - část dětskou a rodičovskou. [3]

Ve třetím stádiu ohraničeném 3 a 6 lety věku, jež ve vývojové psychologii odpovídá předškolnímu věku, je rozvíjenou ctností svědomí. [7]

4) Příčinnivost vs. inferiorita

Dítě v tomto stádiu přebírá různé schopnosti a dovednosti, díky kterým je schopno vykonávat aktivity, které doposud neuměli, protože je za ně vykonávali ostatní lidé (rodiče i další dospělí). Dítě si nemusí tyto činnosti umět osvojit hladce, tudíž u nich může dojít k pocitu nedostatečnosti a méněcennosti. [3]

Tomuto stádiu je přiřazena jako ctnost kompetence. Hranicemi jsou 6 a 12 let věku. [7]

5) Identita vs. konfuze rolí

Nahromaděné zkušenosti člověka formují Ego identitu. Pocit této identity je tvořen důvěrou ve vnitřní neměnnost a kontinuitu vybudovanou v minulosti. Jedinec se spoléhá na neměnnost a kontinuitu jeho významu pro druhé lidi. [3]

Věrnost je ctnost rozvíjená v pátém stádiu odpovídající věku dospívání od 12 do 19 let. [7]

6) Intimita vs. izolace

V této fázi se spojuje vlastní identita s identitou ostatních lidí. [3] V mladé dospělosti od 19 do 25 let se rozvíjí láska. [7]

7) Generativita vs. stagnace

Sedmé stádium koresponduje se schopností ztratit sebe sama v intimním setkání s druhým člověkem, což vede k rozšiřování Ega. [3] V dospělosti od 25 let do 50 let dochází k rozvoji schopnosti se o někoho či něco starat. [7]

8) Ego integrita vs. zoufalství

Člověk se stává v této fázi dospělým člověkem. Je zde však zahrnuto i stáří.
[3] Ctností je moudrost. [7]

4.5 James Marcia

James Marcia, autor 4 hypotetických statusů identity, rozdělil tyto statusy na základě dvou atributů - závazky a krize. Pokud se jedinec rozhoduje a přijímá určité cíle a investuje a vkládá zodpovědnost do oblastí života, jež jsou pro něj důležité, pak hovoříme o závazcích. Se závazky se pojí i osobnostní rysy a interakce v rámci společnosti. Objevování a hledání identity spojené s procesem rozhodování ovlivňující současný i budoucí život se nazývá explorací neboli krizí. Dalšími znaky krize, jejímž cílem je definování sebe sama, jsou nestálost a napětí. [8]

Statusy Jamese Marcii vychází z rozšíření a upravení teorií Eriksona. Konkrétně rozšířil 5. stupeň z 8 věků Eriksona. Tento stupeň se z hlediska vývojové psychologie týká adolescence. [5]

Marciov model statusů identity pochází z roku 1966. Marcia popisuje čtyři konkrétní statusy identity. Zároveň tvrdí, že vývoj identity probíhá po celý život. Identitu mohou formovat faktory z oblasti práce, školy apod. Též taky tvrdí, že krize identity vůbec nemusí nastat. [6]

4.5.1 Popis skupin dle Jamese Marcii

Difúzní identita

Podle Jamese Marcia je tato fáze u lidí charakterizována jako stav, kdy jedinec neprožívá závazek ani krizi. Častá změna názorů podle sociálního prostředí, kde se člověk pohybuje a podle názorů jeho členů je pro tuto kategorii též typické. Hodnocení od jiných lidí velmi ovlivňuje i sebehodnocení osoby s difúzí identity. Jedinec nemá krizi identity vyřešenou. [9]

U jedinců s difúzní identitou je typickým znakem kolísavé sebehodnocení, jedinec je snadno ovlivnitelný a nemá potřebu sebedefinování. [3]

Přejatá identita

Lidé spadající do této kategorie přebírají identitu od svých vrstevníků a autorit bez jakéhokoliv ověření vlastní zkušeností. Názory a postoje mohou tito lidé přebírat od rodičů, prarodičů, svých kamarádů, starších sourozenců a dalších většinou starších lidí. [9]

Příkladem takového přijetí identity může být rozhodnutí dítěte, které nemá vlastní představu o tom, co chce v budoucnu dělat, stát se lékařem jako jeden z jeho rodičů. Rodič tohoto dítěte je spokojený se svou prací a jeho potomek přejme toto rozhodnutí za vlastní, aniž by vědělo, zda dané povolání bude pro něj to správné.

Jedinci, kteří mají status přejaté neboli náhradní identity (anglicky foreclosure), neověřují postupné přejímání identity vlastními zkušenostmi, přejímají je více méně bez jakýchkoliv změn. Pro přejatou identitu je typické přebírání postojů, norem i přesvědčení. [3]

Moratorium

Tato fáze krize identity je spojená s experimentováním, hledáním vlastní role, úzkostí a pochybnostmi jedince. Je potřeba získat zkušenosti, díky nimž člověk může dospět a ujasnit si, jakou roli chce v životě hrát. Jedinec v tomto stádiu nebere skutečné závazky, nýbrž formou pokusu se snaží najít své místo. Může například několikrát během krátké doby změnit práci, než najde „tu pravou“, které je pro něj i okolí vyhovující. [9]

Při této fázi je přítomna krize identity, projevují se stavy úzkostí a pochybností. [3]

Dosažená identita

Při dosažené identitě už nemluvíme o krizi identity. Pokud si člověk položí otázku: „Kdo jsem a kam mířím?“ a dokáže na ně s jistotou odpovědět, jedná se o

dosažení identity. Jedinec je v tomto stádiu již vyspělý. Odlišení této fáze od předcházejících tří je vyšší self-esteem (globální a situační sebehodnocení, sebeúcta, sebedůvěra, sebevědomí, kladný či záporný postoj k sobě, k vlastnímu já). [9]

4.6 Vývoj identity z hlediska vývojové psychologie

Z hlediska vývojové psychologie je rozlišováno mnoho kategorií. Pro účely bakalářské práce byly vynechány následující kategorie:

1. Kojenec
2. Batole
3. Předškolní věk
4. Mladší školní věk

Střední školní věk sice není též pro účely práce klíčový, nicméně z důvodu návaznosti je uveden již i ten.

4.6.1 Střední školní věk

Identitu školáka v tomto věku definujeme jako roli, kterou dítě samo sobě přisuzuje. Záleží zde na osobní zkušenosti s vlastní osobností. Identita školáka se liší dle dvou aspektů. První z nich je osobní a druhý sociální aspekt identity. Jednoduchý způsob, podle něhož je možné identifikovat oba druhy je pomocí kladení otázek. U osobní identity, jejímž znakem je kupříkladu uvědomování si vlastní jedinečnosti a neopakovatelnosti, je třeba si položit otázku „Kdo jsem?“, kdežto u druhého aspektu identity otázky zní „Kam směřuji? Kam patřím?“. Druhý aspekt je též spojen s pocitem začlenění a spojitostí ve vztazích a čase. Velký posun oproti předchozím fázím vývoje nastává v rozšíření kruhu lidí, kteří mají na školáka vliv a ovlivňují jeho chování, jednání i identitu. Rodiče již nejsou jedinými činiteli v životě jedince. Tato skupina činitelů je obohacena o další významné druhé, jimiž mohou být vrstevníci nebo uznávané authority. Takovouto autoritou se

stávají například vyučující či další osoby, jež dítě považuje za určitý vzor. Názory významných druhých neprochází jedincovou korekturou, jsou většinou uznávány v plném rozsahu. [3]

Neméně důležitými faktory ovlivňujícími identitu této vývojové skupiny jsou hodnocení druhými lidmi a emoční přijetí nebo nepřijetí jedince. Dojde-li ke kladným možnostem v obou případech, jedinec začne nabývat na sebeúctě a sebedůvěře. [3]

Zmínit je třeba pojem „ideální identita“, jež má kořeny právě v dosažení pozitivního hodnocení a sebeúcty. [10]

V opačném případě si školák může začít připadat méněcenným. Podobný problém může nastat při porovnávání sebe samého s jinými lidmi, ať už vrstevníky či věkově odlišnými lidmi. Rád bych v souvislosti s tímto stádiem zmínil teorii osobních vodítek, vznikající podle Higginse okolo 9 let věku. Tato osobní vodítka je označení pro životní standardy, které motivují lidi. Vedou člověka k vyvíjení aktivity. [3]

U Higginse je důležité i jeho varování před psychickými problémy, které již v tomto věku mohou vznikat. Vyskytují se nejčastěji v podobě úzkostí a deprese. Kromě osobní identity dochází i k tvorbě sociální identity, která je dána určitou sociální skupinou, jejíž je jedinec součástí. Jedná se zejména o skupinu vrstevníků. Posuny jsou znatelné rok od roku. V 8 letech je utvořeno vědomí stability vlastní identity, o 2 roky později pak vědomí originality vlastní identity. [3]

4.6.2 Dospívání

Období dospívání se jiným slovem nazývá pubescence. Dospívající si většinou v období pubescence vytvoří představu o tom, kým by chtěl ve svém budoucím životě být a jejich aktivní úsilí k dosažení cíle začíná právě během tohoto období. Jedinec v tomto období však často tyto představy mění. Začíná rozvoj vlastní identity, mění se sebeúcta, sebehodnocení a sebereflexe i vnímání vlastního Já a dospívající má snahu získání hlubšího sebepojetí. Člověk vytváří sebesystém (složený ze sebestrojů a sebeobrazů) a ochranné mechanismy. [3]

4.6.3 Adolescence

Dospívání je období s asi nejvíce změnami z celého vývoje (psychickými i tělesnými). Tělo se stává součástí identity jedince a tvoří oporu vlastního sebevědomí. Za míru sebevědomí, které člověk získává, je zodpovědný i intelekt jedince. V adolescenci se buď potvrdí, nebo nepotvrdí předpokládaný intelekt. Vztahy s rodiči, které se kvůli hormonálním změnám mohli v pubescenci poškodit, se v adolescenci vyrovnávají. Adolescent potřebuje bezpečné místo k návratu a akceptující a milující rodinu. Zároveň však dochází k psychickému osamostatňování. Dochází ke splnutí hodnocení vlastní osoby sebou samým a ostatními lidmi. Nuance mezi těmito hodnoceními jsou mizivá. Erikson a Marcia upozorňují na rozpory mezi vizí vlastní identity jedince a identitou vyplývající z rodinného zázemí. Problémem je, že identita vyplývající z rodinného příběhu nemusí odpovídat představě, protože není výsledkem vlastní činnosti. Nicméně i tato identita je pro lidi, kteří nejsou schopni velké kreativity k vytvoření vlastní představy identity, důležitá. Tito lidé svou identitu přibližují vzoru. Při tvorbě identity se mohou projevit i genderové rozdíly. Dívky si vytvářejí identitu v souvislosti se vztahy k lidem, chlapecká identita je pak spíše dílem sociální pozice a výkonu. [3]

Adolescenci můžeme rozdělit na 3 další fáze - raná adolescence, střední adolescence, pozdní adolescence. [4]

Raná adolescence

V této fázi adolescence dochází k velkým fyzickým změnám, které mohou být doprovázeny úzkostmi. Otázka, kterou si v tomto věku klade nejspíše většina lidí, zní: „Jsem normální?“. Fyzické změny jsou doprovázeny i těmi psychickými. Adolescenti mohou mít nízké sebevědomí často způsobené právě jejich zevnějškem, jsou přecitlivělí na podněty z vnějšku, často si ve své hlavě tvoří představu vlastních nedostatků. Ke změnám dochází i v komunikaci s rodiči. Důvodem je snaha přetrhání emocionálních vazeb. Adolescent má v tomto období velmi výkonný mozek, problém nastává však v tom, že je těžce ovladatelný a náchylný na podněty jako jsou drogy, alkohol či nedostatek spánku. [4]

Střední adolescence

Ve střední adolescenci pokračuje přetrhávání vazeb s rodiči a naopak se utužují vztahy s vrstevníky. Adolescenti často odmítají autority v podobě dospělých a identitu si tvoří dle svého vlastního vzorce. Napomáhají jim k tomu úpravy zevnějšku jako např. tetování, účesy, piercingy či například hudba jakéhokoliv žánru. [4]

Pozdní adolescence

V tomto období dochází u mnoha lidí ke smíření se s jimi vybudovanou formou identity, většina již chápe svou roli, kterou bude v životě zastávat. Oproti předchozím fázím dochází ke zlepšení vztahů s rodiči. Adolescentům dochází, že rodiče potřebují. Napomáhají jim při plánování budoucnosti, stanovení cílů a plánů k jejich dosažení. [4]

4.7 Metoda SEIQoL

Jedná se o metodu, která hodnotí kvalitu života z hlediska vlastního chápání jedince. Jedná se tedy o subjektivní náhled člověk na své hodnoty. Metoda zjišťování aspektů života je rozhovor, který však není zcela volný, ale je strukturovaný. Z tohoto rozhovoru jsou zjištěny nejdůležitější aspekty života, které se mohou v průběhu života samozřejmě měnit. Pro každý aspekt kvality života je zjištěna i důležitost tohoto aspektu. V rámci interview, při kterém se zjišťují tzv. „cues“, které můžeme chápat jako životní cíle, je dotazovaný požádán, aby uvedl přesně 5 takovýchto cílů. Důležitost jednotlivých aspektů života je měřena v procentech. Procenta uvádí, jak moc je účastník průzkumu spokojen s dosahováním dané cíle (0% je nejméně, 100% nejvíce). Součet procent u všech 5 cílů dohromady se musí rovnat 100%. Pro přesnější pochopení významu termínu „cue“ je možné využít definice jako „cílový podnět snažení“, „smysl života“ či „zdroj motivace“. Je nutno uvést, že slovo „cue“ musíme chápat z dlouhodobého hlediska. Nejedná se o aktuální cíl, ale o dlouhodobé snahy. Pokud jde o příklady životních

cílů a hodnot, uvádí Jaro Křivohlavý např. rodinu, manželství, zdraví, duševní pohodu, mezilidské vztahy, sebevzdělávání, kulturu, sport, koníčky, ruční práce apod. Tyto cíle lze uvádět i jinak než heslovitě, je možné je rozvinout širším popisem. [14]

4.8 *Expresse sebepojetí a identity v rámci online sociálních sítí*

V posledních několika letech dochází k velkému rozmachu informačních technologií, které čím dál tím více ovlivňují lidské životy, ať už pozitivně či negativně. Jinak tomu není ani v oblasti psychologie a vývoje identity. Především u současné generace, generace Z, je tento vliv nejmarkantnější. Největším lákadlem nejen pro děti a adolescenty, se za poslední desetiletí staly sociální sítě. V této bakalářské práci se zaměřím na ty nejvýznamnější, což jsou Facebook, Instagram a Twitter. Podíváme se, jakým způsobem tyto sítě ovlivní vývoj identity. Jedná se však o subjektivní pojetí. Člověk od člověka může na tento fenomén současné doby reagovat jinak. Lidé využívají sociální sítě především pro své pobavení a obohacení. Nicméně toto pozitivní ovlivnění nemusí přetrvat. U mnoha případů může dojít i k negativnímu dopadu. V tomto kontextu negativního pojetí sociálních sítí, bych uvedl jeden termín, který se, bohužel, značně rozvíjí, a to sice tzv. kyberšikana. Důsledkem pro oběti těchto počítačových psychických ataků mohou být i psychické problémy, kterých je nutné se zbavit. Ovlivnění však vycítíme i u skupiny lidí, kteří právě tento psychický nátlak na ostatní vyvíjejí. Za monitorem při pouhé virtuální komunikaci se tito „útočníci“ mohou cítit silnější, než skutečně jsou. Jejich identita v reálném světě se tím pádem může značně lišit od té virtuální. Nejméně početnou skupinou ve vyspělých zemích světa zůstávají lidé, kteří o portály jako například Facebook zavadili jen velmi okrajově a k ovlivnění takřka nedošlo.

4.8.1 Sociální sítě

Vznik sociálních sítí spadá do 1. desetiletí 21. století, tudíž se jedná o novodobou záležitost. Sociální sítě se vyvinuly z weblogů, diskusních serverů a online fotogalerií. Sociální sítě tyto funkce pohltily a nabízejí uživatelům jejich kombinace. Hlavní potřeby uživatelů a jejich činnosti jsou především sdílení informací s ostatními uživateli a komunikace. Výstižnou definici sociálních sítí uvedli Boyd a Ellison v roce 2007. Definice zní: *„Prostředí, v němž lze vytvářet veřejné či poloveřejné profily v ohraničeném systému, lze zobrazit seznam ostatních uživatelů, se kterými je poji vazba, je možnost prohlížení a procházení přes seznamy vztahů svých a vztahů ostatních uživatelů v rámci systému.“* Pokud se budeme držet autorů Boyda a Ellisona, narazíme na 2 termíny, které je dle jejich tvrzení třeba rozlišovat - Networking sites a Social network sites. Podstatou prvního zmíněného pojmu je komunikace. Konkrétně se jedná o utváření vztahů s lidmi, které jsou pro dotyčného jedince neznámí. Druhý pojem je též spojen s komunikací, tentokrát však s „komunikací uživatelů a jejich vlastní rozšířenou sociální sítí“. [3]

4.8.1.1 Popis vybraných sociálních sítí

Facebook

Facebook byl založen v roce 2004 studentem Harvardské univerzity Markem Zuckerbergem. Jedná se o asi nejvyužívanější sociální síť současnosti. Facebook má velké množství různých funkcí, jež jsou fenoménem pro mnoho lidí. Nejvíce užívanou funkcí je prostředek pro komunikaci mezi uživateli - chat zvaný Messenger. Jedná se sice o aplikaci, která vznikla oddělením Facebookového chatu od samotného Facebooku, nicméně se svým původcem je doposud spjata. Facebook nabízí další možnosti jako je uzavírání přátelství, sdílení příspěvků s přáteli, komentování těchto příspěvků „lajkování“ (tj. udělení subjektivního hodnocení k nějakému příspěvku či komentáři pomocí tlačítka „To se mi líbí“ reprezentovaného vztyčeným modrým palcem), hraní her apod. Na Facebooku lze sdílet pomocí tzv. statusů textový, ale i multimediální obsah v podobě obrázků, videí, gifů atd. Objevuje se tu pojem „instant messaging“, což symbolizuje komunikaci v reálném čase.

V souvislosti právě s Facebookem vytvořil Vojtěch Bednář rozdělení uživatelů. Domnívám se však, že toto rozdělení je s menšími úpravami použitelné i pro jiné sociální sítě. Rozdělení je dáno dle dvou hledisek. Prvním hlediskem je míra aktivity a typu činnosti. Druhým jsou vztahy uživatelů k objektu na síti. [11]

Rozdělení uživatelů Facebooku podle Bednáře

1) Tvůrce a poskytovatele obsahu

Práce těchto uživatelů je jasně definovaná již z označení této skupiny lidí. Jedná se o aktivní uživatele. Těchto uživatelů je zhruba desetina ze všech pravidelně se připojících uživatelů. Jejich příspěvky jsou šířeny dál i jinými uživateli, které obsah těchto příspěvků většinou zaujme. [11]

2) Hodnotič a distributor

Funkcí tohoto druhého aktivního uživatele je hodnocení a distribuování a hodnocení obsahu ostatních uživatelů. Tito lidé diskutují, sdílejí i tvoří obsah, ale nejvíce ho šíří. [11]

3) Hodnotič obsahu

Tentokrát již jde o pasivní formu uživatele. Hlavní činností je „lajkování“. Je obtížné tyto uživatele identifikovat z důvodu nízké aktivity. [11]

4) Pozorující autorita

Jedná se o další formu pasivního uživatele, který je charakteristický velkým množstvím přátel (kontaktů). [11]

5) Pozorovatel

Pozorovatelé jsou poslední skupina pasivních uživatelů. Dochází u nich k minimalizaci komunikace. Využívání sociálních sítí, v tomto případě bere dle

Bednáře, jako nutnost, nepřináší mu to satisfakci jako jiným uživatelům. O spojení pojmů sociální sítě a zábava nemůže být u tohoto typu uživatele vůbec řeč. Jejich znakem při občasném vyvíjení činnosti je především kritika v komentářích. [11]

Instagram

Tato sociální síť nabývá v posledních letech na popularitě. Mnozí uživatelé tvrdí, že Instagram v jejich pomyslném žebříčku oblíbenosti překonal i Facebook. Primární funkce Instagramu je sdílení multimediálního obsahu, zvláště pak foto fotografií a videí. Instagram umožňuje tento multimediální obsah tvořit. Pomocí IG je možné tvořit fotky a natáčet videa. Obojí je možno pak upravit pomocí filtrů. Instagramový obsah lze i snadno sdílet na jiných portálech jako např. na Facebooku.

YouTube

YouTube byl založen v roce 2005 a v současné době je dceřinou společností Google. YT je určen pro práci s videosoubory, nikoliv však pro úpravu videí, ale pro jejich sdílení, zhlédnutí, hodnocení, komentování apod. Lidé, kteří uploadují (nahrávají) větší množství videí s jejich tvorbou na svůj účet na serveru YouTube většinou i za účelem výdělků jsou nazýváni youtubeři. Tito lidé jsou pak jedinečným příkladem autorit dětí především v období pubescence a adolescence. Mnoho mladých lidí vzhlíží k těmto svým idolům. Mohou po youtuberech přebírat prvky z jejich chování a jednání, které pak ovlivňují jejich identitu, jedince mohou ovlivnit natolik, že po vzoru svého oblíbence začnou též natáčet videa na YouTube.

4.8.2 Podoby online identity

Virtuální prostor se zdá být velmi příhodný pro sebereprezentaci. Je v něm možná velká množina činností, které se týkají identity. Jedinec může experimentovat se svou identitou, může ji měnit a opět se vrátit ke své původní. Je však velmi zavádějící mluvit v souvislosti s virtuálním prostředím o identitě v klasickém psychologickém významu. Virtuální a reálná identita se nikdy zcela nepřekrývají, ale jsou si dost podobné. Do prezentace své osoby ve virtuální realitě

zasahuje mnoho faktorů z myšlení a emocí jedince, ale o osobní identitu v reálném prostředí přímo nejde. Virtuální identita se skládá ze dvou částí. První je virtuální osobní identita a druhá se nazývá sociální virtuální identita. Pojmy korespondují s pojmy osobní identita a sociální identita. Je zde pouze rozdíl v prostředí, ve kterém se odehrává - online vs. reálné prostředí. Virtuální osobní identita reflektuje čím jedinec je ve virtuálním prostředí, sociální virtuální identita pak uvádí, kam jedinec zapadá, v jaké skupině „se pohybuje“. Online identita je pevně související částí celkové identity a může se stát, že celkovou identitu zatlačí do ústraní. Ve virtuální realitě se člověk může odpoutat od problému každodenního života, přijmout nové role a mít intenzivnější zážitek než z reálného života. [3]

4.8.3 Statistiky týkající se internetu

Následující statistiky týkající se internetu a sociálních sítí se zaměřují z větší části na uživatele z České Republiky. Většina dat vychází ze sběru, který provedla agentura STEM/MARK pro AMI Digital. Průzkumu se zúčastnilo 511 respondentů ve věku mezi 15 a 59 lety. Průzkum byl veden pomocí online dotazníku. [16]

Počet Čechů nad 16 let, kteří využívají sociální sítě je v současné době okolo 4,5 milionu. Sociální sítě nejvíce využívané českými uživateli jsou Facebook, YouTube a Instagram. Znalost těchto sociálních sítí v ČR se pohybuje u Facebooku okolo 99%, u YouTube 98% a u Instagramu 92% uživatelů internetu. Osobní zkušenost s Instagramem má 46%, s Facebookem pak 59%. Na čtvrtém místě ve využívání sociálních sítí je LinkedIn a na 5. místě Twitter a SnapChat. [15]

Sociální sítě jako Facebook, Instagram, Twitter apod. mají věkové omezení, kdy je možné založit si na nich účet. U Facebooku a Instagramu je tato věková hranice 13 let. Twitter věkové omezení nemá. Pro většinu uživatelů může být zarážející, že i YouTube je až od 18 let. Další omezení, které je trochu zvláštní, je u LinkedInu - omezení 14 let. Profil na LinkedInu je pro nezletilé víceméně zbytečný. Děti však tyto hranice často porušují a účty si zakládají již dříve. Průzkum z Velké Británie uskutečněný na vzorku 1200 respondentů uvádí, že až 78% dětí mezi 10. a 12. rokem má profil alespoň na jedné ze sociálních sítí. Mezi 13. a 18. rokem věku

vlastní účet na nějaké sociální síti dokonce 96% zúčastněných. Průměrný věk registrování se na Facebook je 11,5 roku. [16]

Lživé udávání věku při zakládání účtů na sociálních sítích může být spojeno s následnými problémy jako je třeba kyberšikana. Statistiky uvádí, že šikanu v online prostředí zažila až čtvrtina dětí mladších 13 let, a právě tato skupina je podle průzkumů nejohroženější. [20]

Důležitým faktorem, který ovlivňuje život lidí, je čas trávený na sociálních sítích. Průzkumy uvádí, že 8 z 10 českých uživatelů internetu se přihlásí na některou sociální síť alespoň jednou denně. Čas trávený na sociálních sítích rok od roku roste. V současné době se tento čas pohybuje okolo 149 minut na uživatele denně. Pokud vezmeme v potaz různé kategorie lidí, pak lze říci, že z hlediska pohlaví tráví více času na sociálních sítích ženy. [19] S ohledem na věk jsou pak neaktivnější mladí lidé od 15 do 29 let. [16] Co se týče dosaženého vzdělání, více aktivními jsou lidé s nižším vzděláním. [15]

Důvodů, proč se člověk rozhodne si založit účet na nějaké sociální síti, může být mnoho. Hlavními důvody jsou především kontakt s přáteli, zábava, ale také zdroje informací. Mít sociální síť jako zdroj informací je trochu zavádějící. Lidé zde mohou publikovat téměř cokoli. I přesto 83% lidí tvrdí, že sociální síť jsou pro ně zdroj informací. Tato informace je spojena s důvěrou v sociální síť. Z výzkumu vzešel fakt, že velké množství lidí sociálním sítím nedůvěřuje. Důvěru v sociální síť má pouze 43% uživatelů. Paradoxem tohoto tvrzení je, že největší nedůvěru mají lidé, kteří sociální síť využívají nejvíce. [15]

Člověk využívající internet není nijak omezen počtem účtů, které si může založit. Velké množství osob využívá více sociálních sítí zároveň. 69% české internetové populace využívá průměrně 3 sociální síť, což je nejčastěji uváděné číslo v souvislosti s počtem účtů na osobu. Toto množství se spojováno s 26% uživatelů internetu. Druhým nejvyšším číslem jsou 4 účty na sociálních sítích. Tento počet využívá přesně 21% uživatelů internetu. [17]

Zaměříme-li se na statistiky spojené s nejvyužívanější sociální sítí, kterou je Facebook, pak je nutné zmínit, že každý den se na Facebook přihlásí téměř 1,5 milionu lidí, což je o milion uživatelů více než v roce 2011. Alespoň 1 měsíčně

využívá Facebook dva a čtvrt milionu lidí. Následujících pár řádků uvádí rozložení počtu uživatelů podle věkových kategorií. [16]

- Věková kategorie 13-25, počet uživatelů: 1 500 000
- Věková kategorie 26-35, počet uživatelů: 1 300 000
- Věková kategorie 36-45, počet uživatelů: 1 000 000
- Věková kategorie 46-55, počet uživatelů: 550 000
- Věková kategorie 56-65+, počet uživatelů: 450 000

Charakteristickým rysem každého Facebookového profilu je počet přátel. Studie britského psychologa Robina Dunbara uvádí, že člověk může mít maximálně 150 přátel. To platí v offline, ale i online světě. Tato hranice se nazývá „Dunbarovo číslo“. Studie popisuje nemožnost překročení tohoto „limitu sociální kapacity“ z důvodu omezených časových zdrojů a také proto, že mozek není schopen si zapamatovat větší množství lidí. Ostatní lidé jsou klasifikováni jako známí lidé, které známe od vidění. Z již zmíněných 150 přátel je 5 hodnoceno jako těch nejbližších, 15 jako velmi dobrých, 50 jako dobrých přátel a zbytek pouze jako přátel. Množství přátel je často bráno jako ukazatel společenského chování člověka. Čím více přátel, tím lepší socializační schopnost je jedinci přisuzována. [18]

4.9 Psychické problémy v dospívání

Vývoj identity každého z nás mohou velmi ovlivnit různé problémy. V této kapitole bych se rád zaměřil na některé psychické problémy, které mohou negativně zapůsobit na identitu a osobnost člověka. Některé psychické problémy mohou být vrozené, jiné však získané během života. Především v období psychického vývoje je psychika člověka náchylná na veškeré vnitřní i vnější vjemy. Problémy značně mohou ovlivnit vývoj identity, a proto považuji za důležité se na ně v této části zaměřit.

V období adolescence je důležité mít odolnost vůči problémům. Ve zkratce lze popsat 5 základních bodů, kterými je možné odolnost získat. Prvním je dobrý rádce. Tímto rádcem bývá většinou dospělý jedinec - kamarád či rodinný

příslušník. Druhou důležitou věcí je „být v něčem dobrý“. Tohoto lze dosáhnout pravidelným trénováním činnosti, která člověka baví. Díky tomuto bodu má jedinec i pravidelný kontakt s lidmi, kteří jsou „na stejné vlně“. Třetí zásadou je emoční inteligence. Toto je úkol rodiče, aby svému potomkovi ukázal, jakým způsobem komunikovat. Jedinec by měl umět dát najevo své pocity a emoce. Čtvrté je vědomí, že život má smysl. Tento bod lze definovat jako „spojení s něčím vyšším přesahujícím materiální svět“. Pátým, posledním bodem je pozitivní myšlení. Pozitivním myšlením je chápáno jako pozitivní sebehodnocení a dodávání se odvahy, podporování svých činů ve svých vlastních očích. [4]

5 Praktická část

5.1 Metodologie

Respondent je člověk, který se účastní výzkumu, který je postaven na technice dotazování. V tomto dotazníkovém šetření byli vybráni respondenti ve věku od 18 do 26 let bez ohledu na pohlaví, dosažené vzdělání či zaměstnání. Mladší ani starší respondenti nebyli do tohoto výzkumu zařazeni. Jedná se o jediné omezení. Respondentům byl dotazník zaslán skrz sociální síť Facebook. Respondentům je zaručena anonymita.

Cílem výzkumu je přiřadit každému z respondentů jednu formu identity. Na základě tohoto přiřazení následně rozřadit respondenty podle dalších kritérií (pohlaví, věk, vzdělání apod.) a z toho poté vyvodit závěry. Dalším cílem bylo zjištění hodnot mladých lidí pomocí hodnotového žebříčku. Třetím zásadním cílem výzkumu bylo zkoumání vlivu sociálních sítí na identitu člověka.

5.2 Popis a hodnocení dotazníku

Úkolem praktické části je rozdělení zvoleného vzorku respondentů do 4 částí. Otázky byly tvořeny tak, aby vycházely z běžného života a ze situací, které mohou kdykoliv nastat. Hodnocení dotazníku vychází z určení jednotlivých stavů formování identity podle Jamese Marcia (difuze identity, moratorium, přejatá identita, dosažená identita). [3] Pro zařazení do jednotlivých kategorií byla zvolena stupnice bodování od 1 do 4. Obecně by mělo platit, že čím více bodů respondent dosáhne, tím více by se měl přibližovat k dosažené identitě. Naopak čím méně bodů bude mít, tím spíše je jeho identita nedosažená, tudíž se nachází někde uprostřed krize identity či tuto krizi nezvládl a došlo u něj k tzv. difuzi identity.

Hranice jednotlivých stupňů identit jsou spočítány za pomoci statistické metody zvané kvartily. Výpočet podpořen statistickým softwarem SPSS. Kvartily Q1, Q2, Q3, jsou 3 body, které rozdělují soubor prvků na 4 stejné části podle počtu prvků.

Následující tabulka je rozdělena do 3 částí. Jedná se o četnostní tabulku. V prvním řádku jsou uvedeny možné počty bodů, které respondent může

dosáhnout. Ve druhém řádku je pak uveden počet respondentů, který daný počet bodů dosáhl. Z těchto dat je pak vytvořeno rozdělení do jednotlivých stupňů identity.

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4

Tabulka 1: četnostní tabulka součtu bodů (1. část)

35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51
8	13	11	16	16	8	3	3	5	6	11	7	10	10	7	13	6

Tabulka 2: četnostní tabulka součtu bodů (2. část)

52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68
10	7	6	15	13	4	4	4	3	5	0	0	0	0	1	1	1

Tabulka 3: četnostní tabulka součtu bodů (3. část)

Výpočet kvartilů:

Kvartil Q1 = $232/4 = 58$ - 58. prvek souboru

Nejbližší menší hodnota - $1 + 4 + 8 + 13 + 11 + 16 = 53$ (38 bodů)

Nejbližší větší hodnota - $1 + 4 + 8 + 13 + 11 + 16 + 16 = 69$ (39 bodů)

$53 < 58 < 69 \rightarrow$ 58. prvek se nachází u **39 bodů**

Kvartil Q2 = $232/2 = 116$ - 116. prvek souboru

Nejbližší menší hodnota - $69 + 8 + 3 + 3 + 5 + 6 + 11 + 7 = 112$ (46 bodů)

Nejbližší větší hodnota - $69 + 8 + 3 + 3 + 5 + 6 + 11 + 7 + 10 = 122$ (47 bodů)

$112 < 116 < 122 \rightarrow$ 116. prvek se nachází u **47 bodů**

Kvartil Q3 = $232 * \frac{3}{4} = 174$ - 174. prvek souboru

Nejbližší menší hodnota - $122 + 10 + 7 + 13 + 6 + 10 = 168$ (52 bodů)

Nejbližší větší hodnota - $122 + 10 + 7 + 13 + 6 + 10 + 7 = 175$ (53 bodů)

$168 < 174 < 175 \rightarrow$ 174. Prvek se nachází u **53 bodů**

Frequencies

Statistics

suma		
N	Valid	232
	Missing	0
Mean		46,62
Minimum		29
Maximum		68
Percentiles	25	39,00
	50	47,00
	75	53,00

Obrázek 1: SPSS - kvantily

NÁZEV:	BODY		POPIS
	OD	DO	
DOSAŽENÁ IDENTITA	54 B	68 B	mají úspěšně vyřešenou krizi identity
PŘEJATÁ IDENTITA	48 B	53 B	přijmou identitu od rodičů, blízkých
MORATORIUM	40 B	47 B	uprostřed krize identity, přelétaví jedinci, nemají jasno
DIFUZE IDENTITY	0 B	39 B	nevyřešená krize identity

Tabulka 4: Hodnocení dotazníku

5.3 Výsledky výzkumu identity

5.3.1 Odpovědi

Následující skládaný sloupcový graf v prostorovém rozložení a tabulka udává, kolik kterých odpovědí je přiřazeno jednotlivým otázkám z dotazníkového šetření. Otázky (označení 01-017) jsou naneseny na x-ové ose a množství odpovědí na ypsilonové ose. Nejsvětlejší oranžová barva umístěná v horní části sloupce odpovídá odpovědím s nejmenším množstvím bodů (tj. odpověď A za 1 bod). Naopak nejtmaší barva umístěná dole znázorňuje odpovědi D za 4 body.

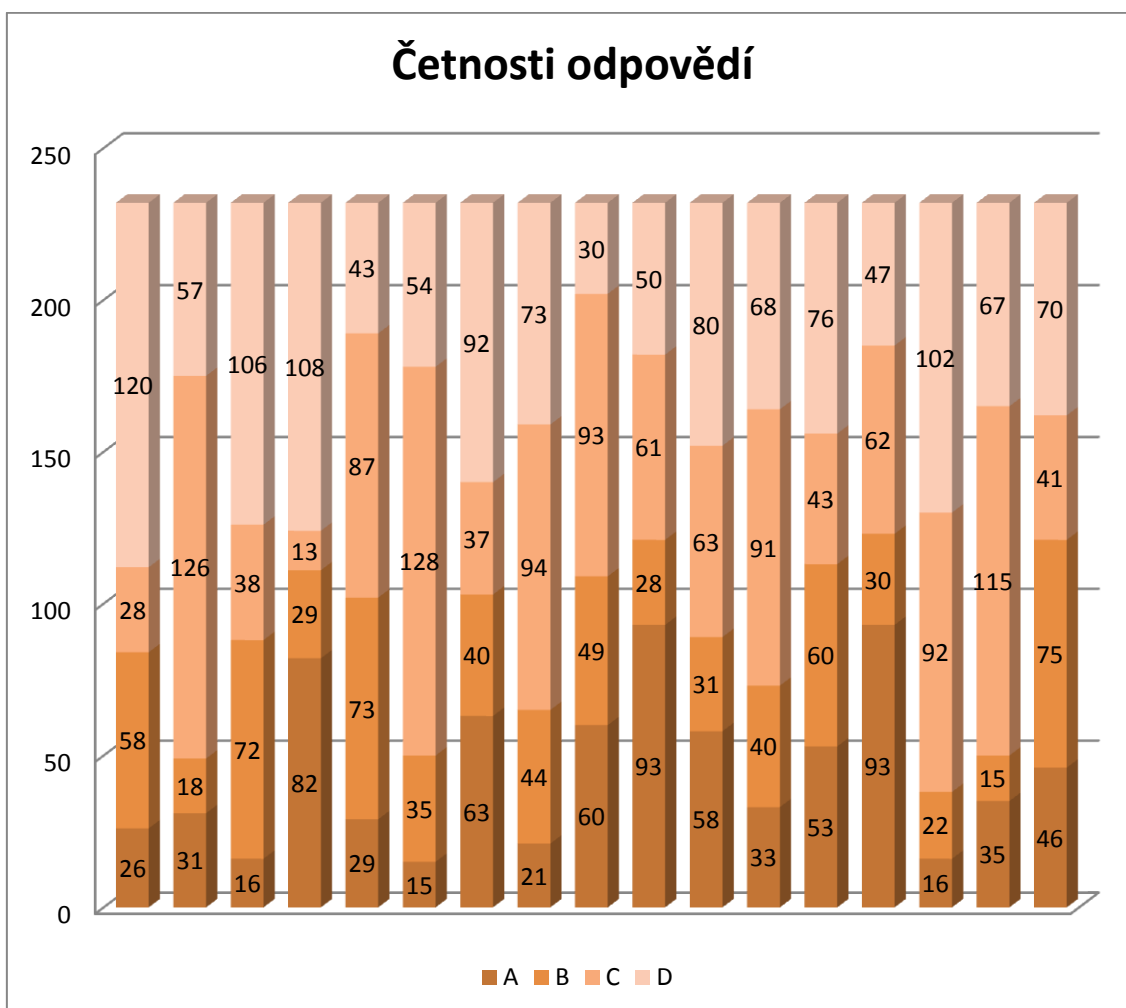
Vezmeme-li odpovědi jako jeden velký soubor, odpověď A se vyskytla celkem 770 krát. Dvoubodových odpovědí nalezneme 719. Odpověď C

v dotazníkovém šetření byla zvolena celkem 1212 krát. Odpověď D zvolilo nejvíce respondentů, celkem na ni však bylo kliknuto 1243 krát.

BODY	OTÁZKA Č.																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1 B	26	31	16	82	29	15	63	21	60	93	58	33	53	93	16	35	46
2 B	58	18	72	29	73	35	40	44	49	28	31	40	60	30	22	15	75
3 B	28	126	38	13	87	128	37	94	93	61	63	91	43	62	92	115	41
4 B	120	57	106	108	43	54	92	73	30	50	80	68	76	47	102	67	70

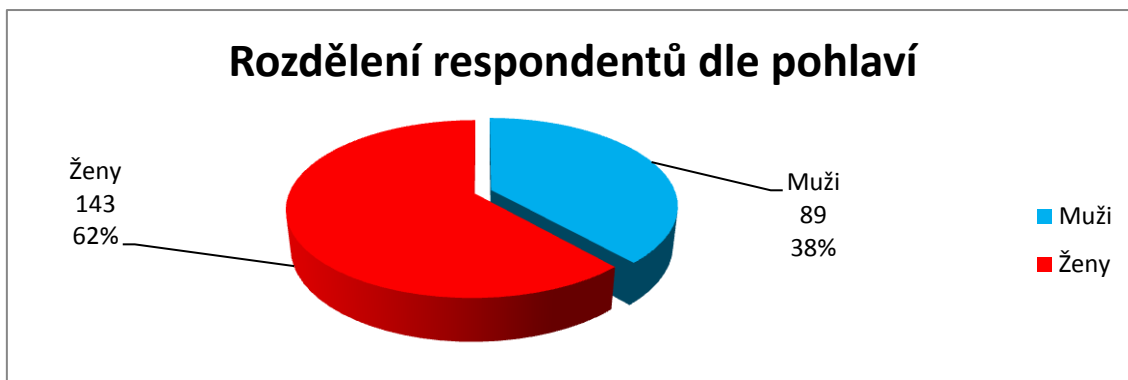
Tabulka 5: Četnost odpovědí

Graf 1: Četnosti odpovědí

5.3.2 Výsledky dle pohlaví

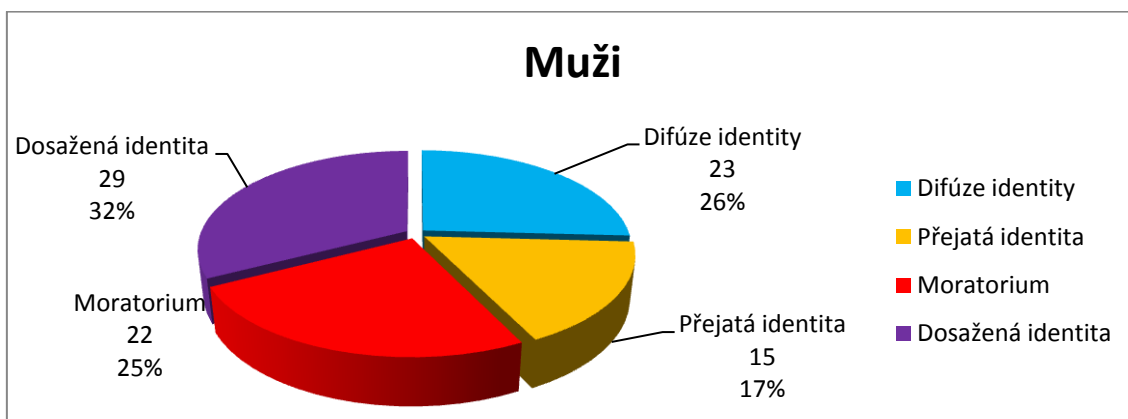
Jak bylo uvedeno v teoretické části mé bakalářské práce, vliv na identitu kromě mnoho dalších faktorů může mít i pohlaví. Z celkového množství 232 respondentů se v mém dotazníkovém šetření objevuje 89 mužů [38,36 %] a 143 žen [61,64 %].

Graf 2: Rozdělení respondentů dle pohlaví

Muži

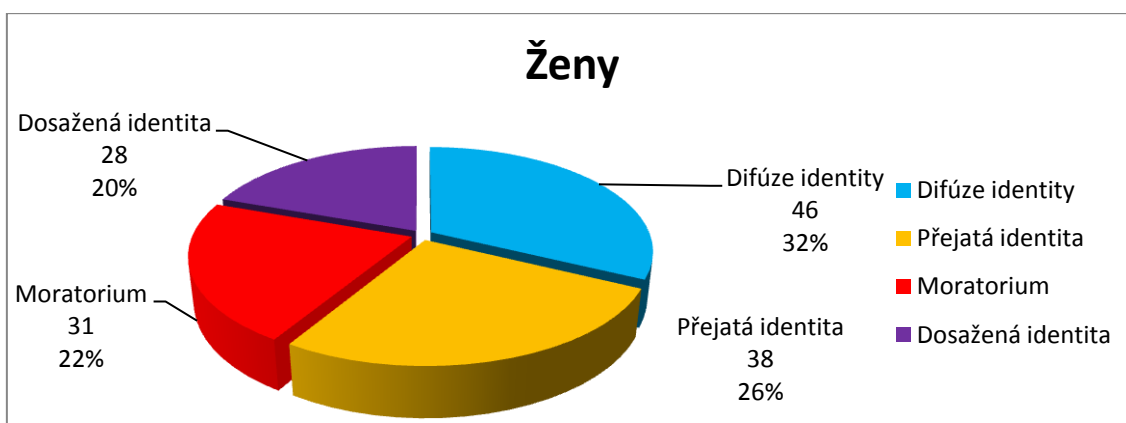
89 členná kategorie mužů byla rozdělena do 4 již několikrát zmíněných kategorií. Mezi muži má nejvíce respondentů dosaženou identitu. Celkem se jedná o 29 mužů odpovídající 32,58 %. Na druhém místě je pak difúzní identita s 23 muži [25,84 %]. Třetí je moratorium [22 respondentů; 24,72 %] a čtvrtá přejatá identita [15 mužů; 16,85 %].

Graf 3: Muži

Ženy

Skupina žen má v zastoupení 143 respondentů. Do difúze identity spadá 46 žen [32,17 %], která se umístila na 1. místě. Ve stádiu moratoria je 31 respondentů [21,68 %], což umístilo tuto kategorii na 3. místo. Identitu přejatou po rodičích či jiných významných druhých má 26,57 % žen [38 respondentů]. Přejatá identita je na 2. místě. A do poslední skupiny umístěné na 4. místě - dosažené identity spadá 28 žen, což procentuálně odpovídá 19,58 %.

Graf 4: Ženy

Porovnání identit mužů a žen

IDENTITA	MUŽI	ŽENY
Difúze identity	25,84% (2. místo)	32,17% (1. místo)
Přejatá identita	16,85% (4. místo)	26,57% (2. místo)
Moratorium	24,72% (3. místo)	21,68% (3. místo)
Dosažená identita	32,58% (1. místo)	19,58% (4. místo)

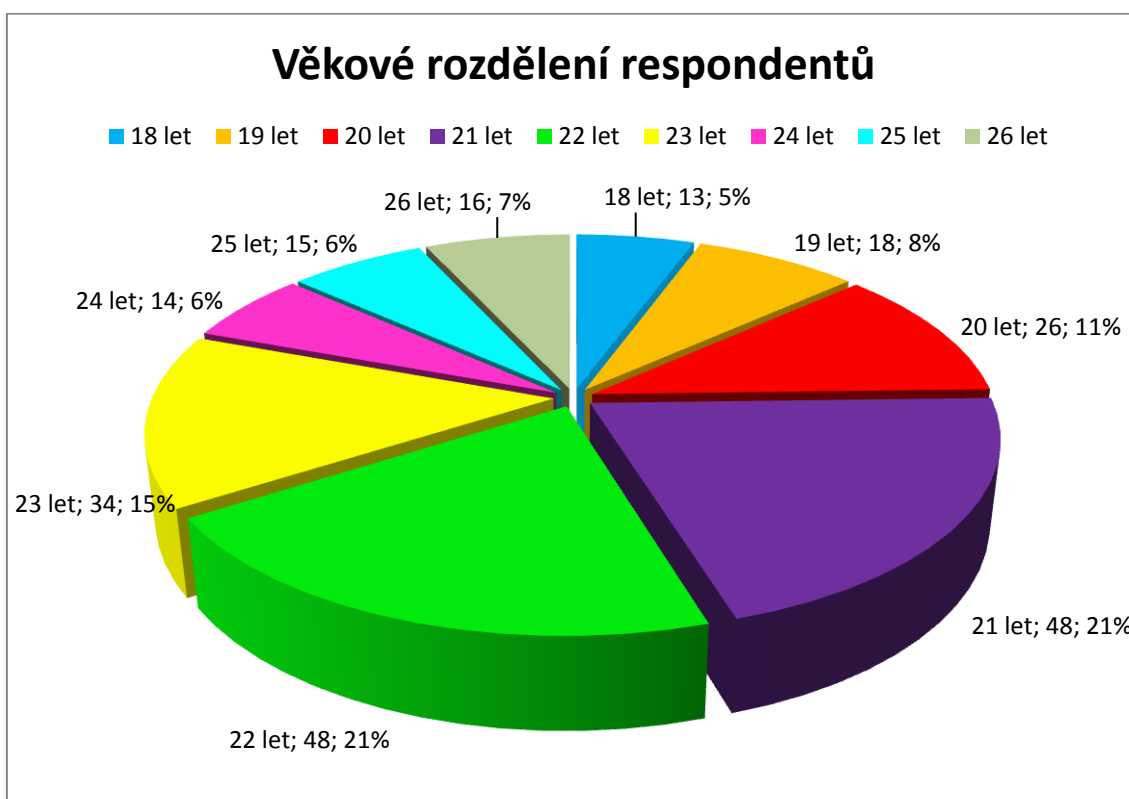
Tabulka 6: Porovnání identit mužů a žen

V tabulce č. 6 lze vidět porovnání identit u mužů a žen. Zatímco u mužů je nejpočetnější skupina lidí s dosaženou identitou, u žen to je difúzní identita. Na druhém místě je u mužů difúzní identita, kdežto u žen přejatá. Třetí místa se shodují u obou dvou pohlaví. Na čtvrtém místě se u mužů umístila přejatá identita, u žen pak identita difúzní. Žádné souvislosti v této kategorii nelze najít. Lze tedy tvrdit, že identita nezávisí na pohlaví respondentů.

5.3.3 Výsledky dle věku

Jedním z hlavních faktorů, který má vliv na formování identity, je věk. S přibývajícím věkem dochází k čím dál markantnějšímu překonávání krize identity a vytvořením vlastní identity.

Mezi respondenty, jejichž věkové hranice jsem vymezil na 18 až 26 let, je nejvíce respondentů ve věku 21 a 22 let. Na opačné straně jsou respondenti okolo 18. roku.

Graf 5: Věkové rozdělení respondentů

Tabulky níže udávají výsledky dotazníkového šetření rozdělené do skupin podle věku respondentů. Každý výsledek je pak slovně interpretován a přiblížen na příkladu ve školním prostředí či zaměstnání.

Respondenti ve věku 18 let

Pořadí	Stádium identity	Počet respondentů	Procentuální podíl
1.	Difúze identity	8	61,54 %
2.	Přejatá identita	2	15,38 %
2.	Moratorium	2	15,38 %
4.	Dosažená identita	1	7,69 %

Tabulka 7: respondenti ve věku 18 let

U čerstvě zletilých respondentů je předpokladem, že většina z nich má ještě difúzní identitu a prochází krizí. Naopak nejmenší množství respondentů v tomto věku má již krizi za sebou. Jedná se o opravdové výjimky. Toto tvrzení se v dotazníkovém šetření potvrzuje. Z tabulky je zřejmé, že více jak 3/5 respondentů mají difúzi identity a pouze jediný respondent má dosaženou identitu.

Respondenti ve věku 19 let

Pořadí	Stádium identity	Počet respondentů	Procentuální podíl
1.	Difúze identity	7	38,89 %
2.	Přejatá identita	5	27,78 %
3.	Moratorium	4	22,22 %
4.	Dosažená identita	2	11,11 %

Tabulka 8: respondenti ve věku 19 let

U respondentů v 19 letech je hypotéza stejná jako u respondentů o rok mladších. I v tomto případě se tvrzení potvrdilo. Nicméně procentuální podíl lidí s difúzí se nepatrně zmenšuje a zbytek kategorií zvyšuje. Pokud převedeme výsledky na školní instituci, lze říci, že velká část 19letých skládá maturitní zkoušku a rozhoduje se o své budoucnosti, zda jít na vysokou školu či do zaměstnání. V obou případech se musí člověk rozhodnout pro určitý směr. Někteří se nechají inspirovat rodinou a známými a jejich identita pak v tomto hledisku směřuje k přejaté. Někteří vezmou toto rozhodnutí pouze jako jakýsi experiment a jejich identita se pak nachází v moratoriu. Jen velmi málo devatenáctiletých ví, jakým směrem se bude ubírat, naopak většina zatím nemá o své budoucnosti jasnou představu. Každopádně lze říci, že jistý progres oproti o rok mladším respondentům je znát.

Respondenti ve věku 20 let

Pořadí	Stádium identity	Počet respondentů	Procentuální podíl
1.	Difúze identity	8	30,77 %
2.	Přejatá identita	7	26,92 %
4.	Moratorium	5	19,23 %
3.	Dosažená identita	6	23,08 %

Tabulka 9: respondenti ve věku 20 let

I v tomto věkovém stádiu je znát pokrok. Všechny 4 kategorie jsou čím dál tím více vyvážené, avšak stále převládá difúzní identita. Na posledním místě se však již neumístila dosažená identita, ale moratorium. Někteří lidé v tomto věku již pracují či studují na vysoké škole (z 26 respondentů jsou 2 středoškoláci, 22 vysokoškoláků a 2 pracující) a pokud považují svůj obor či své zaměstnání za to pravé, kterému se chtějí i nadále věnovat, směřují v profesním hledisku k dosažení identity.

Respondenti ve věku 21 let

Pořadí	Stádium identity	Počet respondentů	Procentuální podíl
1.	Difúze identity	16	33,33 %
2.	Přejatá identita	15	31,25 %
4.	Moratorium	8	16,67 %
3.	Dosažená identita	9	18,75 %

Tabulka 10: respondenti ve věku 21 let

V této kategorii nedochází k téměř žádnému posunu. Procentuální rozdělení do skupin identity je téměř shodné. Na první pozici stále ještě převažuje difúzní identita, tu má třetina dotazovaných jedinců. Následuje přejatá identita, tedy předběžně uzavřená identita přejatá od rodičů či blízkých. Necelá pětina respondentů již disponuje dosaženou identitou. Krizí si prochází 8 respondentů ve stádiu moratoria.

Respondenti ve věku 22 let

Pořadí	Stádium identity	Počet respondentů	Procentuální podíl
1.	Difúze identity	17	35,42 %
4.	Přejatá identita	8	16,67 %
2.	Moratorium	14	29,17 %
3.	Dosažená identita	9	18,75 %

Tabulka 11: respondenti ve věku 22 let

U 22letých respondentů zůstala difúzní i dosažená identita na stejných místech. Jelikož je počet jedinců stejný, lze porovnávat počty jedinců v jednotlivých kategoriích a není nutné je převádět na procenta. Množství respondentů s difúzní identitou se změnilo pouze o jednoho jedince, kdežto počet dvaadvacetiletých s dosaženou identitou zůstává nezměněný. Moratorium a přejatá identita si vyměnily své pozice a počty respondentů.

Respondenti ve věku 23 let

Pořadí	Stádium identity	Počet respondentů	Procentuální podíl
3.	Difúze identity	7	20,59 %
4.	Přejatá identita	5	14,71 %
1.	Moratorium	11	32,35 %
1.	Dosažená identita	11	32,35 %

Tabulka 12: respondenti ve věku 23 let

U respondentů ve 23 letech se na první místo dostala dosažená identita a moratorium, na třetím místě pak difúzní identita a poslední je přejatá identita. V těchto letech již lidé mají větší zkušenosti v oboru, který si vybrali, a proto vědí, zda je to pro ně ten správný směr či nikoli.

Respondenti ve věku 24 let

Pořadí	Stádium identity	Počet respondentů	Procentuální podíl
4.	Difúze identity	2	14,29 %
2.	Přejatá identita	3	21,43 %
2.	Moratorium	3	21,43 %
1.	Dosažená identita	6	42,86 %

Tabulka 13: respondenti ve věku 24 let

V této fázi převažuje dosažená identita, o druhé místo se dělí přejatá identita a moratorium. Lidí s krizí identity ubývá. Výsledky lze interpretovat opět na situaci ve škole, popř. práci. Čím dál více lidí si je jisto svým místem ve společnosti - znají cestu, kterou chtějí v životě kráčet, ať již se jedná o pracovní stránku či stránku osobní.

Respondenti ve věku 25 let

Pořadí	Stádium identity	Počet respondentů	Procentuální podíl
3.	Difúze identity	3	20,00 %
2.	Přejatá identita	4	26,67 %
4.	Moratorium	2	13,33 %
1.	Dosažená identita	6	40,00 %

Tabulka 14: respondenti ve věku 25 let

Vedoucí dosaženou identitu by v těchto posledních věkových kategoriích nemělo nic ohrozit. Tuto hypotézu lze díky dotazníkům potvrdit. Stejně tak, že difúze identity zůstává na posledních příčkách

Respondenti ve věku 26 let

Pořadí	Stádium identity	Počet respondentů	Procentuální podíl
4.	Difúze identity	1	6,25 %
2.	Přejatá identita	4	25,00 %
2.	Moratorium	4	25,00 %
1.	Dosažená identita	7	43,75 %

Tabulka 15: respondenti ve věku 25 let

V poslední věkové kategorii se objevil jediný student, zbytek 26letých respondentů již pracuje na plný úvazek. Sedm respondentů z 16 má dosaženou identitu, pouze 1 respondent se nachází ve stádiu difúzní identity, tj. ještě před vypuknutím krize identity.

Přejatou identitu dosáhli 4 respondenti a v pracovním prostředí ji lze interpretovat jako přijetí postojů od blízkých známých a rodiny, které se mohou projevit výkonem stejného povolání jako již zmíněné vzory.

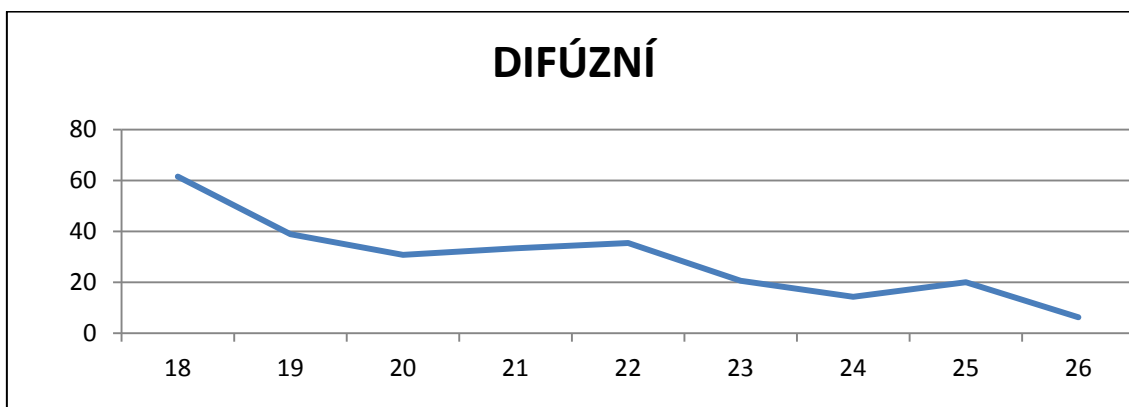

Stejný počet lidí si ještě prochází krizí ve stádiu moratoria, tito lidé experimentují, mohou často měnit povolání a zjišťují, jakým životním směrem se vydat v budoucnu.

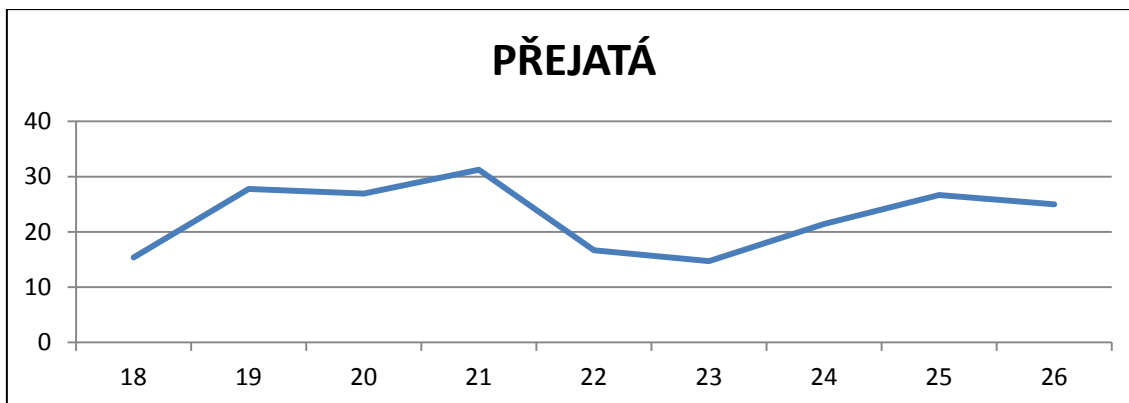
5.3.3.1 Závěr dle věku

IDENTITA	VĚK								
	18	19	20	21	22	23	24	25	26
DIFÚZNÍ	61,54	38,89	30,77	33,33	35,42	20,59	14,29	20,00	6,25
PŘEJATÁ	15,38	27,78	26,92	31,25	16,67	14,71	21,43	26,67	25,00
MORATORIUM	15,38	22,22	19,23	16,67	29,17	32,35	21,43	13,33	25,00
DOSAŽENÁ	7,69	11,11	23,08	18,75	18,75	32,35	42,86	40,00	43,75

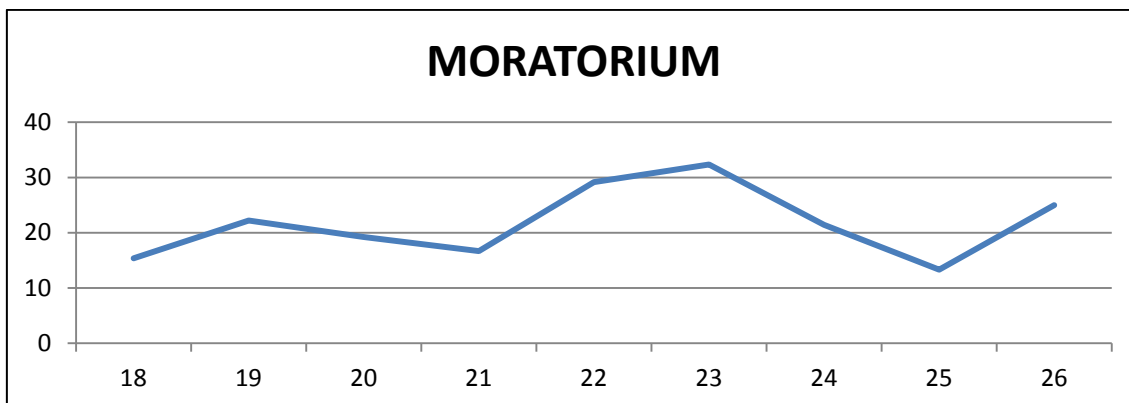
Tabulka 16: vyhodnocení formy identity dle věku

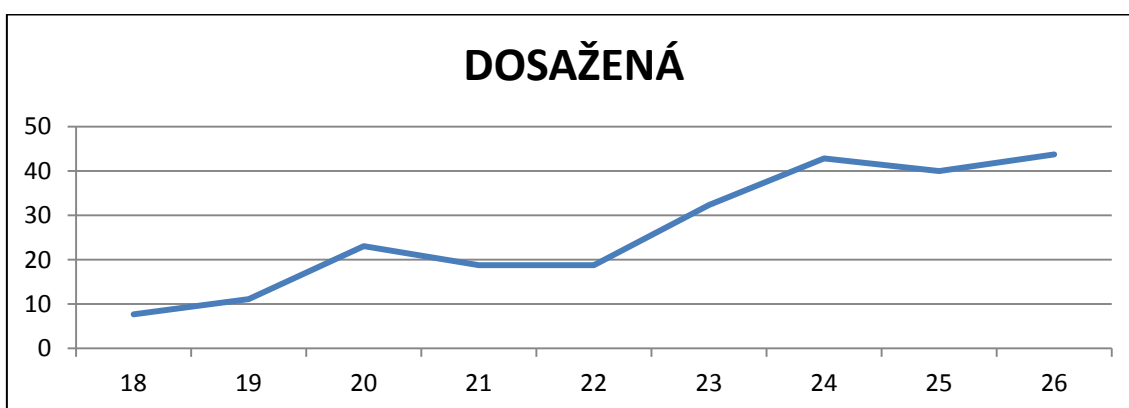
Graf 6: difúzní identity podle věku

Graf 7: přejatá identita dle věku

Graf 8: moratorium dle věku

Graf 9: dosažená identita dle věku

Jak můžeme vidět z tabulky a následných grafů, dle předpokladu difúzní identita klesá. V praxi to znamená, že počet lidí, kteří ještě neprošli krizí, a zároveň nemají dokončenou identitu, se snižuje. Většina lidí by měla krizí identity projít a vytvořit si vlastní identitu. U někoho přijde tato fáze dřív, u jiných později, ale počet těchto lidí by měl klesat, což se v tomto výzkumu prokázalo.

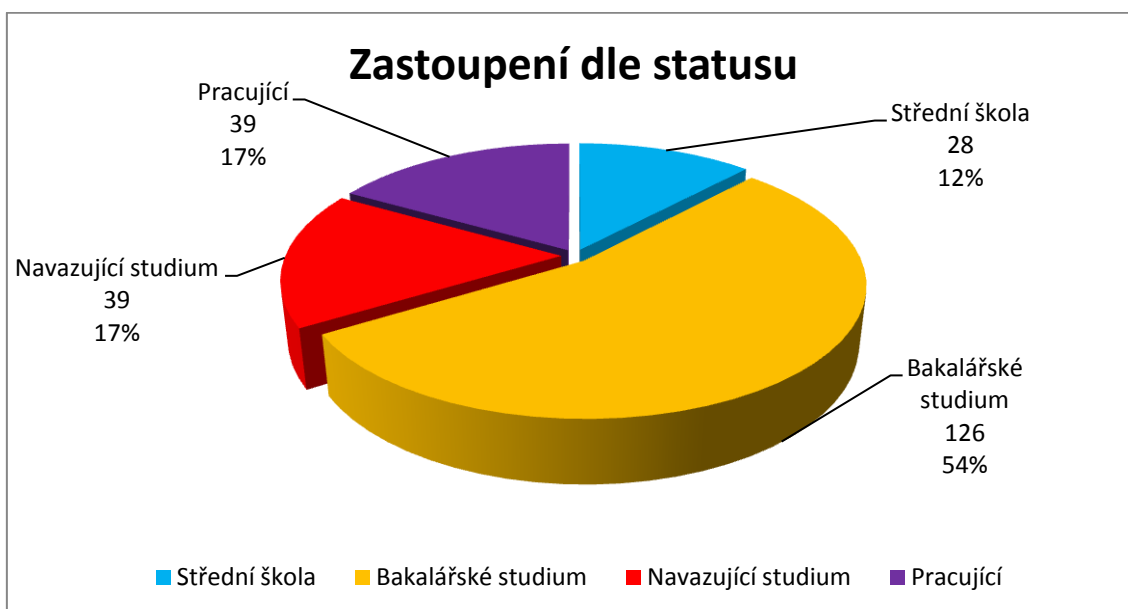
Hypotéza je splněna i pro dosaženou identitu - dle předpokladu procentuální podíl respondentů v této fázi s přibývajícím věkem stoupá. Jak již bylo uvedeno o odstavci výše, většina lidí by měla projít krizí, z čehož vyplývá i fakt, že by si tito lidé měli vytvořit svou identitu. Z toho lze vyvodit, že počet lidí, kteří mají dosaženou identitu, s nárůstem věku stoupá. To se v tomto výzkumu též potvrdilo.

U přejaté identity a moratoria nelze vyvodit obecný závěr. Tento fakt přisuzují subjektivnosti identity. Někteří lidé prochází krizí identity (tj. moratorium) již například v 18 letech, u jiných dojde ke krizi později. Totéž platí

pro identitu přejatou. Přijmout postoje někoho z blízkých může 18letý jedinec stejně jako 24letý.

5.3.4 Výsledky dle stupně studia a zaměstnání

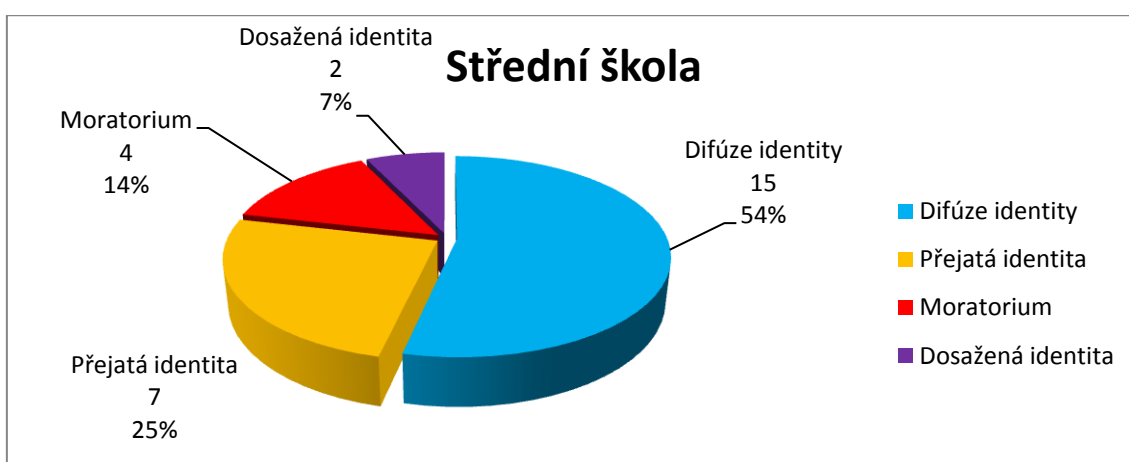
Dalším faktorem kromě pohlaví je vzdělání a současný sociální status (student vs. pracující). Pro účely této práce jsou rozlišeny 4 kategorie. První skupinou jsou středoškoláci, jež mají 12,07 % zastoupení odpovídající 28 respondentům. Druhou skupinou jsou vysokoškoláci od 1. do 3. ročníku, tedy studentů v bakalářské formě studia. Do této kategorie spadá 126 studentů vysoké školy [54,31 %]. Předposlední skupina se týká též vysoké školy, avšak již navazujícího studia - tedy studentů od 4. do 5. ročníku. Sem spadá 39 vysokoškoláků, což je 16,81 %. Poslední forma, jež se nejvíce vymyká všem třem předchozím, jsou pracující bez ohledu na to, jestli začali pracovat po základní, střední či vysoké škole. V této kategorii je stejný počet respondentů jako u vysokoškoláků v navazujícím magisterském studiu, tj. 39 pracujících [16,81 %].

Graf 10: Výsledky dle statusu

5.3.4.1 Studenti středních škol

U studentů středních škol se předpokládá, že většina jedinců ještě nebude mít zcela ucelený pohled na to, kým je a kam se v životě bude ubírat. Student SŠ by se s největší pravděpodobností neměl mít dosaženou identitu. Tento předpoklad se v mém dotazníku potvrdil. Nejvíce zastoupenou kategorií je u středoškoláků difúzní identita s 15 respondenty. Následuje přejatá identita se svými 7 respondenty. Na třetím místě je moratorium se 4 středoškoláky. Poslední kategorií je dosažená identita se 2 lidmi.

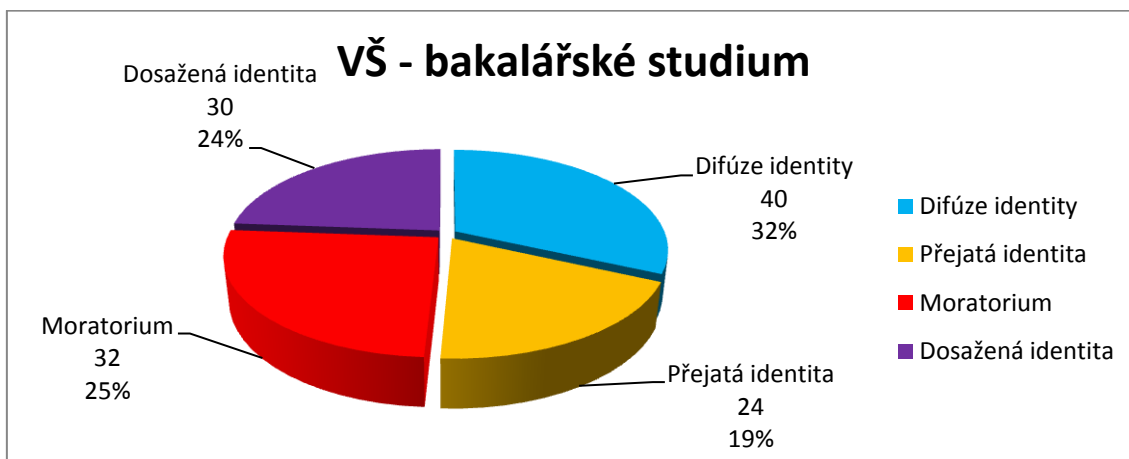
Graf 11: střední škola

5.3.4.2 Studenti vysokých škol - bakalářské studium

Do této kategorie jsou zařazeni studenti bakalářského studia a studenti prvního až třetího ročníku škol, které nerozlišují bakalářské a navazující studium.

U studentů vysokých škol by se již identita měla začít více formovat, jelikož obory vysokých škol jsou vždy zaměřené určitým směrem a předpokládá se, že student se tímto směrem alespoň ve svém profesním životě bude ubírat. Jedná se však pouze o hypotézu, jelikož identita je silně subjektivní záležitostí. Díky průzkumu byl vyvozen výsledek, že procentuální podíl těch, kteří mají již nějakým způsobem dokončenou identitu, se oproti procentuálnímu podílu studentů s dokončenou identitou na středních školách a učilištích zvyšuje. Konkrétně si studenti bakalářského studia vedli následovně. Nejvíce vysokoškoláků zapadlo

stále ještě do kategorie difúzní identity. Těchto studentů se v průzkumu objevilo 40, tj. 31,75 % z celkového počtu. Za difúzní identitou se umístilo moratorium s 32 respondenty [25,40 %]. 30 respondentů z této kategorie má již dosaženou identitu, což procentuálně odpovídá 23,81 %. Na poslední pomyslné příčce je 24 respondentů ve fázi přejaté identity.

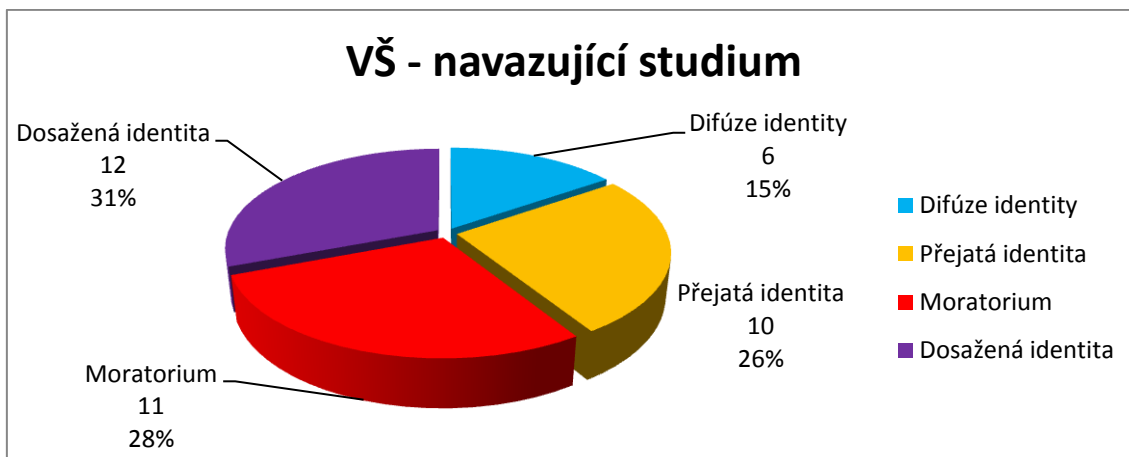

Graf 12: vysoká škola - bakalářské studium

5.3.4.3 Studenti vysokých škol - navazující studium

V této kategorii se nachází studenti navazujícího magisterského studia a studenti 4., 5. a popř. i 6. ročníků vysoké školy, kde se nerozlišuje bakalářské a navazující studium. Vysokoškolští respondenti si v mém průzkumu vedli následovně:

1. Dosažená identita - 12 respondentů, tj. 30,77%
2. Moratorium - 11 respondentů, tj. 28,21%
3. Přejatá identita - 10 respondentů, tj. 25,64%
4. Difúzní identita - 6 respondentů, tj. 15,38%

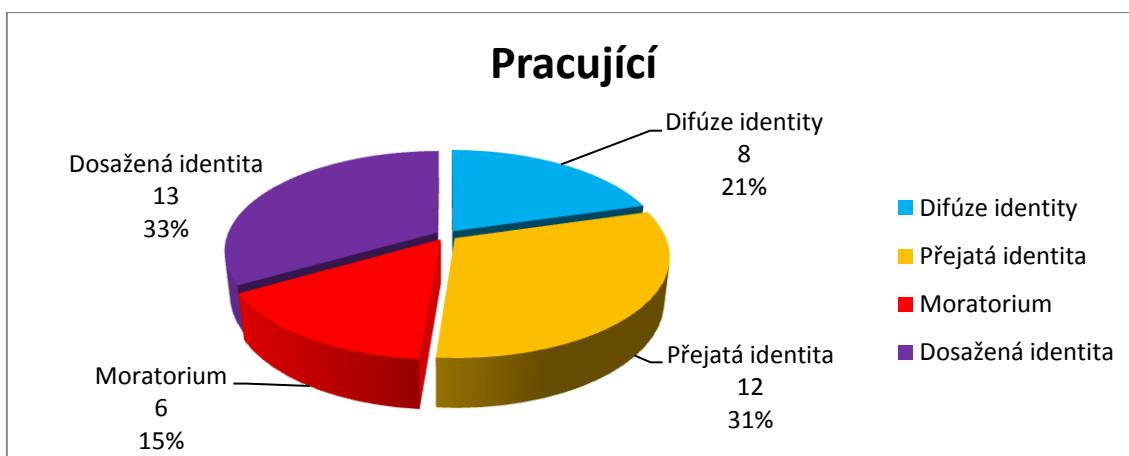

Graf 13: VŠ - navazující studium

5.3.4.4 Pracující

U této skupiny se předpokládá, že většina pracujících již krizi identity překonala, což se v tomto průzkumu potvrdilo.

Nejpočetnější skupinou je dosažená identita [13 respondentů; 33,33 %], na druhém místě je přejatá identita [12 respondentů; 30,77 %], třetí nejpočetnější je difúzní identita [8 respondentů; 20,51 %] a poslední je moratorium [6 respondentů; 15,38 %].

Graf 14: Pracující

5.3.4.5 Zhodnocení identity dle statusu

IDENTITA	Status			
	Student SŠ	Student VŠ - bakalářské st.	Student VŠ - navazující st.	Pracující
Difúze identity	53,57%	31,75%	15,38%	20,51%
Přejatá identita	25,00%	19,05%	25,64%	30,77%
Moratorium	14,29%	25,40%	28,21%	15,38%
Dosažená identita	7,14%	23,81%	30,77%	33,33%

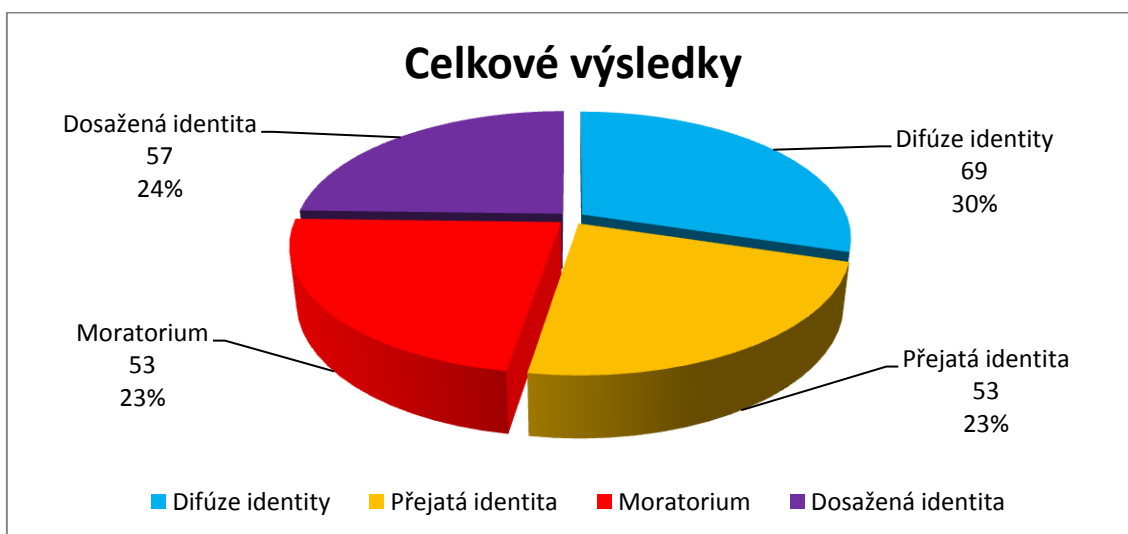
Tabulka 17: zhodnocení identity dle statusu

Tato kategorie je dosti vázána na věk. Kromě kategorie „pracující“, do které se může respondent zařadit kdykoliv během vymezeného věkového rozsahu. Předchozí tři kategorie jsou podmíněny splněním předchozí kategorie, tudíž při přesunu z kategorie do kategorie dochází i k posunu věku. Z tohoto důvodu vyplývá tvrzení, že difúze identity se bude s postupem do dalších kategorií snižovat a dosažená identita zvyšovat. Toto tvrzení je potvrzeno. Skupina pracujících nepatrně vybočuje z řady. Dosažená identita, která by měla mít nejvyšší hodnotu, opravdu převažuje, ale difúze identity se nepatrně zvedá.

5.3.5 Shrnutí výsledků

Tato část bakalářské práce se zaměřuje na vyhodnocení dotazníkového šetření jako celku. Na grafu jsou znázorněny 4 skupiny rozdělení identity podle Jamese Marcia - difúze, moratorium, přejatá identita a dosažená identita. Každé skupině je přiřazen odpovídající počet respondentů spadajících do této kategorie a procentuální zastoupení konkrétní skupiny v rámci celého vzorku respondentů. Při zobecnění průzkumu na celou populaci, se ukazuje, že nejvíce lidí mezi 18. a 26. rokem života má difúzní identitu. V rámci šetření to je celých 69 respondentů z celého vzorku 232 lidí, což odpovídá 30%. Na druhém místě s 57 respondenty je dosažená identita. Poslední 2 kategorie mají stejný počet respondentů. Na půleném třetím a čtvrtém místě odpovídající 23% z celku jsou tudíž přejatá identita a moratorium.

Když se zaměřím na jednotlivce, je zapotřebí uvést nejvyšší počet bodů, jež někdo z respondentů v dotazníku dosáhl. Respondent mohl dosáhnout až 68 bodů, což jeden z 232 respondentů získal. Nejnižší získaný počet bodů je 29 bodů. Nejmenší možnou dosaženou hodnotou však bylo číslo 17. Průměrná hodnota všech bodových hodnocení bez ohledu na výslednou kategorii je rovna 46,62. Modus (nejčastější výskyt hodnoty v souboru) těchto výsledků je 38 a jejich medián (prostřední hodnota rozdělující vzestupně/sestupně seřazený soubor na 2 stejné části) je 47.

Graf 15: Celkové výsledky

5.4 Výsledky hodnotového žebříčku respondentů

Hodnotový žebříček lze pojmout jako jakýsi pomyslný hierarchický seznam priorit, které lidé uznávají. Nelze obsáhnout všechny možné priority respondentů, tudíž pro potřeby práce bylo vybráno 10 náhodných obecných priorit. Tato část by měla popisovat, jakým způsobem se tento seznam vyvíjí s věkem respondentů a v závislosti na pohlaví či na dosažené identitě.

5.4.1 Hodnotový žebříček dle pohlaví

	MUŽI		ŽENY	
	POŘADÍ	PROCENTA	POŘADÍ	PROCENTA
RODINA	1.	[14,48%]	1.	[14,37%]
PARTNER/KA	4.	[11,73%]	3.	[12,55%]
PŘÁTELÉ	3.	[12,13%]	4.	[11,21%]
ODPOČINEK	9.	[7,80%]	6.	[8,05%]
FINANCE	7.	[8,31%]	9.	[7,39%]
ZAMĚSTNÁNÍ	8.	[8,19%]	8.	[7,59%]
ZÁBAVA	6.	[8,95%]	7.	[7,87%]
ZDRAVÍ	2.	[12,65%]	2.	[14,24%]
CESTOVÁNÍ	10.	[5,56%]	10.	[6,51%]
VZDĚLÁNÍ	5.	[10,19%]	5.	[10,22%]

Tabulka 18: Hodnotový žebříček dle pohlaví

Žebříček hodnot u mužů a žen se odlišuje jen nepatrně. Z výsledků vyplývá, že ženy od 18 do 26 let dávají přednost svému partnerovi/partnerce před přáteli, zatímco muži v tomtéž věku mají toto pořadí obráceně. U obou pohlaví se však jedná jen o malý rozdíl bodů - zhruba 1%. Jiné pořadí je ještě u 3 položek - odpočinek (u mužů na 9. místě, u žen na 6. místě), finance (u mužů na 7., u žen na 9.) a zábava (muži - 6. místo, ženy - 7. místo). U mužů i žen je u těchto tří hodnot rozdíl zhruba 1%. Zbývajících 5 položek se nachází u obou pohlaví na stejném místě - rodina (1.), zdraví (2.), vzdělání (5.), zaměstnání (8.), cestování (10.).

5.4.2 Hodnotový žebříček dle věku

18 LET	19 LET	20 LET
1. Rodina [113]	1. Rodina [131]	1. Zdraví [207]
2. Zdraví [105]	2. Vzdělání [118]	2. Rodina [203]
3. Přátelé [97]	3. Zdraví [116]	3. Partner/ka [196]
4. Partner/ka [84]	4. Partner/ka [113]	4. Přátelé [187]
5. Vzdělání [75]	5. Přátelé [95]	5. Vzdělání [153]
6. Zábava [66]	6. Zábava [95]	6. Odpočinek [124]
7. Odpočinek [50]	7. Finance [93]	7. Zábava [122]
8. Zaměstnání [49]	8. Zaměstnání [82]	8. Zaměstnání [111]
9. Cestování [40]	9. Cestování [74]	9. Finance [104]
10. Finance [36]	10. Odpočinek [73]	10. Cestování [93]
21 LET	22 LET	23 LET
1. Rodina [405]	1. Rodina [377]	1. Rodina [249]
2. Zdraví [363]	2. Zdraví [375]	2. Zdraví [237]
3. Partner/ka [307]	3. Partner/ka [341]	3. Partner/ka [226]
4. Přátelé [302]	4. Přátelé [322]	4. Přátelé [208]
5. Vzdělání [272]	5. Vzdělání [292]	5. Odpočinek [170]
6. Zábava [216]	6. Zaměstnání [199]	6. Vzdělání [168]
7. Odpočinek [212]	7. Zábava [197]	7. Zaměstnání [160]
8. Finance [205]	8. Finance [197]	8. Zábava [159]
9. Zaměstnání [203]	9. Odpočinek [190]	9. Finance [155]
10. Cestování [155]	10. Cestování [150]	10. Cestování [138]
24 LET	25 LET	26 LET
1. Rodina [121]	1. Zdraví [122]	1. Rodina [126]
2. Zdraví [106]	2. Rodina [115]	2. Zdraví [115]
3. Partner/ka [91]	3. Partner/ka [104]	3. Partner/ka [106]
4. Přátelé [80]	4. Přátelé [97]	4. Přátelé [98]
5. Zábava [72]	5. Zábava [79]	5. Odpočinek [94]
6. Vzdělání [70]	6. Vzdělání [76]	6. Vzdělání [89]
7. Zaměstnání [68]	7. Zaměstnání [66]	7. Finance [71]
8. Finance [63]	8. Finance [65]	8. Zaměstnání [70]
9. Odpočinek [51]	9. Odpočinek [56]	9. Zábava [60]
10. Cestování [48]	10. Cestování [45]	10. Cestování [51]

Tabulka 19: Hodnotový žebříček dle věku

Hodnotový žebříček se s přibývajícím věkem člověk může a nemusí měnit. První možnost je však reálnější. Jedná se však o individuální záležitost. Čísla v hranatých závorkách u tabulky 21 udávají počet bodů. Z důvodu lepšího pochopení budeme nazývat jednotlivé kolonky v tabulce 21 kategoriemi či

skupinami. Na prvním místě se u 7 z 9 kategorií umístila rodina, u dvou zbývajících pak zdraví. Na druhém místě je u většiny skupin umístilo zdraví, u dvou již zmíněných kategorií je zdraví vystřídáno rodinou. K zajímavému výsledku dochází u devatenáctiletých. Na druhém místě s náskokem dvou bodů se umístilo vzdělání. Tento fakt příkládám tomu, že velká část účastníků v tomto věku skládá maturitní zkoušku a rozhoduje se, jakou cestu zvolit po absolvování střední školy či učiliště. Maturitní zkouška je významným životním mezníkem. Možná právě z tohoto důvodu si mnozí uvědomují důležitost této „zkoušky dospělosti“, jak se jinak maturitě přezdívá, a umístili ji ve svých hodnotách výše než ostatní respondenti z jiných věkových kategorií.

U kategorií 20 let a výše obsadila třetí příčku hodnota „partner/ka“ a čtvrté „přátelé“. U osmnáctiletých jsou tyto hodnoty na stejných příčkách, avšak v obráceném pořadí. U o rok starších jedinců jsou tyto hodnoty posunuty až na 4. a 5. pozici. Vezmeme-li v potaz poslední příčky v žebříčcích hodnot, vybočují z řady opět první 2 kategorie - 18 a 19 let. Těm vychází na 10. místě finance a odpočinek, zatímco všem starším respondentům cestování. Od 6. po 9. pozici se střídají především hodnoty jako odpočinek, finance, zaměstnání a zábava.

5.4.3 Hodnotový žebříček dle stádia identity

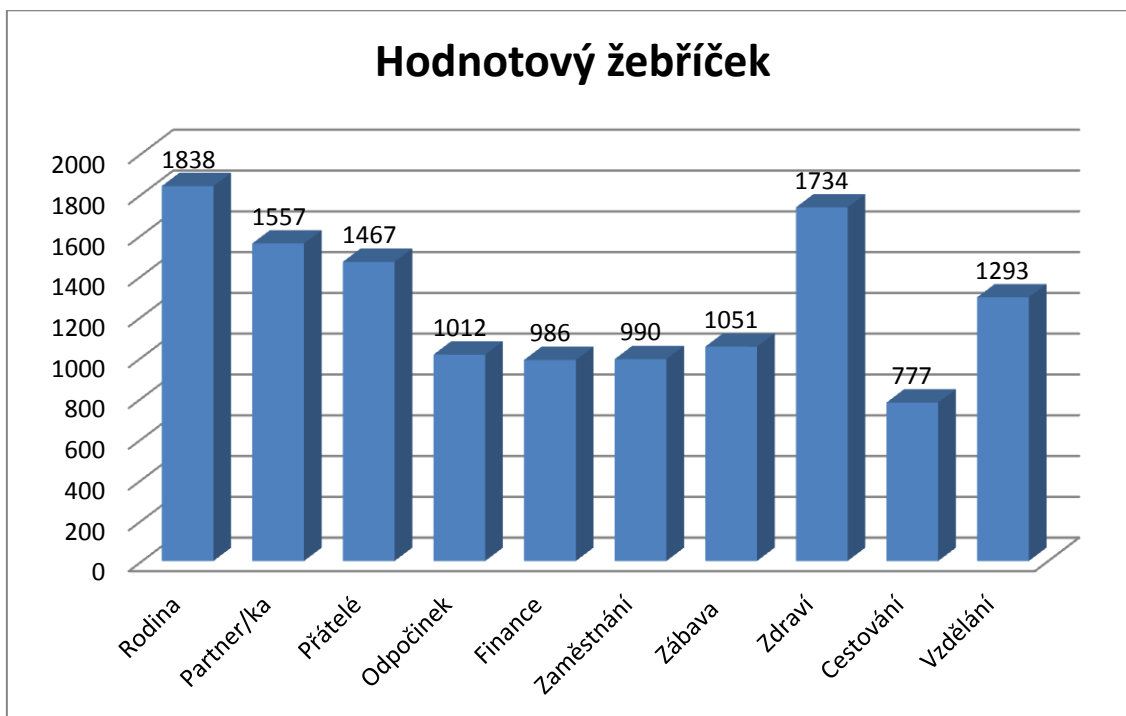
	DIFÚZE	PŘEJATÁ	MORATORIUM	DOSAŽENÁ
RODINA	1. [14,52%]	1. [14,68%]	2. [13,57%]	1. [14,55%]
PARTNER/KA	3. [12,54%]	4. [11,49%]	3. [12,13%]	3. [12,60%]
PŘÁTELÉ	4. [11,59%]	3. [12,08%]	4. [12,06%]	5. [10,65%]
ODPOČINEK	7. [7,93%]	8. [7,79%]	6. [8,27%]	8. [7,81%]
FINANCE	9. [7,40%]	9. [7,68%]	9. [7,50%]	6. [8,29%]
ZAMĚSTNÁNÍ	8. [7,64%]	7. [8,27%]	7. [8,01%]	9. [7,59%]
ZÁBAVA	6. [8,46%]	6. [8,78%]	8. [7,67%]	6. [8,29%]
ZDRAVÍ	2. [13,52%]	2. [13,69%]	1. [13,90%]	2. [13,37%]
CESTOVÁNÍ	10. [6,09%]	10. [5,69%]	10. [6,83%]	10. [6,16%]
VZDĚLÁNÍ	5. [10,30%]	5. [9,85%]	5. [10,05%]	4. [10,69%]

Tabulka 20: Hodnotový žebříček dle stádia identity

Na prvním místě se u tří ze čtyř stádií identit nachází rodina. Z řady vybočuje pouze moratorium, které rodinu staví na druhé místo až za zdraví. U ostatních forem identity je zdraví na druhém místě. Na třetím místě se u všech forem identity kromě přejaté identity nachází partner či partnerka. Lidé s přejatou identitou staví svého partnera či svou partnerku na čtvrtou pozici a na třetím místě mají své kamarády/ky. Respondenti s difúzní identitou a s moratoriem uvádí na 4. místě své přátele a na 5. místě vzdělání. Vzdělání na 5. pozici se nachází i u přejaté identity, u dosažené identity je vzdělání na místě 4. a přátelé jsou na 5.

Difúzní, přejatá a dosažená identita staví na 6. místo zábavu. Moratorium ji má až na místě osmém. V rámci dosažené identity není na šestém místě pouze zábava. Stejné bodové ohodnocení vyšlo u financí, které se u zbytku nachází až na 9. místě. Odpočinek se umístil na 7., dvakrát na 8. a jednou na 9. místě, jak je vidět v tabulce 19. Zaměstnání se umístilo dvakrát na 7., jednou na 8. a jednou na 9. pozici. Jediná položka, která zaujala stejné místo napříč formami identity, je cestování na poslední pozici.

5.4.4 Shrnutí výsledků

Graf 16: Hodnotový žebříček

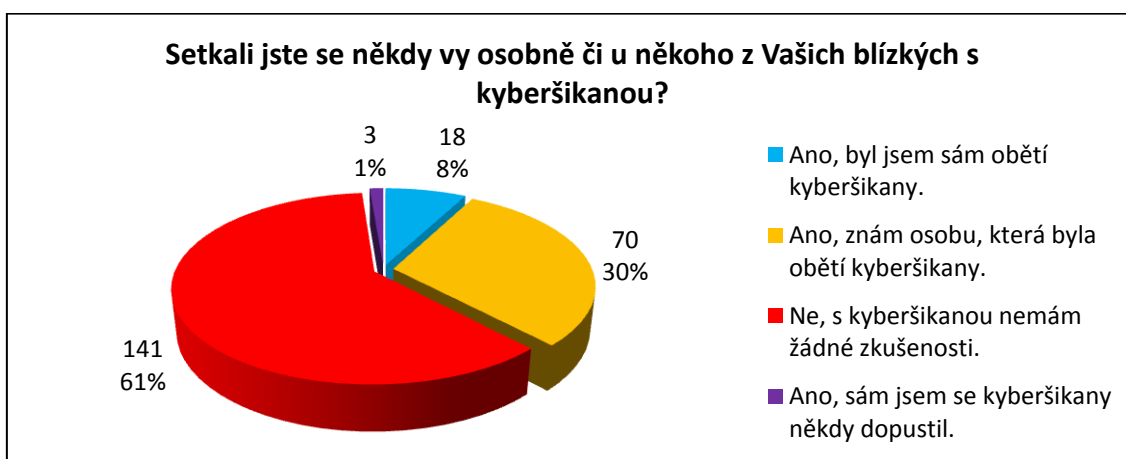
V grafu č. 16 je uvedeno pořadí hodnot v hodnotovém žebříčku napříč celým vzorkem respondentů bez jakékoliv kategorizace. Číslo nad každým sloupcem sloupcového grafu znázorňuje sumu počtu bodů od všech 232 respondentů. Nejvíce si lidé ve svém životě váží rodiny a zdraví. Tyto hodnoty jsou následovány dalšími lidskými osobami, konkrétně partnerem/kou a přáteli. Až na místě pátém se umístilo vzdělání. Navazují hodnoty zábava, odpočinek, zaměstnání, finance a cestování v tomtéž pořadí.

5.5 Výsledky zjišťování identity v online prostředí

OTÁZKA č. 1: Setkali jste se někdy vy osobně či u někoho z Vašich blízkých s kyberšikanou (tj. šikana prostřednictvím elektronických médií - internet, mobilní telefony apod.)?

Tato otázka byla do dotazníku zařazena z důvodu, že kyberšikana je v současné době velmi rozšířená a jedná se o nejspíše nejhorší aspekt v online prostředí, který může změnit identitu. Prostředky jako je možnost anonymity (ve formě falešných účtů apod.) či jakéhosi pocitu síly vznikající kvůli nepřímému kontaktu s druhou osobou, které internet svým uživatelům poskytuje, může změnit plachého a tichého člověka v reálném světě na agresora v online světě. Identita člověka se tedy mění - člověk působí jinak v těchto dvou prostředích.

Většina respondentů (61%) uvedla, že s kyberšikanou se ve svém životě nikdy nesečkali. Zbývajících 39%, což je poměrně vysoké číslo (91 lidí), má opačnou zkušenost. Z tohoto počtu 70 lidí zná někoho, kdo byl obětí této formy agrese, 18 lidí se samo stalo terčem internetové šikany a 3 respondenti dokonce uvedli, že se sami kyberšikany dopustili.

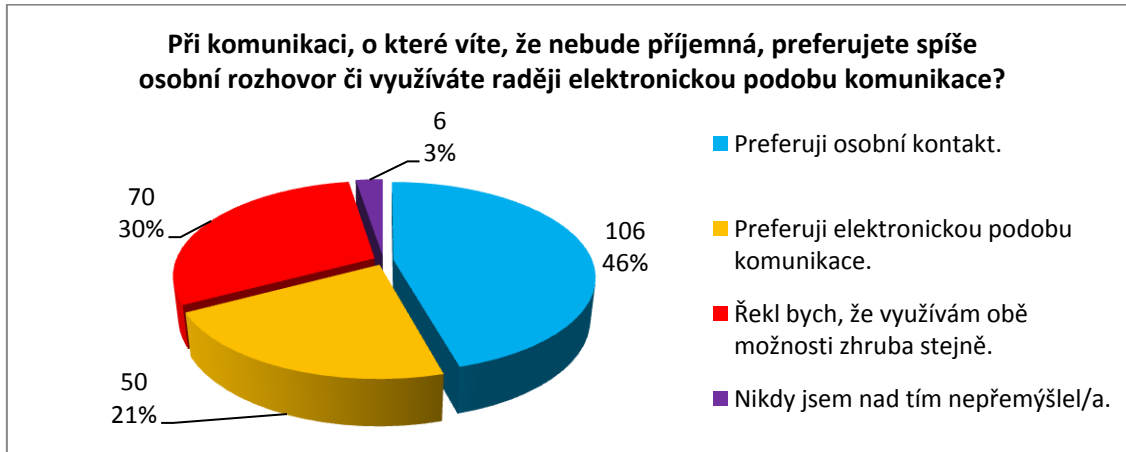
Graf 17: Sociální sítě - 1. otázka

OTÁZKA č. 2: Při komunikaci, o které víte, že nebude příjemná, preferujete spíše osobní rozhovor či využíváte raději elektronickou podobu komunikace?

Cílem této otázky je zjistit, zda internet lidem poskytuje jakousi ochranu ve společnosti.

Nepříjemnou komunikací je zde myšlena, jak komunikace formální, tak neformální. Kontakt s učiteli, s doktory, nadřízenou osobou - to vše může být pro člověka nepříjemný zážitek. Internet poskytuje lidem čas, během kterého mohou formulovat své myšlenky lépe než při osobním kontaktu.

Nejčastější odpovědí je osobní kontakt, 46% respondentů uvedlo, že tuto formu preferují před komunikací skrze elektronická média. 21% si myslí, že komunikace přes sociální sítě a internet obecně jim je příjemnější. Dalších 30% účastníků dotazníku kombinuje obě formy podle aktuální situace. Pouze 6 lidí, což odpovídá 3% z celku, se nad touto otázkou nikdy nepřemýšlelo.

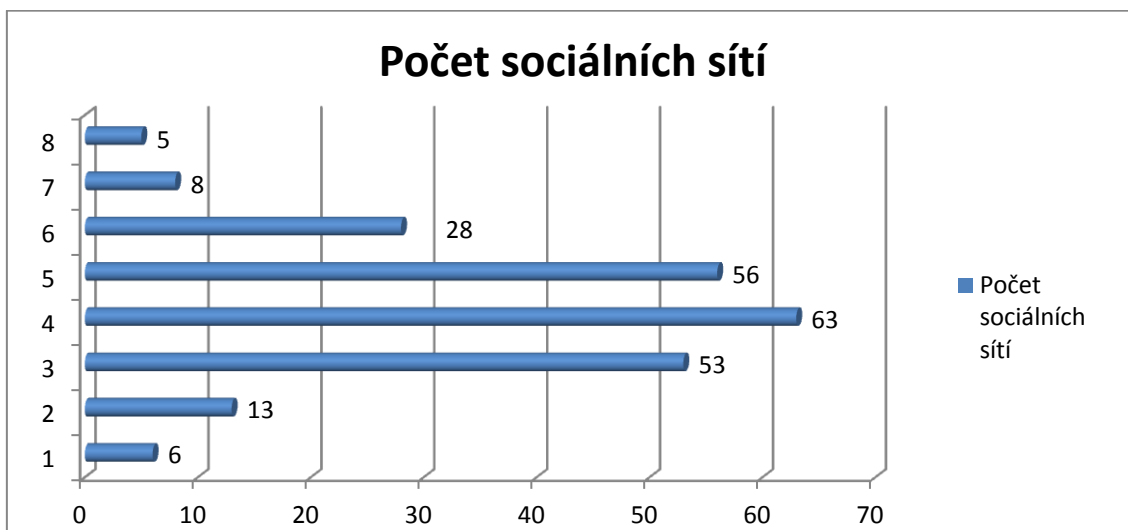

Graf 18: Sociální sítě - 2. otázka

OTÁZKA 3: Využíváte nějaké sociální sítě (Facebook, Instagram, Twitter, Skype, ...)?

Všichni respondenti uvedli, že využívají nějakou sociální síť. Otázka se dá rozšířit na počet využívaných sociálních sítí na respondenta.

Následující graf uvádí, kolik uživatelů využívá jaké množství sociálních sítí (1-8). Nejvíce uživatelů (tj. 63) využívá až 4 sociální sítě. 5 respondentů využívá dokonce 8 druhů sociálních sítí. Průměrný uživatel je registrován na 4 sociálních sítích (průměr 4,25).

Graf 19: Sociální sítě - 3. otázka - počet sociálních sítí

OTÁZKA 4: Jaké sociální sítě využíváte?

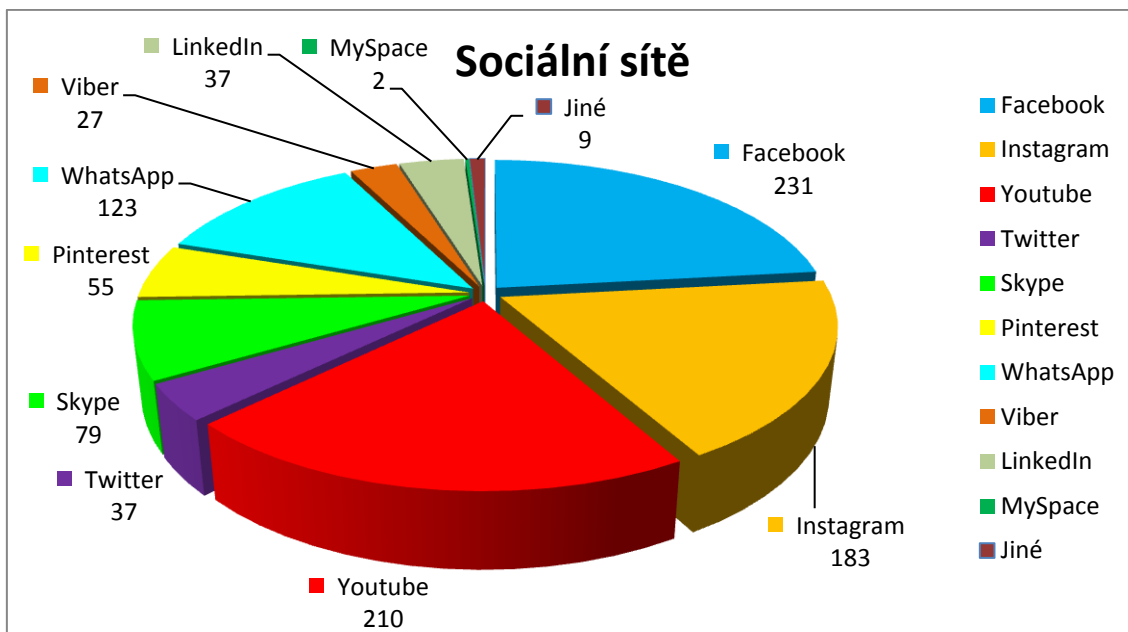
Dle výzkumu je nejvyužívanější sociální síť Facebook (231 respondentů z 232). Na opačném konci z mnou vybraných sociálních sítí se nachází MySpace (2 respondenti).

Tato otázka obsahovala i možnost výběru jiných odpovědí než uvedených ve výběru. V kolonce jiné se objevily následující sociální sítě:

- Reddit(2x), 4chan (1x), DISCORD (1x), MeWe (1x), Runescape (1x), Snapchat (1x), XMPP (1x), Whisper (1x)

Veškeré další údaje o odpovědích jsou patrné z následujícího grafu.

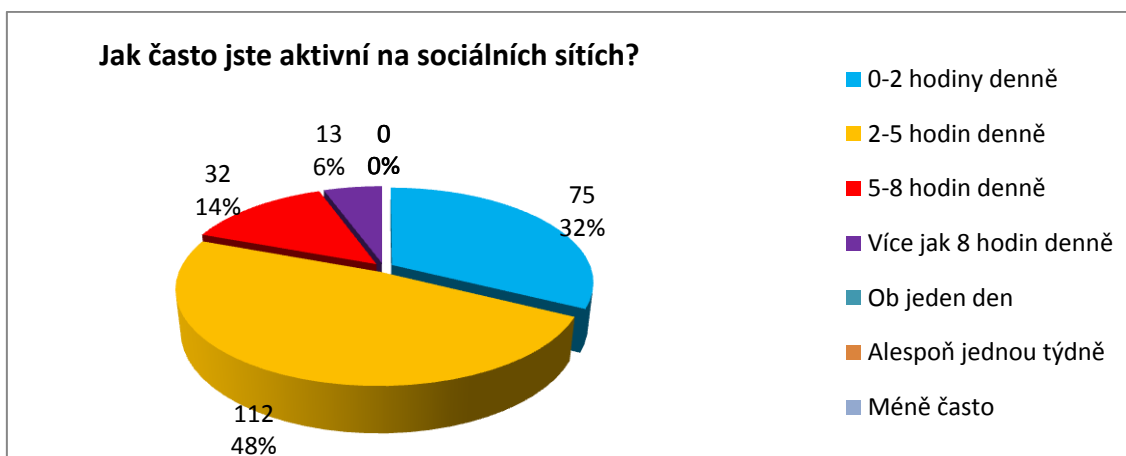
Graf 20: Sociální sítě - 4. otázka

OTÁZKA 5: Jak často jste aktivní na sociálních sítích (vyberte nejbližší možnost)?

Sociální sítě jsou fenoménem dnešní doby. Účelem této otázky bylo zjistit, kolik času lidé tráví na sociálních sítích.

Všech 232 účastníků průzkumu uvedlo, že alespoň jednou denně se na některou sociální síť přihlásí. Z toho počtu 75 respondentů uvedlo, že na sociálních sítích tráví 0-2 hodiny. Je nutné podotknout, že z této odpovědi vyplývá, že všichni respondenti se alespoň na několik málo okamžiků každý den na sociální síť přihlásí, jelikož nikdo neuvedl odpověď „E“, „F“, „G“. Pokud by někdo chtěl odpovědět 0 hodin denně, znamená to, že musí vybrat jednu z odpovědí „E“ = „ob jeden den“, „F“ = „alespoň jednou týdně“ či „G“ = „méně často“. Tudíž odpověď „A“ si lze vyložit matematicky jako polouzavřený interval zprava $(0; 2)$.

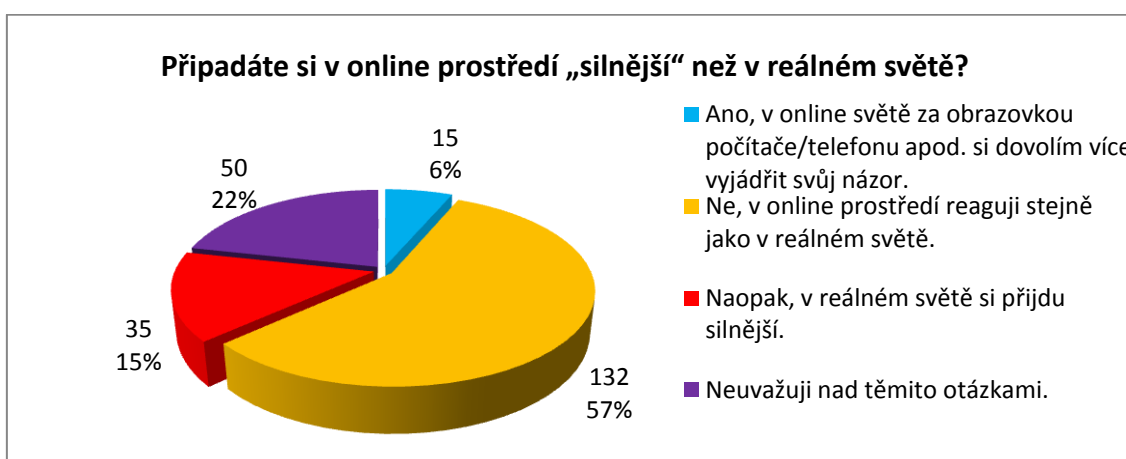
32 % lidí zúčastněných v dotazníkovém šetření tráví na sociálních sítích již zmíněných 0-2 hodin, 112 respondentů (tj. 48%) 2-5 hodin, 32 účastníků (14%) 5-8 hodin denně a 13 respondentů (6%) více jak 8 hodin denně.

Graf 21: Sociální sítě - 5. otázka

OTÁZKA 6: Připadáte si v online prostředí „silnější“ než v reálném světě?

Jak je z grafu níže zřejmé na první pohled, nejvíce účastníků dotazníkového šetření zvolilo možnost, že v reálném světě se cítí stejně silní jako na internetu. Ze všech respondentů si 15% o sobě myslí, že silněji si přijdou v realitě při osobním kontaktu, naopak 6% si vybralo možnost, že si za obrazovkou přijdou silnější. Více jak pětina, tj. 22% lidí se nad touto otázkou nikdy nezamyslelo.

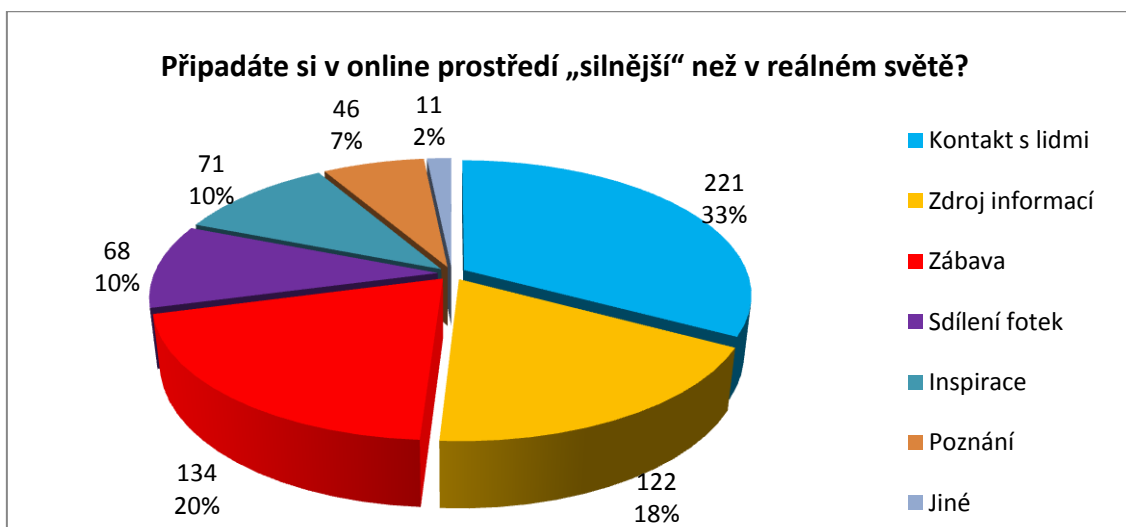

Graf 22: Sociální sítě - 6. otázka

OTÁZKA 7: Jaký je/byl Váš hlavní důvod pro založení účtu na některé sociální síti a jejím následném využívání?

Všechny odpovědi jsou patrné z následujícího grafu. U této otázky bylo též možné uvést jinou odpověď než jednu ze zadaných ve výběru. Odpověď „jiné“ byla zvolena celkem 11. Každá z níže vypsanych odpovědí se vyskytla pouze jednou. Všechny odpovědi jsou citované doslovně:

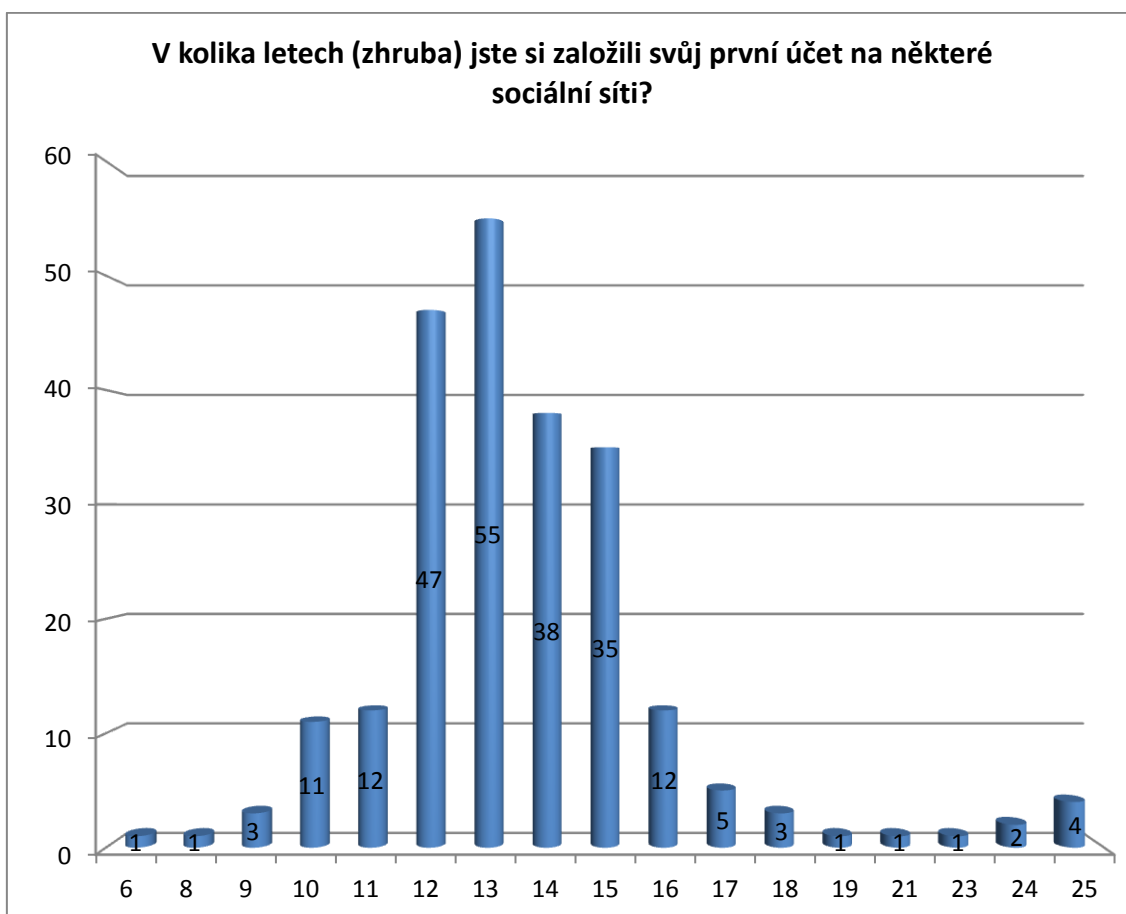
- Práce
- Rychlá výměna informací
- Využití pro domluvu triviálních věcí jako kdy a kde a v kolik se někde sejdeme
- Instagram v podobě cestovního deníku
- Přemlouvání přátel ze ZŠ
- Vzdělávání
- Osobní prezentace schopností
- Necenzurované politické názory
- Posílání a sdílení školních dokumentů ostatním spolužákům
- Komentáře k různým událostem (většinou sport a politika)
- Nutnost zachování vazby s přáteli

Graf 23: Sociální síť - 7. otázka

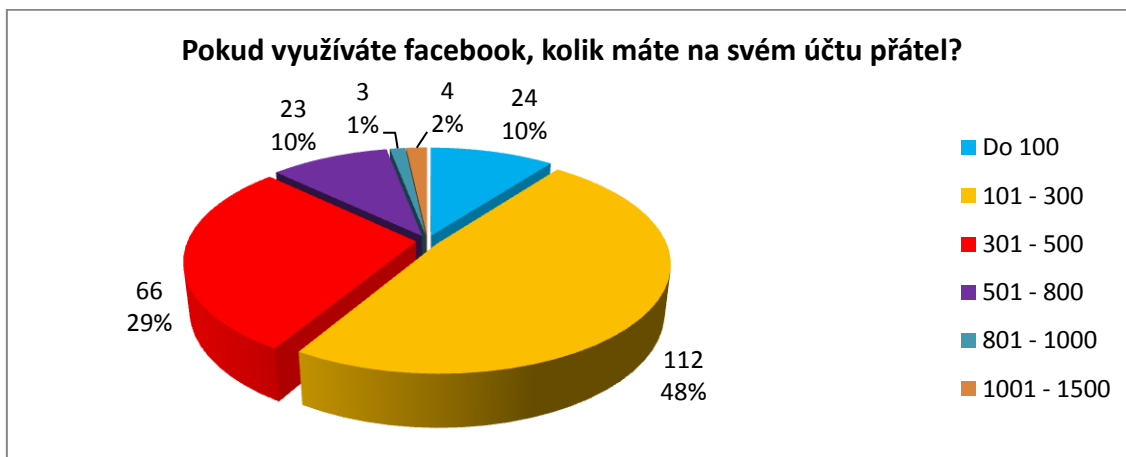
OTÁZKA 8: V kolika letech (zhruba) jste si založili svůj první účet na některé sociální síti?

Osmá otázka má za cíl zjistit, v kolika letech již internet a sociální sítě ovlivňují lidi. Jeden respondent uvedl, že se na sociální sítě registroval již v 6 letech. Na opačné straně 4 respondenti uvedli, že sociální sítě začali využívat až v 25 letech. Odpovědi 75% účastníků výzkumu jsou v rozmezí od 12 do 15 let. Nejčastější odpovědí, tj. modus je věk 13 let. To samé platí i pro medián. Ten nabývá stejné hodnoty jako modus.

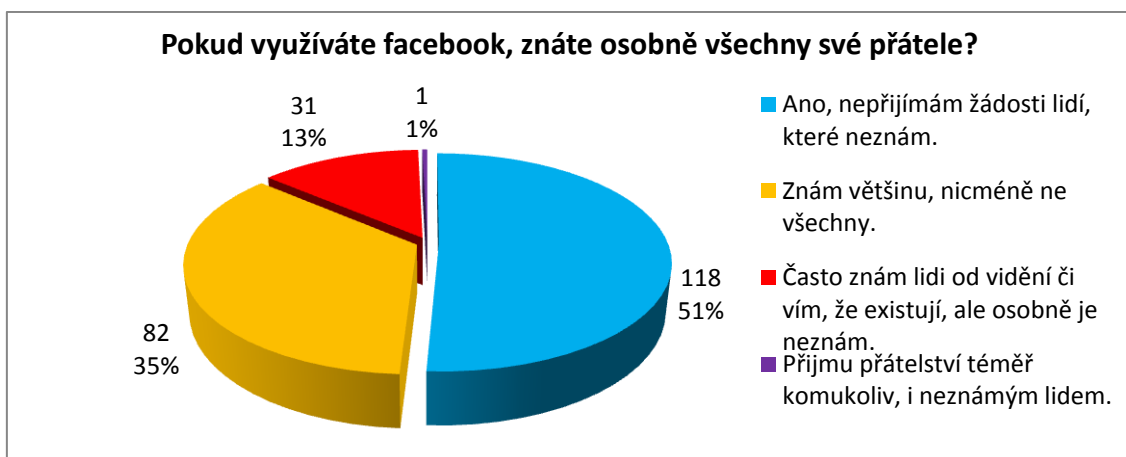

Graf 24: Sociální sítě - 8. otázka

OTÁZKA 9 a 10: Pokud využíváte Facebook, kolik máte na svém účtu přátel? Pokud využíváte Facebook, znáte osobně všechny své přátele?

Graf 25: Sociální sítě - 9. otázka

Graf 26: Sociální sítě - 10. otázka

Počet přátel * Znalost přátel Crosstabulation

Count		Znalost přátel				Total
		1	2	3	4	
Počet přátel	1	19	5	0	0	24
	2	63	35	14	0	112
	3	29	24	12	1	66
	4	6	14	3	0	23
	5	0	2	1	0	3
	6	1	2	1	0	4
Total		118	82	31	1	232

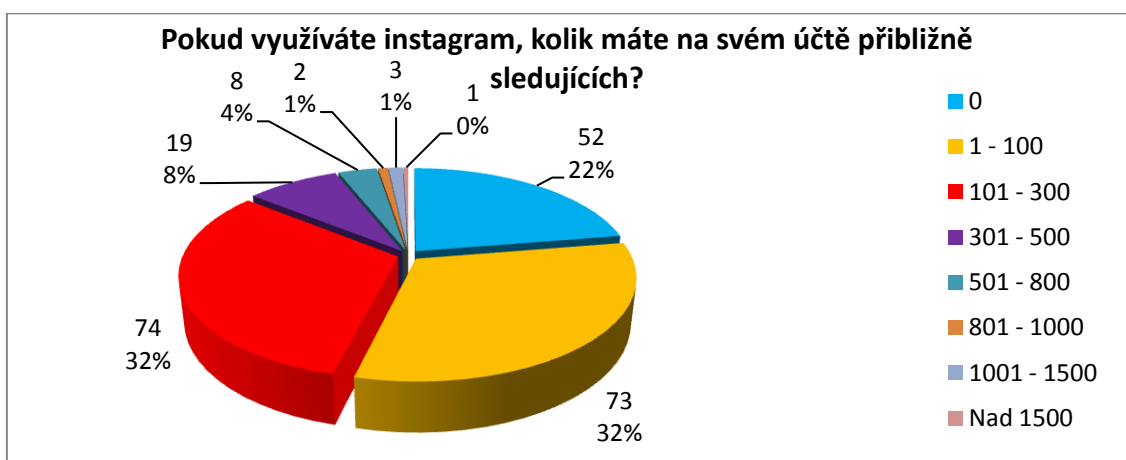
Obrázek 2: křížová tabulka (otázka 9 a 10)

V prvním grafu jsou respondenti rozděleni do kategorií podle počtu přátel na Facebooku. Druhá otázka se týká též Facebooku, konkrétně pak toho, jak moc lidé znají své přátele z Facebooku osobně. 51% lidí uvádí, že zná všechny své přátele na Facebooku, 35% zná většinu, ale ne všechny, 13% pak zná přátele alespoň od vidění. Pouhé jedno procento lidí přijme přátelství komukoliv, aniž by dotyčnou osobu znal.

Křížová tabulka spojuje obě otázky dohromady. Uvádí počet lidí, kteří mají např. 500-800 přátel na Facebooku a všechny tyto přátele znají. Obrázek 2 je výstřižek hodnocení ze softwaru SPSS. Software lépe zpracovává číselná data než řetězce, tudíž došlo k označení odpovědí za pomoci čísel. V levém sloupci se šedým podbarvením jsou uvedeny počty přátel (označení: „1“ = „Do 100“, „2“ = „101 - 300“ apod., řazení je stejné jako v grafu výše.). V horní části tabulky jsou poté za pomoci čísel označeny odpovědi z otázky 10 - „1“ = „Ano, nepřijímám žádosti lidí, které neznám.“ atd.

OTÁZKA 11: Pokud využíváte Instagram, kolik máte na svém účtu přibližně sledujících (followers)?

Na základě této otázky došlo k rozdělení respondentů do kategorií podle počtu sledujících na Instagramu.

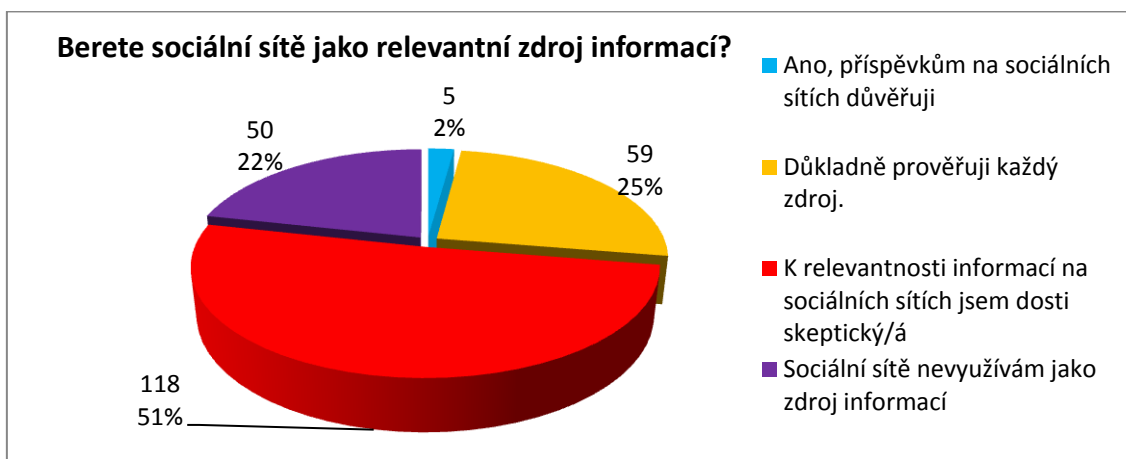

Graf 27: Sociální sítě - 11. otázka

OTÁZKA 12: Berete sociální sítě jako relevantní zdroj informací?

Skrze sociální sítě je možné snadno ovlivňovat lidi například sdílením nepravdivých informací, článků se lživým obsahem apod. Tato otázka by měla ukázat, jak moc lidí věří obsahu sdílenému na sociálních sítích, zda se nechají snadno zmanipulovat, či zda informace řádně ověří.

Více jak polovina respondentů uvedla, že informacím ze sociálních sítí spíše nevěří, zhruba čtvrtina lidí uvěří informacím uvedených na internetu, nicméně až po důkladném prověření pravdivosti. 22% vůbec nevyužívá média jako Facebook apod. jako zdroj informací. Pouze 5 lidí uvedlo, že příspěvkům na sociálních sítích plně důvěřuje.

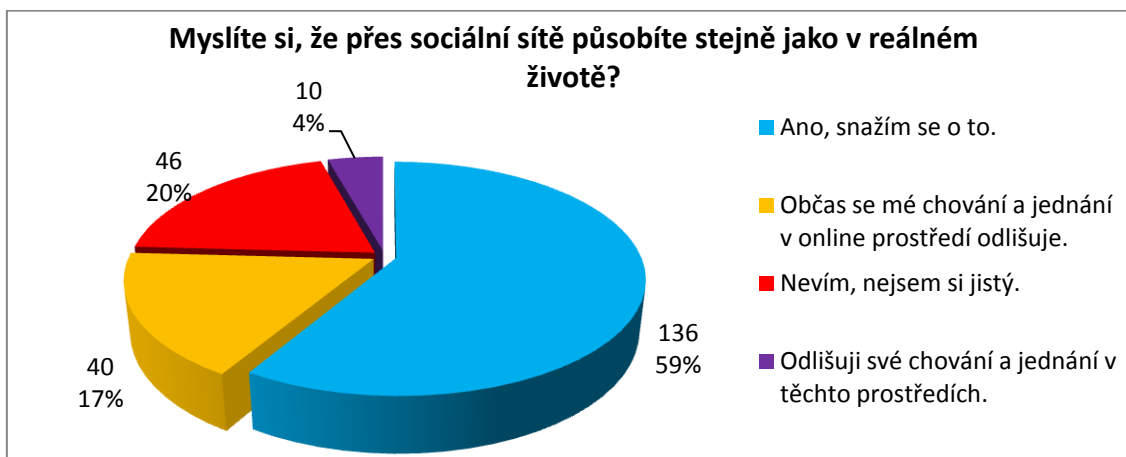

Graf 28: Sociální sítě - 12. otázka

OTÁZKA 13: Myslíte si, že přes sociální sítě působíte stejně jako v reálném životě?

Záměrem 13. otázky je zamyšlení se nad svým chováním a jednáním v realitě a na internetu. Každý z respondentů musel následně porovnat tyto 2 odpovědi a utvořit si vlastní názor na svou identitu. Výslednou odpovědí je porovnání reálné identity a online identity. Zda se jejich chování v reálném světě liší od toho na internetu.

Největší množství lidí si myslí, že jejich jednání a chování v realitě a na internetu se překrývá, 17% uvádí, že ačkoli se snaží působit stejně v obou dvou situacích, občas se jejich chování odlišuje. Pětina lidí nemá vytvořený vlastní názor na tuto věc a pouhá 4% účastníků šetření odlišují chování a jednání v obou prostředích.

Graf 29: Sociální sítě - 13. otázka

5.5.1 Shrnutí výzkumu vlivu sociálních sítí

Z výzkumu vyplynulo, že všichni dotazovaní využívají nějakou sociální síť. Téměř polovina z nich tráví na sociálních sítích 2-5 hodin denně. Již z těchto informací je možné usoudit, že sociální sítě ovlivňují životy lidí. Jestli je toho ovlivnění či negativní je subjektivní věc. Téměř 2 pětiny respondentů mají buď vlastní zkušenost s kyberšikanou nebo znají někoho, kdo se s tímto typem šikany v online prostředí setkal. Pro tyto lidi jsou či byly sociální sítě zdrojem negativních vlivů na jejich psychiku. Klady sociálních sítí jsou především komunikace, kterou většina lidí uvedla jako hlavní důvod založení účtu na sociální síti, a informace. U informací je však třeba rozeznávat kvalitu zdrojů. Velké množství lidí uvedlo, že využívá sociální sítě jako zdroj informací, nicméně kvalitu zdrojů a pravdivost informací prověřují.

V průzkumu byly uvedeny i otázky týkající se počtu přátel na Facebooku a počtu sledujících na Instagramu. Facebook využívá 231 dotazovaných z 232 a

jedná se tak o nejvyužívanější sociální síť pro respondenty v mém průzkumu. Uživatelé Facebooku mají průměrně 100 až 300 přátel a uvádí, že většinu z těchto přátel znají i osobně. Na druhém místě ve využívání sociálních sítí se umístil YouTube s 210 respondenty a na třetím místě Instagram s 183 respondenty. Zhruba třetina těchto uživatelů má 100 až 300 sledujících a druhá třetina pouze do 100 followers. Zbytek dotazovaných buď Instagram nevyužívá nebo nemají žádného sledujícího či mají více jak 300 sledujících. Z výzkumu též vyplývá fakt, že nejčastější věk pro založení sociální sítě je 13 let. Velké množství uživatelů si vytváří účty již ve 12 letech nebo ve 14 a 15 letech. Nejvíce dotazovaných uvádí, že využívají 4 sociální sítě, následují uživatelé s 5 a pak 3 účty. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že přestože jsou sociální sítě velmi využívaným prostředkem komunikace, stále lidé preferují osobní kontakt i při nepříjemných rozhovorech.

5.6 **Ověření hypotéz**

Hypotéza H1: U většiny respondentů je dosažena jedna z forem vlastní identity.

Do kategorie lidí s „dosaženou vlastní identitou“ lze v tomto případě zařadit respondenty s dosaženou identitou a přejatou identitou. Přejatá identita je předčasně utvořená forma identity.

Pro zjištění pravdivosti hypotézy H1 byl využit Mann Whitneyův test. Používá se pro hodnocení nepárových pokusů, kdy porovnáváme 2 různé výběrové soubory (pokusný zásah A, B). Testujeme hypotézu, že veličina X odpovídající pokusnému zásahu „A“ a veličina Y odpovídající pokusnému zásahu „B“ mají totéž rozdělení pravděpodobností. Přitom veličiny X a Y nemusí odpovídat Gaussovu normálnímu rozdělení, stačí předpoklad, že jsou spojitě. [13]

Nulová hypotéza je zamítnuta z důvodu toho, že p -hodnota = 0,024 (ozn. „Sig.“) je menší než hladina významnosti 0,05. Z toho důvodu, že p -hodnota (0,024) je menší než 0,5, tak se jedná o statisticky významnou hypotézu.

Hypothesis Test Summary

	Null Hypothesis	Test	Sig.	Decision
1	The distribution of age is the same across categories of dosazena.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,024	Reject the null hypothesis.

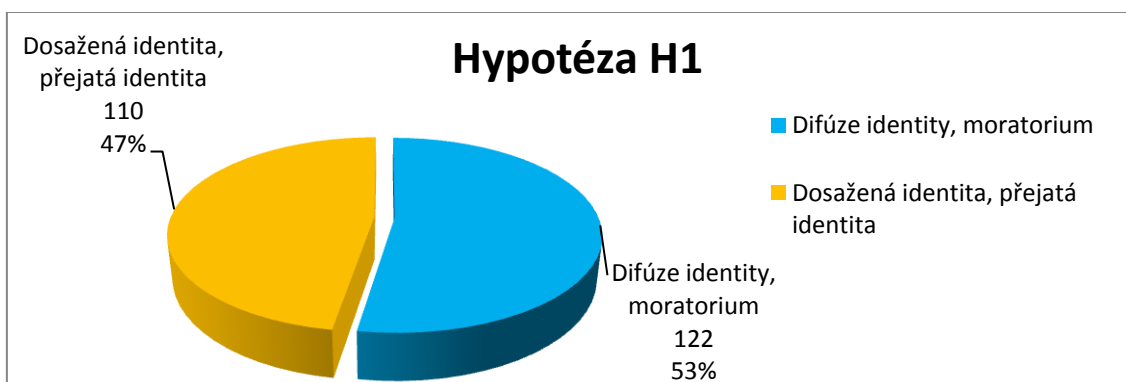
Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Obrázek 3: H1: nulová hypotéza

Statistics

0	N	Valid	122	1	N	Valid	110
		Missing	0			Missing	0
	Mean		21,51		Mean		22,23
	Minimum		18		Minimum		18
	Maximum		26		Maximum		26
	Percentiles	25	20,00		Percentiles	25	21,00
		50	22,00			50	22,00
		75	23,00			75	24,00

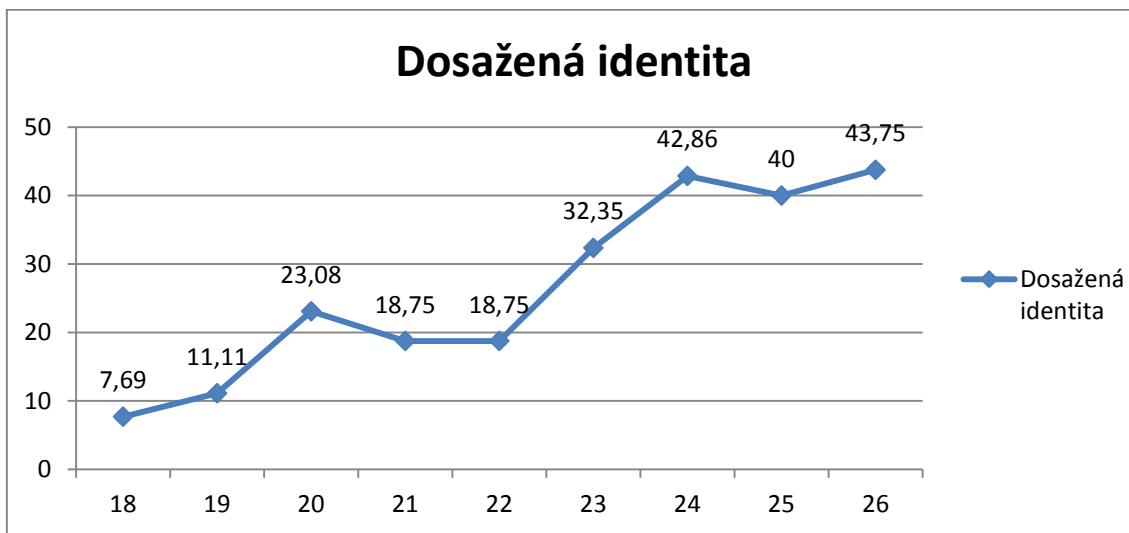
Obrázek 4: H1: statistika

Graf 30: H1: dokončená identita x nedokončená identita

Graf 30 přehledně znázorňuje, že difúzi identity a moratorium má více respondentů než dosaženou identitu a přejatou identitu. Tudíž hypotéza H1 se zamítá.

Hypotéza H2: Procentuální podíl respondentů s dosaženou identitou s přibývajícím věkem stoupá.

Graf 31: H2: dosažená identita

Z grafu je vidět, že počet respondentů s dosaženou identitou s přibývajícím věkem stoupá. Pouze u respondentů mezi 21. a 22. rokem a v 25 letech dochází k lehkému propadu. Tuto skutečnost příkládám faktu, že identita je subjektivní záležitostí a k jistým odchylkám může dojít. Ve výsledku však dochází k potvrzení hypotézy H2.

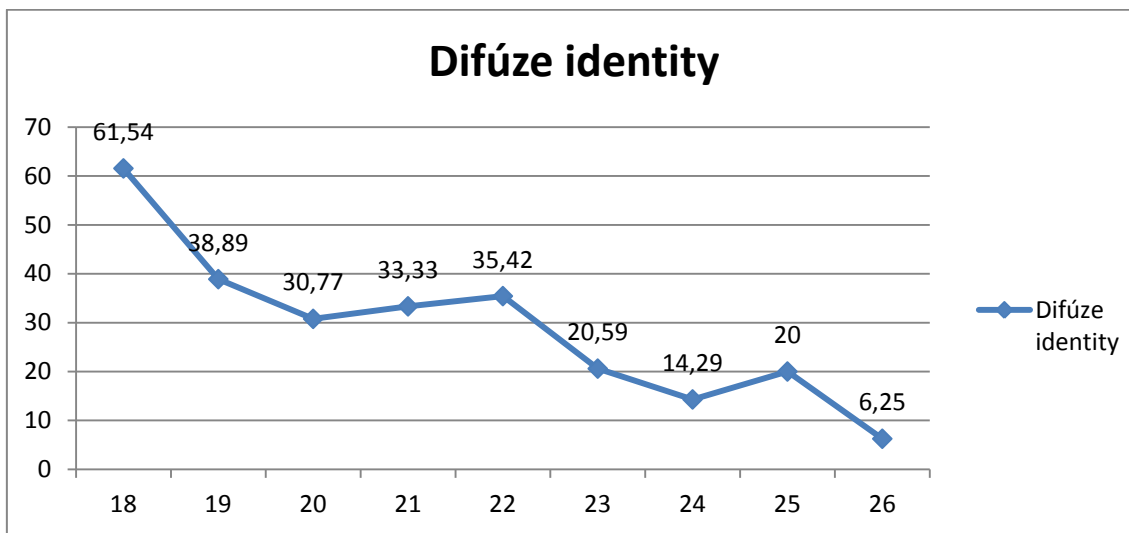
Hodnoty uvedené v grafu jsou v procentech. Jedná se o procentuální podíl lidí v daném věku s dosaženou identitou vydělenou počtem respondentů v daném věku.

Kategorie vlevo s šedým podbarvením s názvem „suma_4“ udává počet lidí s dosaženou identitou (označení 1) a zbytek (označení 0). V horní části tabulky je uveden věk.

		age										
		18	19	20	21	22	23	24	25	26	Total	
suma_4	0	Count	12	16	20	39	39	23	8	9	9	175
	% within age	92,3%	88,9%	76,9%	81,3%	81,3%	67,6%	57,1%	60,0%	56,3%	75,4%	
	1	Count	1	2	6	9	9	11	6	6	7	57
	% within age	7,7%	11,1%	23,1%	18,8%	18,8%	32,4%	42,9%	40,0%	43,8%	24,6%	
Total	Count	13	18	26	48	48	34	14	15	16	232	
	% within age	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Obrázek 5: H2: dosažená identita

Hypotéza H3: Procentuální podíl respondentů s difúzí identity s přibývajícím věkem klesá.

Graf 32: H3: difúze identity

U této hypotézy docházíme k podobným výsledkům jako u předchozí hypotézy H2. Procentuální podíl respondentů s difúzí identity s přibývajícím věkem klesá. K odchylnám dochází opět mezi 21. a 22. rokem věku a v 25 letech stejně jako v případě dosažené identity.

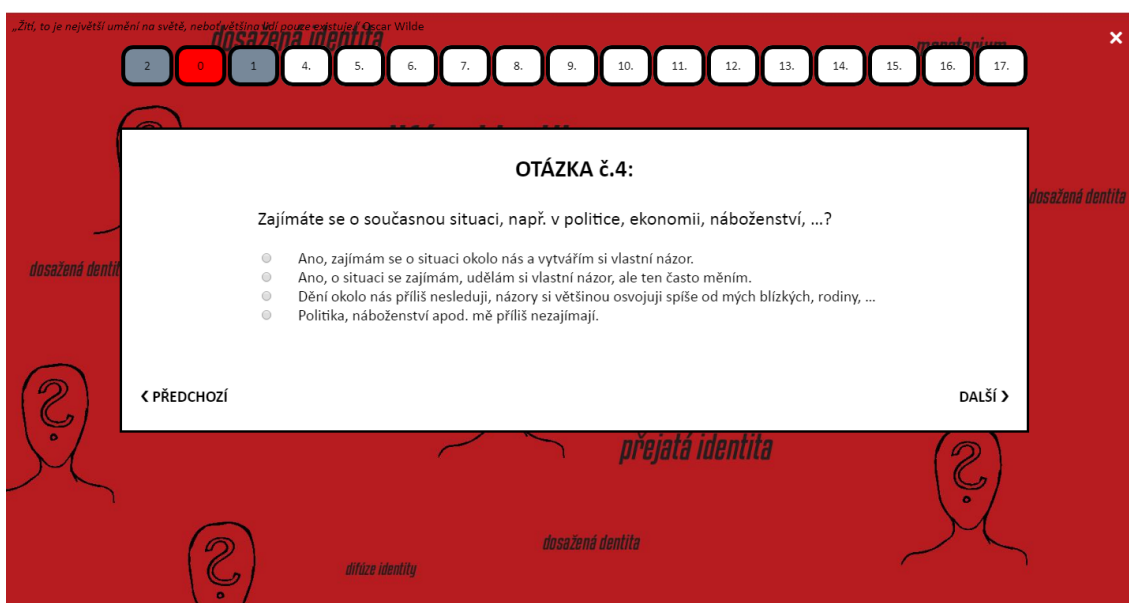
5.7 Webová aplikace pro zjištění identity

5.7.1 Popis

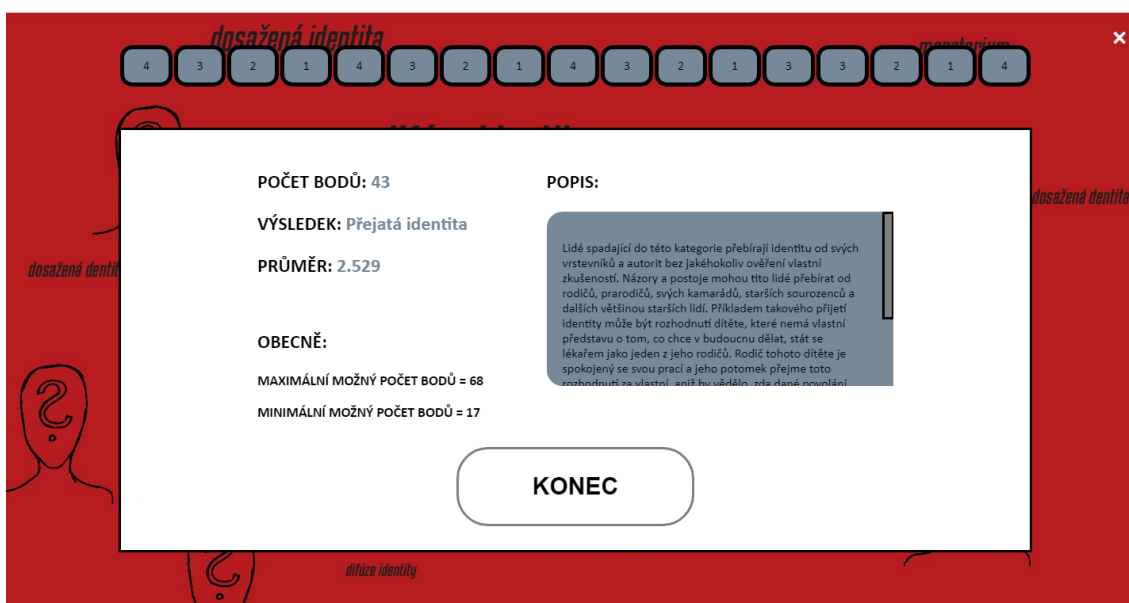
Webová aplikace vytvořená pro účely této bakalářské práce slouží pro zjištění identity respondentů. Aplikace vytvořená pomocí jazyků HTML 5.0., CSS 3.0., Javascript a částečně JQuery se skládá ze 17 otázek. Každé z otázek jsou přiřazeny 4 odpovědi A až D. Odpovědi A je přiřazen 1 bod, odpovědi B 2 body, odpovědi C 3 body a odpovědi D 4 body. Tyto body jsou zaznamenávány v horní části obrazovky. Pokud odpověď není vybrána, je respondent upozorněn pomocí vyskakovacího okna, políčko je vyplněno 0 body a zbarví se do červena, v opačném případě se okno zbarví do modra a v příslušné kolonce se objeví počet bodů.

K otázkám se lze i zpětně vracet. Po vyplnění celého dotazníku jsou jednotlivé body v kolonkách sečteny a na základě těchto bodů je uživateli zobrazeno hodnocení.

Pro tvorbu webové aplikace jsem použil program zvaný PSPad, který je zdarma stažitelný na internetu. Celou webovou aplikaci jsem po jejím dokončení nahrál na bezplatný webhosting www.endora.cz. Aplikaci lze nalézt na odkazu: www.identita.jednoduse.cz

Obrázek 6: náhled dotazníku na webové aplikaci

Obrázek 7: náhled vyhodnocení dotazníku

5.7.2 Zdrojový kód

Následující kód je psaný v Javascriptu. Jedná se tedy o funkční část kódu. Kód tvořící strukturu webové aplikace psaný v HTML je uveden v příloze práce. V příloze je uveden i kód tvořící design webu utvořený pomocí kaskádových stylů.

```
1 var slideIndex = 0;
2 showSlides(slideIndex);
3
4
5 function questionNumber(n) {
6   showSlides(slideIndex = n);
7 }
8
9 function openModal() {
10  document.getElementById('myModal').style.display = "block";
11  document.getElementById('start').style.display = "none";
12 }
```

Obrázek 8: javascript - uvod

V této části kódu se deklaruje proměnná `slideIndex`, která určuje číslo slidy, na kterých se nachází jednotlivé otázky dotazníku. Této proměnné je přiřazena hodnota 0. Ta se postupně při procházení dotazníku zvětšuje. Využita je tu funkce `showSlides`, jejíž funkcionality je popsána níže. Funkce `questionNumber()` posouvá jednotlivé slidy a `OpenModal()` otevírá jakýsi pomyslný režim dotazníku. Při aktivaci této funkce se spustí dotazník.

```

26 function plusSlides(n) {
27     var answer = document.forms[0];
28     var txt = "";
29     var i;
30
31     pocitani();
32
33     for (i = 0; i < answer.length; i++) {
34         if (answer[i].checked) {
35             txt = txt + answer[i].value + " ";
36         }
37     }
38
39
40     showSlides(slideIndex += n);
41     zelena = slideIndex-2;
42     aktualni = slideIndex-1;
43     if(document.getElementById(zelena).innerHTML=="0") {
44         alert("Nevybrali jste ani jednu odpověď!");
45         document.getElementById(zelena).style.backgroundColor="red";
46     } else {
47
48         document.getElementById(zelena).style.backgroundColor="rgb(119,136,153)";
49     }
50 }

```

Obrázek 9: funkce plusSlides()

Tento obrázek znázorňuje funkci plusSlides(), která dokáže v dotazníku posunout otázky vpřed. Zároveň tato funkce upravuje CSS styly. Pokud není vybrána odpověď, rámeček zčervená, naopak pokud odpověď vybrána je, rámeček se zabarví do šeda. Zároveň v případě, že respondent nezodpoví danou otázku, dostane upozornění v podobě vyskakovacího (neboli Pop-Up) okna. Do funkce plusSlides() je vnořena funkce pocitani(), jejíž funkcionality bude popsána níže.

```

53 function minusSlides(n) {
54     var answer = document.forms[0];
55     var txt = "";
56     var i;
57
58     pocitani();
59
60     for (i = 0; i < answer.length; i++) {
61         if (answer[i].checked) {
62             txt = txt + answer[i].value + " ";
63         }
64     }
65
66
67     showSlides(slideIndex -= n);
68     zelena = slideIndex-2;
69     aktualni = slideIndex-1;
70     nasledna = slideIndex;
71
72     if(document.getElementById(nasledna).innerHTML=="0") {
73         document.getElementById(nasledna).style.backgroundColor="red";
74     } else {
75         document.getElementById(nasledna).style.backgroundColor="rgb(119,136,153)";
76     }
77 }

```

Obrázek 10: funkce minusSlides()

Funkce minusSlides() je obdobou funkce plusSlides(), má stejnou funkcionalitu, je zde pouze jeden rozdíl. Zatímco funkce plusSlides() posouvá otázky dopředu, funkce minusSlides() dozadu.


```

80 function showSlides(n) {
81     var i;
82     var slides = document.getElementsByClassName("question");
83     var captionText = document.getElementById("caption");
84     if (n > slides.length) {
85         alert("KONEC");
86         window.location.href="index.html";
87     }
88
89     if (n=="1") {
90         document.getElementById("predchozi").style.display = "none";
91     } else {
92         document.getElementById("predchozi").style.display = "block";
93     }
94
95     document.getElementById("finalButton_2").style.display = "none";
96     document.getElementById("vyslIden").style.display = "none";
97
98     document.getElementById("statistika_2").style.display = "none";
99     document.getElementById("obec1").style.display = "none";
100    document.getElementById("obec2").style.display = "none";
101    document.getElementById("obec3").style.display = "none";
102
103    if (n == slides.length) {
104        document.getElementById("dalsi").style.display = "none";
105
106        document.getElementById("difuze").style.display = "none";
107        document.getElementById("prejata").style.display = "none";
108        document.getElementById("moratorium").style.display = "none";
109        document.getElementById("dokoncena").style.display = "none";
110        document.getElementById("predchozi").style.display = "none";
111    }
112
113    if (n < 1) {slideIndex = slides.length;}
114
115    for (i = 0; i < slides.length; i++) {
116        slides[i].style.display = "none";
117    }
118
119    slides[slideIndex-1].style.display = "block";
120
121 }

```

Obrázek 11: funkce showSlides

Další funkcí je funkce showSlides(). Jak již název vypovídá, úkolem této funkce je zobrazovat slidy s otázkami. Funkce též skrývá elementy, které v danou chvíli nejsou třeba (např. tlačítko „Předchozí“ není třeba u první otázky, naopak tlačítko „Další“ není potřeba u poslední otázky).

```

125 function pocitani() {
126     var i;
127     var points;
128     var aktualni = slideIndex;
129     var soucet;
130     var pocet = 0;
131
132     for(i = 1; i < 5; i++) {
133         var zkouska = aktualni + "_" + i;
134         if (document.getElementById(zkouska).checked) {points = i;}
135         document.getElementById(aktualni-1).innerHTML = points;
136     }
137
138
139     var pom1 = aktualni + "_1";
140     var pom2 = aktualni + "_2";
141     var pom3 = aktualni + "_3";
142     var pom4 = aktualni + "_4";
143
144
145     if (!((document.getElementById(pom1).checked) ||
146         (document.getElementById(pom2).checked) ||
147         (document.getElementById(pom3).checked) ||
148         (document.getElementById(pom4).checked)) &&
149         (document.getElementById("16").innerHTML != "VÝSLEDKY")))
150     {
151         document.getElementById(aktualni-1).innerHTML = 0;
152     }
153
154     document.getElementById("vysledek_2").style.visibility = "hidden";
155     document.getElementById("identita_2").style.visibility = "hidden";
156     document.getElementById("popis").style.visibility = "hidden";
157
158     document.getElementById("difuze").style.visibility = "hidden";
159     document.getElementById("prejata").style.visibility = "hidden";
160     document.getElementById("moratorium").style.visibility = "hidden";
161     document.getElementById("dokoncena").style.visibility = "hidden";
162
163 }

```

Obrázek 12: funkce pocitani()

Funkce pocitani() zajistuje výpis bodů do políček v horní straně aplikace podle odpovědí účastníka průzkumu. Pokud respondent nezodpoví otázku, aplikace vepíše do políček určených pro bodové hodnocení odpovědi nulu. V opačném případě vyhodnotí odpověď a vypíše příslušný počet bodů (1 až 4). V této funkci jsou zahrnuty i řádky s kódem, které skrývají elementy v danou chvíli nepotřebné.

```

166 function vysledek() {
167     var a0 = parseInt(document.getElementById(0).innerHTML);
168     var a1 = parseInt(document.getElementById(1).innerHTML);
169     var a2 = parseInt(document.getElementById(2).innerHTML);
170     var a3 = parseInt(document.getElementById(3).innerHTML);
171     var a4 = parseInt(document.getElementById(4).innerHTML);
172     var a5 = parseInt(document.getElementById(5).innerHTML);
173     var a6 = parseInt(document.getElementById(6).innerHTML);
174     var a7 = parseInt(document.getElementById(7).innerHTML);
175     var a8 = parseInt(document.getElementById(8).innerHTML);
176     var a9 = parseInt(document.getElementById(9).innerHTML);
177     var a10 = parseInt(document.getElementById(10).innerHTML);
178     var a11 = parseInt(document.getElementById(11).innerHTML);
179     var a12 = parseInt(document.getElementById(12).innerHTML);
180     var a13 = parseInt(document.getElementById(13).innerHTML);
181     var a14 = parseInt(document.getElementById(14).innerHTML);
182     var a15 = parseInt(document.getElementById(15).innerHTML);
183     var a16 = parseInt(document.getElementById(16).innerHTML);
184
185     var soucet;
186     soucet = a0 + a1 + a2 + a3 + a4 + a5 + a6 + a7 + a8 + a9 + a10 + a11 + a12 + a13 + a14 + a15 + a16;
187
188     var prumer;
189     prumer = (soucet/17).toFixed(3);
190
191     document.getElementById("vysledek").innerHTML = soucet;
192     document.getElementById("statistika").innerHTML = prumer;
193
194     document.getElementById("vysledek_2").style.visibility = "visible";
195     document.getElementById("identita_2").style.visibility = "visible";
196     document.getElementById("popis").style.visibility = "visible";
197     document.getElementById("vyslIden").style.display = "block";
198
199     document.getElementById("statistika_2").style.display = "block";
200     document.getElementById("obec1").style.display = "block";
201     document.getElementById("obec2").style.display = "block";
202     document.getElementById("obec3").style.display = "block";
203
204     document.getElementById("predchozi").style.display = "none";
205
206     if(soucet<40) {
207         document.getElementById("difuze").style.visibility = "visible";
208         document.getElementById("difuze").style.display = "block";
209         document.getElementById("prejata").style.display = "none";
210         document.getElementById("moratorium").style.display = "none";
211         document.getElementById("dokoncena").style.display = "none";
212         document.getElementById("identita").innerHTML = "Difúze identity";
213     }
214
215     if((soucet>=40) && (soucet<48)) {
216         document.getElementById("difuze").style.display = "none";
217         document.getElementById("prejata").style.visibility = "visible";
218         document.getElementById("prejata").style.display = "block";
219         document.getElementById("moratorium").style.display = "none";
220         document.getElementById("dokoncena").style.display = "none";
221         document.getElementById("identita").innerHTML = "Přežitá identita";
222     }
223
224     if((soucet>=48) && (soucet<54)) {
225         document.getElementById("difuze").style.display = "none";
226         document.getElementById("prejata").style.display = "none";
227         document.getElementById("moratorium").style.visibility = "visible";
228         document.getElementById("moratorium").style.display = "block";
229         document.getElementById("dokoncena").style.display = "none";
230         document.getElementById("identita").innerHTML = "Moratorium";
231     }
232
233     if(soucet>=54) {
234         document.getElementById("difuze").style.display = "none";
235         document.getElementById("prejata").style.display = "none";
236         document.getElementById("moratorium").style.display = "none";
237         document.getElementById("dokoncena").style.visibility = "visible";
238         document.getElementById("dokoncena").style.display = "block";
239         document.getElementById("identita").innerHTML = "Dokončená identita";
240     }
241
242     document.getElementById("finalButton").style.display = "none";
243     document.getElementById("finalButton_2").style.display = "block";
244 }

```

Obrázek 13: funkce vysledek()

Tento nejdelší kód provádí vyhodnocení respondentových odpovědí jako celku. Zvolený algoritmus jako první sečte body z políček v horní liště. Na základě tohoto součtu vypočítá průměrný počet bodů na jednu otázku zaokrouhlený na 3 desetinná místa. Podle zvolených hranic a součtu bodů v dotazníku, je respondentovi přidělena jedna z forem identity a její popis. Všechny zmíněné výsledky jsou propsány na frontend a zobrazeny respondentovi.

```
236 function zavrit() {
237     if (confirm("Opravdu chcete ukončit dotazník a zavřít okno?")) {
238         closeModal();
239     }
240 }
241
242
243 function konec() {
244     alert("Opravdu chcete ukončit?");
245     closeModal();
246 }
247
248
249 function closeModal() {
250     window.location.replace("research.html");
251 }
```

Obrázek 14: ukončovací funkce

Poslední 3 funkce jsou funkce ukončovací. Funkce zavrit() je využita v případě, že se respondent rozhodne ukončit dotazník bez vyhodnocení. Funkce je aktivována po kliknutí na křížek v pravém horním rohu. Po kliknutí je respondentovi zobrazeno vyskakovací okno, v případě, že potvrdí ukončení, je přesměrován na hlavní stranu aplikace.

Funkce konec je využita na konci dotazníku po vyhodnocení výsledků. Rozdíl mezi těmito dvěma funkcemi je ten, že v případě fce zavrit() je možné nepotvrdit vyskakovací okno a zůstat na aktuální stránce, u funkce konec() toto možné není.

Funkce closeModal(), která je využita v obou předchozích je klíčová. Má za úkol přesměrovat respondenta na určitou stránku po ukončení dotazníku.

6 Shrnutí výsledků výzkumných šetření

Výsledky průzkumu spojené s touto bakalářskou prací lze rozdělit do 3 hlavních kategorií. Cílem první části dotazníku bylo získání informací o identitách všech 232 respondentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření. Tuto celou část lze rozdělit ještě do několika dalších podkategorií - celkové výsledky, výsledky dle pohlaví, věku a výsledky s ohledem na studovanou školu či na práci. V rámci celkových výsledků se do kategorie s difúzní identitou zařadilo 69 respondentů (29,74%), 53 respondentů (22,84%) má přejatou identitu, stejný počet lidí patří do kategorie moratoria. S tímto výsledkem je spojena hypotéza H1, která říká, že většina respondentů má již buď přejatou, nebo dosaženou identitu. Tyto dva druhy identity mají společnou vlastnost, a to, že obě dvě jsou formy dokončené identity. Na rozdíl od moratoria, které je charakteristické krizí identity a difúzní identity, která označuje lidi, jež ještě neprošli krizí a identitu si nevytvořili. Výsledky v rámci této hypotézy jsou 110 ku 122 (110 respondentů má jednu z forem dokončené identity a 122 žádnou identitu ještě nedosáhli). Dochází tedy k zamítnutí hypotézy.

Po rozdělení respondentů podle pohlaví (143 žen, 89 mužů) se výsledky mají následovně. Muži - 1. dosažená identita (29 mužů; 32,58%), 2. difúzní identita (23 mužů; 25,84%), 3. moratorium (22 mužů; 24,72%), 4. přejatá identita (15 mužů; 16,85%). Ženy - 1. difúze identity (46 žen; 32,17%), 2. přejatá identita (38 žen; 26,57%), 3. moratorium (31 žen; 21,68%), 4. dosažená identita (28 žen; 19,58%).

Rozdělení respondentů podle věku je spojeno s hypotézou H2 a hypotézou H3, které říkají, že počet lidí s difúzní identitou s přibývajícím věkem klesá, kdežto počet lidí s dosaženou identitou naopak stoupá. Obě tyto hypotézy se potvrdily. Došlo pouze na 2 drobné anomálie u obou tvrzení. Ve věku 21, 22 a 25 let se výsledky nepatrně odklonily, což je způsobeno subjektivností při vytváření identity.

V druhé části praktické části je vyhodnocen hodnotový žebříček respondentů. Nejvýše postavená položka každého respondenta je ohodnocena 10 body, naopak poslední desátá položka má přiřazen pouze 1 bod. Z tohoto bodování

jsou následně vyhodnoceny výsledky. V životě respondentů je dle průzkumu nejdůležitější položkou rodina. Na druhém místě je pak zdraví. Následuje partner či partnerka, přátelé, vzdělání. Naopak na posledním místě se umístilo cestování. Je potěšující vidět, že lidé dávají přednost druhým lidem, zdraví a vzdělání před materiálními statky a financemi. Hodnotový žebříček byl vyhodnocen ještě v kategoriích pohlaví, věk a forma identity.

Hlavními rozdíly mezi hodnotami mužů a žen je prohození pořadí u položek partner/ka a přátelé. Dalšími hodnotami s odlišným pořadím jsou odpočinek, finance a zábava. Ženy dávají přednost odpočinku před zábavou a financemi, kdežto muži se raději baví, poté až řeší finanční prostředky a odpočinek staví z těchto tří hodnot až na poslední místo. Zbytek hodnot se neliší.

Třetí část obsahuje 13 otázek, jež se týkají internetu, sociálních sítí a online identity. Z výsledků vyplývá, že všech 232 respondentů využívá nějakou sociální síť. Nejvíce lidí je registrováno až na 4 sociálních sítích, skoro stejné množství respondentů pak využívá 3 nebo 5 sociálních sítí. Nejvyužívanější sociální síť je Facebook, v těsném závěsu pak YouTube a Instagram. Co se Facebooku týče, skoro polovina respondentů uvedla, že mají na této sociální síti mezi 100 a 300 přáteli. Více jak čtvrtina pak 300 až 500 přátel. Účty 4 respondentů disponují 1001 - 1500 přáteli, což je nejvyšší výsledek mezi účastníky tohoto průzkumu.

V souvislosti s Facebookem odpovídali respondenti ještě na jednu otázku, a to jestli znají všechny své přátele. Nadpoloviční většinou vyhrála odpověď, že znají většinu svých přátel, protože neznámým lidem žádosti nepřijímají. Opak uvedl jediný respondent, který přijme jakoukoliv žádost o přátelství.

Na Instagramu se místo pojmu „přítel“ užívaného na Facebooku, využívá pojem „follower“ neboli „sledující“. Ve spojitosti s touto sociální sítí uvedlo 74 respondentů, že jejich počet sledujících dosahuje maximální hodnoty 100, 73 respondentů má 101 až 300 respondentů. Třetí nejpočetnější skupinou jsou respondenti, kteří Instagram nevyužívají vůbec - těch je 52 z celkového počtu. Jediný respondent uvedl, že má nad 1500 followerů, což je v tomto průzkumu nejvyšší dosažené číslo.

Hlavním důvodem pro založení sociální sítě je kontakt s lidmi. Tuto odpověď uvedlo 221 respondentů z 232. Dalšími důležitými faktory jsou zábava

(134/232) a zdroj informací (122/232). V dotazníku se objevila ještě jedna otázka spojená se zakládáním sociálních sítí, a to věk, kdy si dotazovaní založili první účet. Většina odpovědí je soustředěna mezi 12. a 15. rok věku. Nejnižší věk je však již 6 let a nejvyšší 25. Nejnižší zmíněný věk je trochu riskantní ve spojení s dalšími otázkami, konkrétně s otázkou, zda se někdo z dotazovaných někdy setkal s kyberšikanou a zda využívají sociální sítě jako zdroj informací. Kyberšikana je nebezpečná pro všechny napříč věkem, nicméně menší děti jsou snadnější cíl, protože se nedokážou tolik bránit. Už jen sdílením některých nevhodných či osobních věcí, které mladší děti nejsou schopni identifikovat, se mohou stát terčem agresorů. Přestože 61% respondentů uvedlo, že s kyberšikanou nepřišly nikdy do styku, tak zbývajících 39% se buď někdy stalo obětí kyberšikany (8%), znají někoho, kdo byl takto šikanován (30%) nebo se dokonce kyberšikany samy dopustili (1%). Zmíněných 39 % je rozhodně nezanedbatelné a poměrně vysoké číslo. Z tohoto důvodu je nutné dohlížet na děti, které se k internetu připojí, jelikož třeba právě šikana může velmi ovlivnit duševní zdraví dítěte. Druhá zmíněná hrozba není přímo nebezpečná, ale může ovlivnit mínění především dětí, ale i jiných lidí. Jedná se o to, zda lidé důvěřují informacím na sociálních sítích. Pouze 2% dotazovaných těmto informacím bezmezně věří, 51% lidí je k těmto informacím skeptických, 25% uvěří zdroji až po prověření zmíněných informací a 22% k tomuto účelu nevyužívá sociální sítě vůbec.

Trochu děsivé je zjištění, kolik času současní mladí lidé tráví online na Facebooku, Instagramu apod. Nenašla se jediná osoba, která by se alespoň jednou nepřihlásila na nějakou sociální síť. Necelá polovina respondentů je online 2-5 hodin denně, 6% lidí dokonce víc jak 8 hodin denně.

Poslední 3 otázky se nejvíce ze všech 13 týkají online identity a pocitu bezpečí na internetu. 106 respondentů uvádí, že preferují osobní kontakt nad tím skrze internet, opačné tvrzení uvedlo 50 respondentů, 70 respondentů využívá obě formy nastejno a 6 dotazovaných nedokáže na tuto otázku odpovědět. Tato otázka koresponduje lehce s dalšími dvěma otázkami: „Připadáte si v online prostředí „silnější“ než v reálném světě?“ a „Myslíte si, že přes sociální sítě působíte stejně jako v reálném životě?“. 136 dotazovaných se snaží působit stejně ve skutečném i virtuálním světě. Podobný počet lidí (tj. 132) si přijde stejně „silný“ v obou

prostředích. Na opačné straně jsou odpovědi, že za obrazovkou si lidé přijdou silnější (15 respondentů) a že odlišují své chování a jednání v těchto prostředích (10 respondentů), což může být právě důsledkem, že za obrazovkou si dovolí více.

7 Diskuze

Dotazník byl rozdělen na tři části. První z nich se týkala vyhodnocení identity respondentů podle Jamese Marcii. [3] Celkové výsledky jsou zajímavé. Všechny 4 kategorie identity jsou v podobném rozložení - rozdělení na 4 skoro shodné díly. Rozdíly ve vývoji identity jsou nejvíce viditelné s přibývajícím věkem. Především v případě difúzní identity a dosažené identity jsou tyto výsledky nejzřetelnější. U přejaté identity a moratoria není znát nějaký klíčový posun. Tento fakt si vykládám subjektivním vývojem identity. Moratorium je typické tím, že člověk prochází krizí identity, tj. tvoří si vlastní identitu, z čehož nelze usuzovat přesný věk, kdy člověk do krize vstoupí a jak dlouho jí prochází. [9] Totéž platí u přejaté identity. Převědeme-li tuto situaci na zaměstnání - člověk může mít od dětství jasné, čím chce být, protože tuto myšlenku přijal od rodičů a jeho identita se v tomto směru uzavře předčasně nebo ke stejnému poznání dojde třeba až po dvacátém roku věku. Vliv pohlaví se v tomto případě příliš neprokázal. Pro zjištění formy dosažené identity byla vytvořena webová aplikace, prostřednictvím které mohou respondenti získat zpětnou vazbu a vyhodnocení svých odpovědí. Aplikace vyhodnotí odpovědi a respondentovi popíše formu identity, ve které se nachází.

Druhá část zjišťovaná pomocí dotazníku byl hodnotový žebříček. Hodnotový žebříček byl vytvořen na základě metody SEIQoL od Jara Křivohlavého. [14] Tato metoda je popsána v teoretické části této práce. Pro účely bakalářské práce jsem tuto metodu však upravil. Počet hodnot jsem rozšířil z 5 na 10 z důvodu lepšího obsažení dané problematiky. Úpravu jsem udělal i v metodě pro zjišťování důležitosti jednotlivých termínů. Metoda SEIQoL využívá procentuálního rozdělení celku na menší části, které přiřazuje těmto životním hodnotám. Aby bylo možné výsledky lépe vyhodnotit, zvolil jsem metodu přiřazování pořadí jednotlivým hodnotám. Vážil-li si respondent některé životní hodnoty nejvíce, přiřadil ji číslo 10. V opačném případě došlo k přiřazení čísla 1. Při výběru položek jsem vycházel též z uvedených příkladů v knize od Psychologie zdraví od pana Jara Křivohlavého [14]. Tento seznam hodnot byl však upraven z důvodu nižšího věku respondentů. Konkrétní seznam použitý v teoretické části vypadá takto: rodina, zdraví, přátelství, přítel/kyně, vzdělání, zábava, finance a nemovitosti.

Úkolem respondentů bylo těchto 10 pojmů seřadit podle důležitosti. Z průzkumu vyplynulo, že mezilidské vztahy (rodina, partner/ka, přátelé) a zdraví v životě lidí převažují nad financemi, materiálními statky a zábavou, což je dle mého pozitivní výsledek.

Třetí část týkající se vlivu internetu a sociálních sítí na člověka přinesla mnoho výsledků. Negativním zjištěním bylo, že velká část populace se již někdy v minulosti setkala s nějakou formou kyberšikany. To potvrzuje tvrzení z teoretické části, kde je uvedeno, že až 25% mladých lidí má zkušenosti s šikanou v online světě.

Z výsledků můžeme zjistit, v kolika letech si lidé zhruba zakládají účty na sociálních sítích a co je k tomu vede. Průměrný věk, kdy se člověk rozhodne si založit účet na sociálních sítích, který je uvedený v teoretické části, je 11,5 roku. Z mých výzkumů vyplývá, že průměrný věk 13,6. Důvody pro založení sociálních sítí se shodují - nejčastěji uváděný důvod je kontakt s lidmi. Prověření tvrzení, že až 83% lidí využívá sociální sítě jako zdroj informací, se v tomto průzkumu prokázal, nicméně většina respondentů uvedla, že tyto informace bere s rezervou a snaží se je prověřit za pomoci jiných metod. To vypovídá o nedůvěře lidí k sociálním sítím. V dřívějších větších průzkumech uvedlo až 53% dotazovaných, že sociálním sítím příliš nedůvěřují. Totéž vyplývá i z tohoto dotazníkového šetření. Druhým poměrně negativním výsledkem byl fakt, že 100% respondentů tráví každý den na sociálních sítích aspoň nějaký čas. Velká část respondentů uvedla poměrně vysoký počet hodin denně strávených na internetu. Průzkum agentury STEM/MARK uvádí 149 minut jako průměrný čas denně strávený na sociálních sítích. [16] Díky mému šetření mohu toto tvrzení potvrdit. Z mého průzkumu vyšlo, že čas trávený na sociálních sítích se u většiny respondentů pohybuje mezi 2-5 hodinami denně.

Výsledky mé práce z praktické části se shodují s těmi v části teoretické i v počtu využívaných sociálních sítí na osobu [17], pořadí nejvíce využívaných sociálních sítí [15] a průměrnému počtu přátel [18]. Většina respondentů uvedla, že využívá 3 až 5 druhů sociálních sítí. Nejvyužívanějšími sociálními sítěmi jsou Facebook, YouTube a Instagram v tomto pořadí. Počty přátel, jimiž disponují Facebookové účty dotazovaných, se pohybují nejvíce mezi 100 - 300 lidmi. Toto

číslo vesměs splňuje hranici stanovenou britským psychologem Robinem Dunbarem, které popisuje teoretická část BP. [18]

Pozitivním faktem vyplývajícím ze šetření je, že většina lidí si rozmyslí, zda přijme přátelství neznámému člověku a zda uvěří jakémukoliv obsahu uveřejněnému na internetu.

8 Závěr a doporučení

Bakalářská práce se zaměřovala na zjištění identity respondentů, jejich hodnotové žebříčky a vliv internetu a sociálních sítí na život dotazovaných. Cílem práce bylo zjištění a vyhodnocení stupňů identit u všech respondentů, hodnotové žebříčky respondentů a vliv sociálních sítí na život člověka. Cíl práce byl dle mého názoru splněn. Pro účely této práce byla zvolena správná metodika práce. Nejjednodušší formou zjištění odpovědí na poměrně velkém vzorku respondentů je dotazníkové šetření. Tato metoda se ukázala jako vyhovující a splnila veškeré požadavky. Jako respondenty jsem vybral současnou generaci Z ohraničenou věkem 18 až 26 let. U těchto lidí totiž dochází k nejznatelnějšímu formování identity a zároveň jsou tito mladí lidé nejvíce ovlivňováni moderními technologiemi, mezi něž internet se sociálními sítěmi jistě patří.

Veškeré informace jsem zjišťoval pomocí kvantitativní metody známé jako dotazování. Dotazník byl sestaven ze znalosti běžných situací v životě člověka. Do dotazníkového šetření se zapojilo 232 respondentů. Průběh sběru dat probíhal hladce a velmi často jsem se setkal se zpětnou vazbou účastníků šetření, jež výzkum považovali za zdařilý a tvrdili, že je inspiroval k zamyšlení se nad svou osobou.

Vize do budoucna vidím v rozšíření a zlepšení funkcí, které nabízí webová aplikace. Aplikace by se dala rozšířit o zasílání odpovědí tvůrci aplikace a ukládání dat do databáze.

Důležitou kladnou vlastností webové aplikace je znovupoužitelnost. V tomto případě ji lze chápat tak, že otázky a odpovědi se dají jednoduchým způsobem změnit a dotazník je tím pádem možné použít v mnoha jiných odvětvích.

Rozšíření je možné i u hodnotového žebříčku a zbylých dvou částí dotazníku. U hodnotového žebříčku by se dalo najít mnoho dalších hodnot, jež lidé vyznávají. Další otázky by bylo možné vymyslet i u první a třetí části dotazníkového šetření.

Dle mého názoru přinesla práce zajímavé výsledky. Kladně hodnotím především výsledky 2 hypotéz, ve kterých se potvrdilo zvyšování, resp. snižování lidí s dosaženou, resp. difúzní identitou s přibývajícím věkem. Zajímavým zjištěním

je i rozdělení stupňů identit na 4 srovnatelné části. Další poznatky přineslo též zpracování žebříčku hodnot. K pozitivně vnímanému vychýlení došlo například u devatenáctiletých respondentů. Na druhém místě jejich žebříčku hodnot se umístilo vzdělání. Tento fakt jsem přisoudil tomu, že velká část devatenáctiletých skládá maturitní zkoušku, které je důležitým milníkem v životě každého člověka, který se rozhodne ke složení zkoušky dospělosti.

Výsledky práce, které by mohly být vnímány negativně, vycházejí z třetí části průzkumu zaměřeného na sociální sítě. Z vyhodnocení vyplynulo, že současná generace je velmi ovlivněna virtuálním prostředím, na kterém tráví čím dál více času. Celý vzorek respondentů potvrdil, že využívá alespoň 1 sociální síť, většina však 3 až 5. Čas trávený na internetu není také zrovna nejnižší, v průměru to je 2-5 hodin denně. Tento čas se dá využít i lépe.

Zajímavé bylo i částečné potvrzení teorie spojené s tzv. Dunbarovým číslem. [18] To uvádí, že člověk je schopen v online i offline světě vnímat 150 lidí jako své přátele. Porovná-li toto číslo s výsledky mé práce, ve které téměř polovina respondentů uvedla, že počet přátel na Facebooku se pohybuje mezi 100 a 300 uživateli, lze říct, že tato čísla se překrývají.

Sociální sítě skrývají mnohá nebezpečí. Uveřejnění nevhodného obsahu na sociální sítě může vést k jeho zneužití. Z tohoto důvodu je negativním zjištěním i věk, kdy si většina lidí zakládá na internetu své účty. Většina dotazovaných uvedla věk 13 až 15 let, což je u mnoha sociálních sítí věk, kdy člověk nesmí účet založit, tudíž tyto děti musí uvádět lživý rok narození. Následkem však může být třeba kyberšikana, jelikož tyto děti nemusí domyslet následky toho, co na sociálních sítích sdílí za obsah. Ten pak může být zneužit proti dítěti.

Za zmínku jistě stojí i úvaha, jakým způsobem se vztah lidí, především mladých lidí a dětí, k sociálním sítím a internetu obecně bude vyvíjet. Čas trávený na internetu se u lidí mezi 18. s 25. rokem stále zvyšuje, je možné běžně vidět mladistvé, jak i ve společnosti jiných lidí sledují neustále svůj mobilní telefon. Osobní komunikace zvaná též „face to face“ přechází velmi často v komunikaci skrz elektronická média, což sice šetří účastníkům čas, ale zároveň se zvyšuje čas trávený u mobilů, počítačů, tabletů a jiných zařízení. Aby však poměr vnímání reálného a virtuálního světa zůstal v rovnováze a člověk nebyl zcela pohlcen

virtuální realitou, je důležitá kompenzace online světa činnostmi v reálném světě. Pro lidi se sedavým zaměstnáním, kteří se velkou část dne krčí u počítače, je důležitý například sport, práce na zahradě, procházky v přírodě, posezení s přáteli a další činnosti, které vyrovnají čas u elektronických médií. Totéž platí pro mladé lidi a děti, kteří tráví čas u PC a mobilních zařízení ve svém volném čase, tj. ne z důvodu pracovní činnosti. Jako důležité vidím uvědomění si této popsané situace u současné generace, která bude vychovávat další generaci, u níž se dá z důvodu čím dál tím většího růstu digitalizace a elektronizace běžných denních činností předpokládat, že čas na internetu a na PC se bude ještě zvyšovat. Je pak třeba jít nastávající generaci příkladem a vést její členy ke sportu, cestování a dalším výše zmíněným činnostem.

Doufám, že můj dotazník přiměl jeho účastníky se zamyslet nad svým přístupem ke svému životu, myšlení, ale například i k rozložení času.

9 Seznam použité literatury

- [1] Generace X Y Z, rozumíte aktuálním generacím na trhu práce? Čím jak je oslovit? — Petr Kmošek. *Petr Kmošek – Human Resource & Career Architect* [online]. Copyright © Copyright [cit. 29.01.2019]. Dostupné z: <https://www.kmosek.com/generace-x-y-z-rozumite-generacim-cim-a-jak-je-oslovit/>
- [2] Identita (psychologie) – Wikisofia. [online]. Copyright © 2013 ISSN [cit. 29.01.2019]. Dostupné z: [https://wikisofia.cz/wiki/Identita_\(psychologie\)](https://wikisofia.cz/wiki/Identita_(psychologie))
- [3] STAŠOVÁ, Leona, Gabriela SLANINOVÁ a Iva JUNOVÁ. *Nová generace: Vybrané aspekty socializace a výchovy současných dětí a mládeže v kontextu medializované společnosti*. Hradec Králové: Gaudeamus, Univerzita Hradec Králové, 2015. ISBN 978-80-7435-567-7.
- [4] CAR-GREGG, Michael. *Psychické problémy v dospívání*. 1. Praha: Portál, 2012, 142 s. ISBN 978-80-262-0062-8.
- [5] MIKAUŠ, Ondřej. *VYNOŘUJÍCÍ SE DOSPĚLOST: Subjektivní vnímání dospělosti a vztah k rodičům v období mezi adolescencí a dospělostí* [online]. Brno, 2007 [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/ejkbh/Diplomova_prace_mgr..pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Prof. PhDr. Petr Macek, CSc.
- [6] ŠIMEČKOVÁ, Petra. „Kdo jsem?“: *AIDA HODNOCENÍ VÝVOJE IDENTITY V ADOLESCENCI*. Praha, 2016. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Irena Smetáčková, Ph.D.
- [7] Erik Erikson – Wikisofia. [online]. Copyright © 2013 ISSN [cit. 29.01.2019]. Dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Erik_Erikson
- [8] KONEČNÁ, Věra, Aleš NEUSAR, Michaela SOKOLIOVÁ a Petr MACEK. *MOŽNOSTI ZKOUMÁNÍ FORMOVÁNÍ IDENTITY V ADOLESCENCI: ČESKÁ ADAPTACE METODY GIDS*. *Československá psychologie* [online]. 1. Praha: Academia, 2010, s. 391-406 [cit. 2019-01-29]. ISBN 0009-062X. Dostupné z: <https://kramerius.lib.cas.cz/client/index.vm?page=doc&q=&page=doc&rows=#pid=uuid:52a45a06-ea17-4865-8d46-8fb3a054b62c>
- [9] Identita v adolescenci – Wikisofia. [online]. Copyright © 2013 ISSN [cit. 29.01.2019]. Dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Identita_v_adolescenci

- [10] BLATNÝ, Marek. *Psychologie osobnosti: Hlavní témata, současné přístupy*. 1. Praha: Grada Publishing, 2010, s. 131. ISBN 978-80-247-3434-7.
- [11] TŮMOVÁ, Štěpánka. TYPOLOGIE UŽIVATELŮ: SOCIÁLNÍ SÍŤE A KNIHOVNY. ProInflow [online]. 2012, 2012(1), 64-67 [cit. 2019-01-29]. ISSN 1804-2406. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/133746/2/ProInflow_4-2012-1_5.pdf
- [12] MARTÍNKOVÁ, Iveta. *Formování identity*. Olomouc, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce Mgr. Lucie Křeménková, Ph.D.
- [13] Mann-Whitney. -= CIT VFU =- [online]. Dostupné z: <https://cit.vfu.cz/statpotr/POTR/Teorie/Predn4/MannWhit.htm>
- [14] KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie zdraví*. 1. Praha: Portál, 2001, 280 s. ISBN 80-7178-551-2.
- [15] Češi chodí na sociální sítě častěji, roste Instagram. *MediaGuru* [online]. Praha, 2018 [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/06/cesi-chodi-na-socialni-site-casteji-roste-instagram/>
- [16] Jak se daří sociálním sítím v Česku?. Ecommerce Bridge Česko [online]. Copyright © 2018 [cit. 15.04.2019]. Dostupné z: <https://www.ecommercebridge.cz/jak-se-dari-socialnim-sitim-v-cesku/>
- [17] Počet používaných sociálních sítí na uživatele roste. *MediaGuru* [online]. Praha, 2017 [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/05/pocet-pouzivanych-socialnich-siti-na-uzivatele-roste/>
- [18] Calling Dunbar's numbers - ScienceDirect. ScienceDirect.com | Science, health and medical journals, full text articles and books.[online]. Copyright © 2016 The Authors. Published by Elsevier B.V. [cit. 15.04.2019]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0378873316301095>
- [19] Osm z deseti uživatelů internetu používá denně sociální sítě | Computerworld.cz. Computerworld.cz | Deník pro IT profesionály[online]. Copyright © higyau [cit. 15.04.2019]. Dostupné z: <https://computerworld.cz/internet-a-komunikace/osm-z-deseti-uzivatelu-internetu-pouziva-denne-socialni-site-54759>

[20] Děti na sociálních sítích často porušují pravidla — ČT24 — Česká televize. ČT24 — Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR — Česká televize [online]. Copyright © [cit. 15.04.2019]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/media/1694374-deti-na-socialnich-sitich-casto-porusuji-pravidla>

10 Seznam obrázků, tabulek a grafů

10.1 Seznam obrázků

OBRÁZEK 1: SPSS - KVANTILY.....	34
OBRÁZEK 2: KŘÍŽOVÁ TABULKA (OTÁZKA 9 A 10)	63
OBRÁZEK 3: H1: NULOVÁ HYPOTÉZA	68
OBRÁZEK 4: H1: STATISTIKA	68
OBRÁZEK 5: H2: DOSAŽENÁ IDENTITA.....	69
OBRÁZEK 6: NÁHLED DOTAZNÍKU NA WEBOVÉ APLIKACI.....	71
OBRÁZEK 7: NÁHLED VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	71
OBRÁZEK 8: JAVASCRIPT - UVOD.....	72
OBRÁZEK 9:FUNKCE PLUSSLIDES().....	73
OBRÁZEK 10: FUNKCE MINUSSLIDES().....	74
OBRÁZEK 11: FUNKCE SHOWSLIDES.....	75
OBRÁZEK 12: FUNKCE POCITANI().....	76
OBRÁZEK 13: FUNKCE VYSLEDEK()	77
OBRÁZEK 14: UKONČOVACÍ FUNKCE.....	78

10.2 Seznam tabulek

TABULKA 1: ČETNOSTNÍ TABULKA SOUČTU BODŮ (1. ČÁST)	33
TABULKA 2: ČETNOSTNÍ TABULKA SOUČTU BODŮ (2. ČÁST)	33
TABULKA 3: ČETNOSTNÍ TABULKA SOUČTU BODŮ (3. ČÁST)	33
TABULKA 4: HODNOCENÍ DOTAZNÍKU	34
TABULKA 5: ČETNOST ODPOVĚDÍ.....	35
TABULKA 6: POROVNÁNÍ IDENTIT MUŽŮ A ŽEN	37
TABULKA 8: RESPONDENTI VE VĚKU 18 LET	39
TABULKA 9: RESPONDENTI VE VĚKU 19 LET	39
TABULKA 10: RESPONDENTI VE VĚKU 20 LET	40
TABULKA 11: RESPONDENTI VE VĚKU 21 LET	40
TABULKA 12: RESPONDENTI VE VĚKU 22 LET	41
TABULKA 13: RESPONDENTI VE VĚKU 23 LET	41
TABULKA 14: RESPONDENTI VE VĚKU 24 LET	41
TABULKA 15: RESPONDENTI VE VĚKU 25 LET	42

TABULKA 16: RESPONDENTI VE VĚKU 25 LET	42
TABULKA 17: VYHODNOCENÍ FORMY IDENTITY DLE VĚKU	43
TABULKA 7: ZHODNOCENÍ IDENTITY DLE STATUSU	49
TABULKA 20: HODNOTOVÝ ŽEBŘÍČEK DLE POHLAVÍ	51
TABULKA 21: HODNOTOVÝ ŽEBŘÍČEK DLE VĚKU	52
TABULKA 19: HODNOTOVÝ ŽEBŘÍČEK DLE STÁDIA IDENTITY	53

10.3 Seznam grafů

GRAF 1: ČETNOSTI ODPOVĚDÍ	35
GRAF 2: ROZDĚLENÍ RESPONDENTŮ DLE POHLAVÍ	36
GRAF 3: MUŽI	36
GRAF 4: ŽENY	37
GRAF 10: VĚKOVÉ ROZDĚLENÍ RESPONDENTŮ	38
GRAF 11: DIFÚZNÍ IDENTITY PODLE VĚKU	43
GRAF 12: PŘEJATÁ IDENTITA DLE VĚKU	43
GRAF 13: MORATORIUM DLE VĚKU	44
GRAF 14: DOSAŽENÁ IDENTITA DLE VĚKU	44
GRAF 5: VÝSLEDKY DLE STATUSU	45
GRAF 6: STŘEDNÍ ŠKOLA	46
GRAF 7: VYSOKÁ ŠKOLA - BAKALÁŘSKÉ STUDIUM	47
GRAF 8: VŠ - NAVAZUJÍCÍ STUDIUM	48
GRAF 9: PRACUJÍCÍ	48
GRAF 15: CELKOVÉ VÝSLEDKY	50
GRAF 16: HODNOTOVÝ ŽEBŘÍČEK	54
GRAF 17: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 1. OTÁZKA	56
GRAF 18: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 2. OTÁZKA	57
GRAF 19: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 3. OTÁZKA - POČET SOCIÁLNÍCH SÍTÍ	58
GRAF 20: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 4. OTÁZKA	59
GRAF 21: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 5. OTÁZKA	60
GRAF 22: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 6. OTÁZKA	60
GRAF 23: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 7. OTÁZKA	61
GRAF 24: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 8. OTÁZKA	62
GRAF 25: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 9. OTÁZKA	63
GRAF 26: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 10. OTÁZKA	63

GRAF 27: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 11. OTÁZKA	64
GRAF 28: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 12. OTÁZKA	65
GRAF 29: SOCIÁLNÍ SÍŤ - 13. OTÁZKA	66
GRAF 30: H1: DOKONČENÁ IDENTITA X NEDOKONČENÁ IDENTITA.....	68
GRAF 31: H2: DOSAŽENÁ IDENTITA.....	69
GRAF 32: H3: DIFÚZE IDENTITY	70

11 Přílohy

1)

Formování vlastní identity

Vážení respondenti,
jsem studentem třetího ročníku Fakulty informatiky a managementu na Univerzitě Hradec Králové.
Můj obor je informační management. Chtěl bych Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku.
Odpovědi z tohoto dotazníkového šetření poslouží jako podklady pro mou bakalářskou práci s
názvem "Výzkum krize identity u současné generace".

Dotazník je anonymní a neobsahuje žádné osobní údaje.
Dotazník je složen ze tří částí a jeho vyplnění Vám zabere zhruba 15 minut.

UPOZORNĚNÍ

Je možné, že žádná odpověď nebude zcela vystihovat Vaši přesnou situaci. V tomto případě zkuste zvolit odpověď, která se Vám zdá nejbližší. Důvodem je koncipování otázek tak, aby odpovídaly kategoriím identity.

[DALŠÍ](#)

Nikdy přes Formuláře Google neposílejte hesla.

Formování vlastní identity

*Povinné pole

OBECNÉ INFORMACE

Vaše pohlaví *

- MUŽ
- ŽENA

Kolik je Vám let? *

Vyberte ▼

Do jaké kategorie se řadíte? *

- Student/ka střední školy
- Student/ka vysoké školy - bakalářské studium
- Student/ka vysoké školy - magisterské studium
- Pracující

Jak hodnotíte svoji současnou pracovní situaci? *

- Pracuji na plný úvazek
- Ke studiu si přivydělávám brigádami
- V současné době nemám žádnou práci ani brigádu

ZPĚT

DALŠÍ

Nikdy přes Formuláře Google neposílejte hesla.

Formování vlastní identity

*Povinné pole

1. část - výzkum krize identity

První část dotazníku, která slouží jako hlavní podklad pro mou bakalářskou práci, se týká výzkumu krize identity. Vyberte, prosím, vždy jednu správnou odpověď, která se nejvíce blíží realitě.

1) Jsem si téměř 100% jistý/á, že školu/práci, kterou studuji/dělám, jsem vybral/a dobře a chci se tomuto oboru i nadále věnovat. *

- Ano, jsem o tom přesvědčený/á.
- Myslím si, že můj výběr školy nebyl správný, ale nevím, co jiného dělat.
- Nejsem si zcela jistý/á svým výběrem.
- Jistý si nejsem, chtěl/a jsem to pouze zkusit.

2) Jednáte obvykle podle zásad a norem, které jste si doposud osvojil/a? *

- Nemám příliš mnoho svých zásad.
- Ano, jednám vždy podle svých zásad a norem.
- Spíše se řídím podle norem a zásad ostatních lidí.
- Ano, jednám, nicméně normy čas od času měním.

3) Jak byste hodnotili svůj postoj při řešení problémů? *

- Vyzkouším více možností, dokud nedojdu ke správnému výsledku. Používám často metodu „pokus-omyl“.
- Při řešení určitého problému rozeberu tento problém z mnoha stran a snažím se dívat na věc více možnými způsoby a poradím si většinou sám/sama, vím si rady.
- Problém se snažím přejít a neřešit ho, pokud je to možné.
- Nechám si poradit od známých, přátel, rodiny a většinou dám na jejich radu.

4) Zajímáte se o současnou situaci, např. v politice, ekonomii, náboženství, ...? *

- Ano, zajímám se o situaci okolo nás a vytvářím si vlastní názor.
- Dění okolo nás příliš nesleduji, názory si většinou osvojuji spíše od mých blízkých, rodiny, ...
- Politika, náboženství apod. mě příliš nezajímají.
- Ano, o situaci se zajímám, udělám si vlastní názor, ale ten často měním.

5) Stojíte si pevně za svým rozhodnutím? *

- Svým názorem si často nejsem zcela jistý/á.
- Vždy si stojím za svým rozhodnutím.
- Názor ostatních mě zajímá a často se jím nechávám inspirovat.
- Sleduji, co mé rozhodnutí způsobuje a případně ho změním.

6) Myslíte si, že máte svůj „styl“ chování, jednání, sebereprezentace, projevu apod. již pevně ustálen? *

- Ano
- Spíše ano.
- Spíše ne.
- Ne

7) Které tvrzení platí o výběru činností a zálib (koníčky, hudba, sport, ...) v souvislosti s Vámi? *

- Nemám moc zálib a koníčků, nedokážu se příliš nadchnout pro věc.
- Při výběru činnosti, dám spíše na radu kamarádů a blízkých.
- Pokud mě činnost nadchne, dokážu se jí věnovat velmi dlouho.
- Nebaví mě zůstat u jedné činnosti moc dlouho, rád zkouším nové věci.

8) Jakou máte dle Vašeho názoru sebeúctu? *

- Spíše si nevěřím.
- Spíše se mám rád/a, ale jsou situace, kdy se před ostatními „shodím“.
- Mám se rád/a, věřím v sebe sama.
- Nevěřím si skoro vůbec a v každé situaci se shazuji.

9) Udržíte si svoje normy a zásady i ve společnosti lidí, kteří mají normy a zásady odlišné? *

- Snažím se najít rovnováhu mezi vlastním přesvědčením a přesvědčením ostatních.
- Z mých norem a zásad zůstane jen málo, osvojím si spíše zásady ostatních.
- Za každou cenu si svoje normy, zásady a přesvědčení udržím.
- Zcela se přizpůsobím ostatním lidem v dané společnosti.

10) Pokud se rozhodnete k určitému kroku, pak: *

- Dělán vše pro jeho dosažení.
- Vyzkouším více možností a rozhodnu se na jejich základě. Často se však bojím, že se rozhodnu špatně.
- O tomto kroku přemýšlím, ale aktivní činnost k dosažení cíle odkládám.
- Mám-li udělat větší krok ve svém životě, pak se velmi bojím nebo ho nedovedu uskutečnit bez pomoci blízkých.

11) Víím, co chci v budoucnu dělat a jak chci žít. *

- Ano, jsem si jist, jakým způsobem chci žít v budoucnu.
- Ne, zatím si nejsem jistý/á, jakým směrem se v budoucnu vydám.
- Spíše ano, zaujal mě způsob života a povolání někoho z mého okolí.
- Nejsem si jistý/á, je možné, že svůj názor ještě přehodnotím.

12) Myslím si, že mám řadu dobrých vlastností a jsem se sebou spokojený/á. *

- Nejsem si jistý/á, často přemýšlím nad tím, co si o mně ostatní myslí.
- Ano, ale vždy je možnost na sobě zapracovat.
- Příliš se tímto nezaobírám, je mi spíše jedno, co si o mně myslí ostatní.
- Spíše ano, ale čas od času o sobě pochybuji.

13) Studujete stejnou školu, popř. věnujete se stejnému povolání, jako někdo z blízkých a rodiny (především rodiče)? *

- Nad výběrem jsem příliš neuvažoval, spíše jsem zvolil nejjednodušší alternativu.
- Při výběru školy/povolání nehrálo roli zaměření blízkých, školu/povolání jsem zkusil s tím, že případně svoje rozhodnutí změním.
- Ne, věnuji se jinému oboru, který jsem si sám/a vybral/a.
- Ano, věnuji se úplně totožnému oboru (škola, práce) jako někdo z mých blízkých.

14) Ovlivňují Vaše chování lidé, se kterými se stýkáte? *

- Neuvědomuji si změny ve svém chování.
- Ne, jsem vždy sám sebou.
- Ve společnosti zkouším různé role.
- Ano, snažím se jim co nejvíce přizpůsobit.

15) Myslíte si, že jste schopni nést za svoje jednání a chování plnou odpovědnost? *

- Ano, vždy.
- Spíše ano.
- Spíše ne.
- Ne.

16) Jsem si zcela jistý, jaké je moje přesvědčení ve světonázorových otázkách (podstata světa a člověka, víra, náboženství). *

- Ano.
- Jak kdy a jak v čem.
- Spíše ne.
- Je mi to jedno.

17) Při studiu o sobě uvažuji stále „jen“ jako o studentovi daného oboru či již jako o pracovníkovi v daném oboru. Poznámka: např. student medicíny o sobě může uvažovat již jako o budoucím doktorovi. *

- Stále si nejsem jist, zda se budu po studii věnovat vystudovanému oboru.
- Uvažuji o sobě spíše jako o studentovi.
- Neuvažuji nad sebou tímto způsobem.
- Uvažuji o sobě již jako o pracovníkovi v daném oboru.

ZPĚT

DALŠÍ

Nikdy přes Formuláře Google neposílejte hesla.

Formování vlastní identity

*Povinné pole

2.část - hodnotový žebříček

Druhá část je hodnotový žebříček. Seřadte následujících 10 pojmů podle toho, jak jsou pro Vás v SOUČASNÉM období života důležité. Pro každý pojem může být jen jedna odpověď. V každém sloupci musí být právě jedna odpověď.

Čím vyšší číslo zaškrtnete, tím důležitější pro Vás v životě je.

*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Zdraví	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Finance (peníze, nemovitosti, dopravní prostředek, ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Cestování	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zaměstnání, brigáda	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Přátelé	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zábava (koníčky, sport, kulturní akce, ...)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vzdělání, moudrost	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rodina	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Partner/ka	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Odpočinek	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ZPĚT

DALŠÍ

Nikdy přes Formuláře Google neposílejte hesla.

Formování vlastní identity

*Povinné pole

3A. část - online prostředí

Třetí část se týká prostředí internetu. Vyberte odpověď nejvíce se blížící pravdě.

1) Setkali jste se někdy vy osobně či u někoho z Vašich blízkých s kyberšikanou (tj. šikana prostřednictvím elektronických médií - internet, mobilní telefony apod.)? *

- Ano, byl jsem sám obětí kyberšikany.
- Ano, znám osobu, která byla obětí kyberšikany.
- Ano, sám jsem se kyberšikany někdy dopustil.
- Ne, s kyberšikanou nemám žádné zkušenosti.

2) Při komunikaci, o které víte, že nebude příjemná, preferujete spíše osobní rozhovor či využíváte raději elektronickou podobu komunikace?

- Preferuji osobní kontakt.
- Preferuji elektronickou podobu komunikace.
- Řekl bych, že využívám obě možnosti zhruba stejně.
- Nikdy jsem nad tím nepřemýšlel/a.

3) Využíváte nějaké sociální sítě (facebook, instagram, twitter, skype, ...)? *

- ANO
- NE

ZPĚT

DALŠÍ

Nikdy přes Formuláře Google neposílejte hesla.

Formování vlastní identity

*Povinné pole

3B. část - sociální sítě

Tato část se týká sociálních sítí. Vyberte odpověď nejvíce se blížíci pravdě.

4) Jaké sociální sítě využíváte? *

- YouTube
- WhatsApp
- Viber
- Facebook
- Skype
- Twitter
- LinkedIn
- MySpace
- Pinterest
- Instagram
- Jiné: _____

5) Jak často jste aktivní na sociálních sítích (vyberte nejbližší možnost)? *

- 0-2 hodiny denně
- 2-5 hodin denně
- 5-8 hodin denně
- Více jak 8 hodin denně
- Ob jeden den
- Alespoň jednou týdně
- Méně často

6) Připadáte si v online prostředí „silnější“ než v reálném světě? *

- Ano, v online světě za obrazovkou počítače/telefonu apod. si dovolím více vyjádřit svůj názor.
- Ne, v online prostředí reaguji stejně jako v reálném světě.
- Naopak, v reálném světě si přijdu silnější.
- Neuvažuji nad těmito otázkami.

7) Jaký je/byl Váš hlavní důvod pro založení účtu na některé sociální síti a jejím následném využívání? *

- Inspirace (výběr dovolené, věci, které si mohu koupit, ...)
- Zdroj informací
- Sdílení fotek
- Poznání
- Zábava (poslech hudby, hraní her, ...)
- Kontakt s lidmi (chatování, ...)

8) V kolika letech (zhruba) jste si založili svůj první účet na některé sociální síti? *

Vaše odpověď _____

9) Pokud využíváte facebook, kolik máte na svém účtu přátel? *

Vyberte ▼

10) Pokud využíváte facebook, znáte osobně všechny své přátele? *

- Ano, nepřijímám žádosti lidí, které neznám.
- Zním většinu, nicméně ne všechny.
- Často znám lidi od vidění či vím, že existují, ale osobně je neznám.
- Přijmu přátelství téměř komukoliv, i neznámým lidem.
- Nevyužívám facebook

11) Pokud využíváte instagram, kolik máte na svém účtě přibližně sledujících (followers)? Číslo zaokrouhlete na stovky. (pokud IG nepoužíváte, napište "0") *

Vaše odpověď

12) Berete sociální sítě jako relevantní zdroj informací? *

- Ano, příspěvkům na sociálních sítích důvěřuji
- Důkladně prověřuji každý zdroj.
- K relevantnosti informací na sociálních sítích jsem dosti skeptický/á
- Sociální sítě nevyžívám jako zdroj informací

13) Myslíte si, že přes sociální sítě působíte stejně jako v reálném životě? *

- Ano, snažím se o to.
- Občas se mé chování a jednání v online prostředí odlišuje.
- Nevím, nejsem si jistý.
- Spíše se chovám jinak.
- Odlišuji své chování a jednání v reálném životě a v online prostředí.

ZPĚT

ODESLAT

Nikdy přes Formuláře Google neposílejte hesla.

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2018/2019

Studijní program: Systémové inženýrství a informatika
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Informační management (im3-p)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Karl Jakub	Kostnická 328, Kolín - Kolín IV	11600695

TÉMA ČESKY:

Výzkum krize identity u současné generace

TÉMA ANGLICKY:

Research into the identity crisis within the contemporary generation

VEDOUcí PRÁCE:

PhDr. Věra Strnadová, Ph.D. - KM

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Student vypracuje teoretickou a praktickou část bakalářské práce dle zadané osnovy.

OSNOVA:

- 1) Úvod
- 2) Cíl práce
- 3) Metodika zpracování
- 4) Teoretická část
- 5) Praktická část
- 6) Shrnutí výsledků výzkumných setření
- 7) Diskuze
- 8) Závěr a doporučení
- 9) Zdroje

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Generace X Y Z, rozumíte aktuálním generacím na trhu práce? Čím jak je oslovit? Petr Kmošek. Petr Kmošek - Human Resource & Career Architect [online]. Copyright ? Copyright [cit. 29.01.2019]. Dostupné z: <https://www.kmosek.com/generace-x-y-z-rozumite-generacim-cim-a-jak-je-oslovit/>

Identita (psychologie) - Wikisofia. [online]. Copyright ? 2013 ISSN [cit. 29.01.2019]. Dostupné z: [https://wikisofia.cz/wiki/Identita_\(psychologie\)](https://wikisofia.cz/wiki/Identita_(psychologie))

STAŠOVÁ, Leona, Gabriela SLANINOVÁ a Iva JUNOVÁ. Nová generace: Vybrané aspekty socializace a výchovy současných dětí a mládeže v kontextu medializované společnosti. Hradec Králové: Gaudeamus, Univerzita Hradec Králové, 2015. ISBN 978-80-7435-567-7.

CAR-GREGG, Michael. Psychické problémy v dospívání. 1. Praha: Portál, 2012, 142 s. ISBN 978-80-262-0062-8.

MIKAUŠ, Ondřej. VYNOŘUJÍCÍ SE DOSPĚLOST: Subjektivní vnímání dospělosti a vztah k rodičům v období mezi adolescencí a dospělostí [online]. Brno, 2007 [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/ejkbh/Diplomova_prace_mgr..pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita, fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Prof. PhDr. Petr Macek, CSc.

ŠIMEČKOVÁ, Petra. "Kdo jsem?": AIDA HODNOCENÍ VÝVOJE IDENTITY V ADOLESCENCI. Praha, 2016. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze. Pedagogická fakulta. Vedoucí práce PhDr. Irena Smetáčková, Ph.D.

Erik Erikson - Wikisofia. [online]. Copyright ? 2013 ISSN [cit. 29.01.2019]. Dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Erik_Erikson

KONEČNÁ, Věra, Aleš NEUSAR, Michaela SOKOLIOVÁ a Petr MACEK. MOŽNOSTI ZKOUMÁNÍ FORMOVÁNÍ IDENTITY V ADOLESCENCI: ČESKÁ ADAPTAČE METODY GIDS. Československá psychologie [online]. 1. Praha: Academia, 2010, s. 391-406 [cit. 2019-01-29]. ISBN 0009-062X. Dostupné z:

Identita v adolescenci - Wikisofia. [online]. Copyright ? 2013 ISSN [cit. 29.01.2019]. Dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Identita_v_adolescenci

BLATNÝ, Marek. Psychologie osobnosti: Hlavní témata, současné přístupy. 1. Praha: Grada Publishing, 2010, s. 131. ISBN 978-80-247-3434-7.

TŮMOVÁ, Štěpánka. TYPOLOGIE UŽIVATELŮ: SOCIÁLNÍ SÍTĚ A KNIHOVNY. ProInflow [online]. 2012, 2012(1), 64-67 [cit. 2019-01-29]. ISSN 1804-2406. Dostupné z: https://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/133746/2_ProInflow_4-2012-1_5.pdf

MARTÍNKOVÁ, Iveta. Formování identity. Olomouc, 2012. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Vedoucí práce Mgr. Lucie Křeménková, Ph.D.

Mann-Whitney. -- CIT VFU -- [online]. Dostupné z: <https://cit.vfu.cz/statpotr/POTR/Teorie/Predn4/MannWhit.htm>

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Psychologie zdraví. 1. Praha: Portál, 2001, 280 s. ISBN 80-7178-551-2.

Češi chodí na sociální sítě častěji, roste Instagram. MediaGuru [online]. Praha, 2018 [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/06/cesi-chodi-na-socialni-site-casteji-roste-instagram/>

Jak se daří sociálním sítím v Česku?. Ecommerce Bridge Česko [online]. Copyright ? 2018 [cit. 15.04.2019]. Dostupné z: <https://www.ecommercebridge.cz/jak-se-dari-socialnim-sitim-v-cesku/>

Počet používaných sociálních sítí na uživatele roste. MediaGuru [online]. Praha, 2017 [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2017/05/pocet-pouzivanych-socialnich-siti-na-uzivatele-roste/>

Calling Dunbar's numbers - ScienceDirect. ScienceDirect.com | Science, health and medical journals, full text articles and books.[online]. Copyright ? 2016 The Authors. Published by Elsevier B.V. [cit. 15.04.2019]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0378873316301095>

Osm z deseti uživatelů internetu používá denně sociální sítě | Computerworld.cz. Computerworld.cz | Deník pro IT profesionály[online]. Copyright ? higyoo [cit. 15.04.2019]. Dostupné z: <https://computerworld.cz/internet-a-komunikace/osm-z-deseti-uzivatelu-internetu-pouziva-denne-socialni-site-54759>

Podpis studenta:

Karel Jakub

Datum: 24.4.2019

Podpis vedoucího práce:

Dr. J. Křeménková

Datum: 24.4.2019